

ပအိုဝ်းလိတ်လွင်၊စွမ်၊လိတားအစွို၊

လိတ်ရဲဉ်း(၁၉)

ဝေင်၊ဟိုပုံ၊

စောတိကာရာမ ပရိယတ္တိ လိတ်သွဉ်တွိုက်

ပေဉ်းစင်၊တန် ကုဏေရ

(မူလဓမ္မာစရိယ)

တမ်း

ဓမ္မပဒအမ္ပဒိ(၃)

(စိတ္တဝဂ်)

ပအိုဝ်းလိတ်လဲ့င်၊စွမ်၊လိတားအစွဲ၊

လိတ်ရဲဉ်း(၁၉)

ဝေင်၊ဟိုပုံ၊

စောတိကာရာမ ပရိယတ္တိ လိတ်သွဉ်တို့က်

ဓမ္မုးခင်၊တနိ ကုဓေရ

(မူလဓမ္မာစရိယ)

တမ်း

ဓမ္မဗဒအမ္ပဒိ(၃)

(စိတ္တဝဂ်)

လိတ်ကတုးစဉ်း

(က)

မိုင်စဉ်း	အကျောင်းခရာ	လိတ်မဲ့ငါ
၁။	ငမ်းအွဉ်းသေ	(ခ)
၂။	ဓမ္မပဒအကျောင့်နိဒါန်း	၁
၃။	မေဃိယအထေရ်းဝတ္ထု	၈
၄။	တထင်းသူ၊တမ်းရဟန်းဝတ္ထု	၁၃
၅။	တပျားတမ်းရဟန်းတပါးဝတ္ထု	၂၅
၆။	သံဃရက္ခိတမထေရ်းပေးဝတ္ထု	၃၁
၇။	စိတ္တဟတ္ထမထေရ်းဝတ္ထု	၃၆
၈။	ရဟန်းငတ်ချာဝတ္ထု	၅၁
၉။	ပူတိဂတ္ထတိဿမထေရ်းဝတ္ထု	၅၅
၁၀။	ဖိုးတီသားနန္ဒဝတ္ထု	၆၃
၁၁။	သဋ္ဌေပိ သောရေယျဝတ္ထု	၆၈
၁၂။	ငမ်းရီလွှဲခန့်	၇၉
၁၃။	ငမ်းရီလွှဲခန့်အစေမဉ်း	၈၂
၁၄။	ထေပုစ္ဆားသား လိုဒေသနာငါးအချက်ဖုံး	၈၇
၁၅။	စေလိတ်သား လိုဒေသနာငါးအချက်ဖုံး	၉၀
၁၆။	ငမ်းလင်္ကာက္ခိဆု	၉၃
၁၇။	အားက္ခိကျမ်းဖုံး	၉၃
၁၈။	ငမ်းဝွေးအမျှ ဖကုသိုလ်း	၉၄
၁၉။	ငမ်းအွဉ်းသွတ် တဲက်တွန်းပသာမေတ္တာ	၉၇

(ခ)

ငမ်းအွဉ်းသေ

နောင်း ၁၃၆၂-ဗား၊ ဒွဲဉ်ရုတ်၊လောင်း (၃)နီ၊ ဝေင်၊ပင်းလုံ
ကျောင်းဝေဠုဂွန်း (ဝါးခြာ)ကို ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်၊ စွမ်းလီတား ဗဟို
သံးဃားစွဲ၊ ပဉ္စမအလဲင်း တတိယနောင်းခွပ် ပွယ်၊မော့ခွဲကို အွဉ်း
ထွော့ဆွဲ၊ဖျတ်ချက် အမိုင်(၂)အလ၊ -

နောင်း ၁၃၆၃-ဗား၊ ဗဟိုသွဉ်တန်၊ အမိုင် (၁၇)ကအီး
သွဉ်လွေ၊ဒါး လိတ်ဘားသားတသာနပ်၊ အွဉ်းထွော့ ဆွဲ၊ဖျတ်လွေ၊
ဓမ္မပဒအမိုင်(၃)တိုင် ဝေင်၊ဟိုပုံ၊ ကျောင်းဖေတိကာရာမ ဗွေကုဝေ
ရ(ခွေသွဉ်း) ယံတဲမ်းဖေ၊ ရိုးနဲင်းနပ်၊သွ။

ကွပ်နပ်၊မ၊ (ခွေသွဉ်း) ဗွေကုဝေရလဲ လကွံးနေးနား
ဗွေသံးဃား ဆွဲ၊ဖျတ်ချက်ထွော့ တဲမ်းဖေဗား ဓမ္မပဒ အမိုင်(၃)ယို
သွ။ ခွေသွဉ်းနပ်၊ အထီဗွေ ဆရာတဲမ်းလိတ်တဖြာ၊ တမ္ပေးတမ်း၊
လွိုဆန်မြိုနဲးတမ်း ဗွေသံးဃားဆန္ဒတိုင် တဲမ်းဗားဒုးထွော့ အမား
အတရွို၊ မဉ်းပါလဲ သယ်၊ခံးခွင်၊လွစ်ဖေသွော့အကျောင်း တောင်၊
ပြန်ဗား သွဉ်လိတ်ထွားလိတ်သားသီးသွ။

ဗွေကုဝေရ (ခွန်ကုဝေ)
ကျောင်းဖေတိကာရာမ
ဝေင်၊ဟိုပုံ၊

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဓမ္မပဒအကျောင်းနိဒါန်း

(က) **ကဟဲ့ဗား ဓမ္မပဒပါဠိတေားအကျောင်း -**

ဓမ္မပဒဒေသနာ၊ ဂါထာဖုံးနပ်၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ၊
နိဗ္ဗာန်အကျိုး ပွားတိုးမွန်ဗန်အိအကျောင်း၊ ကထာဒါး ထိုမျှတ်ဟင်ငါး
တရာယားဖုံးယို သေအိထီးအိတင်တွေ့၊ ဟဲ့ဗား “ဓမ္မပဒ ပါဠိ
တေား” သွ။

(ခ) **ဓမ္မ ပဒ ဓမ္မပဒ အဓိပ္ပါယ်၊ တဌါစီး -**

ဓမ္မ - တရာ၊ ပဒ - ခင်းခြင်း၊ အခင်းခံ၊
တဖူးခြင်း၊ ဂါထာအစုအပူး၊
ဓမ္မပဒ - တရာခင်းခြင်း၊ တရာအခင်းခံ၊ တရာတဖူး
ခြင်း၊ တရာဂါထာ အစုအပူး အဓိပ္ပါယ်လ၊
နဲ့င်းနပ်သွ။

(ဂ) **ဓမ္မပဒကရီနပ် -**

၄၅-ဝါးအကို ဗွေးမျှတ်ဘုရာ၊ ကဟော်ကျာဒါး တရာ၊
ဒေသနာ၊ ဂါထာဖုံးယို ဗွိန်ရာဗွိန်ရာ၊ အဉ်းစုသေခါ၊
တရာအစုအပူးဖုံးသွ။

(ဃ) **ဓမ္မပဒဇာတ်တွယ်ကရီ၊နဝ်၊ -**

၄၅-ဝါးအကို ဗွေဘုရားနမ်းမော့၊ ထွာကဲ့င်ဗားမွေး ဇာတ်
တွယ်၊ဖုံးသွ။

(င) **ဓမ္မပဒဝတ္ထုကရီ၊နဝ်၊ -**

၄၅-ဝါးအကို ထွာကဲ့င်ဗားမွေး အထွာအကဲ့င်စစ်မန်း
ပစ္စုပ္ပန်၊ ဝတ္ထုဖုံးတွမ်း လစ်၊သင်္ခေပဲ့င် ကမ္ဘာတသဲဉ်ကို ထွာကဲ့င်
ဗားမွေး အတိတ်ဝတ္ထုဖုံးသွ။

(စ) **ဓမ္မပဒဂါးထားကရီ၊နဝ်၊ -**

၄၅-ဝါးအကို ဗွေမျတ်ဘုရား ကဟော်၊ခါ၊ဒါ၊ နိဗ္ဗာန်၊
တို့၊နွောင်၊ အကျောင်းတရား တရားဒေသနာ၊ ပါးဠိဂါးထားဖုံး
သွ။

(ဆ) **ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာကရီ၊နဝ်၊ -**

ဓမ္မပဒဂါးထား ဒေသနာအအဲဉ်းယို ကဗွောင်လဲင်း ခြိုင်း
စင်းဒါ၊ တွမ်းဝတ္ထုယား ပါဠိဘာသာနဝ်၊ ဟဲ့၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌ
ကထာသွ။

(ဇ) **ဓမ္မပဒဂါးထား ၊ ဝတ္ထုပေါင်၊ -**

ဓမ္မပဒကျမ်းနဝ်၊ ဂါးထားပေါင်၊ အဝ်း (၄၂၄)ဂါးထား၊
ဇာတ်တွယ်၊ပေါင်၊ အဝ်း(၃၀၅)တွယ်၊သွ။

(ဈ) ဓမ္မပဒကျမ်းနဝ်၊ ပါသော့နိကာယ်မဲ့င် -

ဓမ္မပဒကျမ်းနဝ်၊ ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တ
နိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ နိကာယ်ယို(၅)ပါ၊
အကို ပါသော့၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်ကိုသွ။

(ည) ဓမ္မပဒကျမ်းကို ကပါဒါး ဝဂ် (အစု)မဉ်းလုံး -
ဓမ္မပဒကျမ်းနဝ် -

၁။	ယမကဝဂ်	-	တရာ၊ပဉ်စွဲးစွဲးအစု
၂။	အပ္ပမာဒဝဂ်	-	ဟင်အဝ်းတဖေင်တဝ်းတရာ၊စု
၃။	စိတ္တဝဂ်	-	သ၊တရာ၊စု
၄။	ပုပ္ဖဝဂ်	-	ဥပမားနဲင်းကဝ်းတရာ၊စု
၅။	ဗာလဝဂ်	-	လို၊မွိုက်တရာ၊စု
၆။	ပဏ္ဍိတဝဂ်	-	လို၊ပညားအဝ်းတရာ၊စု
၇။	အရဟန္တဝဂ်	-	ရဟန္တားတရာ၊စု
၈။	သဟဿဝဂ်	-	တရာ၊အရေင်စု
၉။	ပါပဝဂ်	-	ထာ၊မာ၊တဟင်တဝ်းတရာ၊စု
၁၀။	ဒဏ္ဍဝဂ်	-	တံးတရာ၊စု
၁၁။	ဇရာဝဂ်	-	ထာ၊ဖြားတရာ၊စု
၁၂။	အတ္တဝဂ်	-	နမ်းတရာ၊စု
၁၃။	လောကဝဂ်	-	လောကတရာ၊စု
၁၄။	ဗုဒ္ဓဝဂ်	-	ဘုရာ၊တရာ၊စု

- ၁၅။ သုခဝဂ် - ချမ်းသာတရားစု
 ၁၆။ ပိယဝဂ် - ထားရက်တရားစု
 ၁၇။ ကောဓဝဂ် - သလျားဒေါသတရားစု
 ၁၈။ မလဝဂ် - ထားတဗော့ဇွေးတရားစု
 ၁၉။ ဓမ္မဋ္ဌဝဂ် - တရား တရားစု
 ၂၀။ မဂ္ဂဝဂ် - မဂ်တရားစု
 ၂၁။ ပကိဏ္ဍကဝဂ် - တရားရော်ရယ်စု
 ၂၂။ နိရယဝဂ် - ငါးရဲ့တရားစု
 ၂၃။ နာဂဝဂ် - ဥပမာမျှန်ဆင်တရားစု
 ၂၄။ တဏှာဝဂ် - တဏှာတရားစု
 ၂၅။ ဘိက္ခုဝဂ် - ရဟန်းတရားစု
 ၂၆။ ဗြဟ္မဏဝဂ် - ပုဏ္ဏားတရားစု
 အဝဂ် (၂၆)ဝဂ် (၂၆-စု)သွ။

(၄) ဓမ္မပဒသမဲင်အဆဲဉ်း

ဓမ္မပဒပါဠိတေားနဝ်၊ ဗွေးမျတ်ဘုရားဟော်ခါ၊ ထွူတဲင်
 ဗွေးမျတ်ဘုရား ကူထွူနိဗ္ဗာန်တချာ၊ ဗွေးမျတ်ဘုရားတပဲ့ယား
 ရဟန်းသံဃာသီး ကဒင်းသေးဒါး ပထမသင်္ဂါယနာ၊ ဒုတိယ
 သင်္ဂါယနာ၊ တတိယသင်္ဂါယနာ၊ သင်္ဂါယနာသွံလဲင်းအကို
 တတိယသင်္ဂါယနာထွူနဝ်၊ သျင်းမဟာမဟိန္ဒ အဝဂ်မဇ္ဈိမဒေသ
 (ယိုခါ) ကလာခမ်းကို ဆောင်းအံ့အီလွေ့၊ သီးဟိုဉ်းခမ်း၊ တို့ရဲ

သီးဟိုဠ်ဦးခမ်းနပ်၊ ဒင်းသမ်းစတုတ္ထသင်္ဂါယနာ၊ တဲမ်းအွဉ်းသေ၊ခါ၊
သီဟိုဠ်ဦးဘားသား၊ ပေးလားအလောင်း။ အဝ်းသီဟိုဠ်ဦးဘားသား၊
ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်၊လီ၊အလဲင်း ငဝ်းခြိုင်းအဆွာ၊ဖုံးယို သျှင်း
မဟာဗုဒ္ဓဃောသမထေရ်၊ တဲမ်းအံဉ်းခြပ်ခွိုင်းလွေ၊ဖေး မာဂဓ(ပါဠိ)
ဘားသား၊ တာဖြောင်းသျှင်းတဝ်း သီးဟိုဠ်ဦးဘားသား၊ ယဟန်းယို
ဗွောင်သျှင်းဖွင်၊စဲင်းဖေးပါ မာဂဓ (ပါဠိ)ဘားသားသွ။

တို့၊ဆိုင်၊နပ်၊ ဓမ္မပဒကပါညီ၊ခါ၊ ပိဋကတ်သွံဘွံ၊ လိတ်
ပေးလားစောင်းဖုံးယို အဝ်းသီဟိုဠ်ဦးခမ်း ဖျော်တို့၊လွဉ် ပအိုဝ်းခမ်း
သထွံ၊ တို့၊ဆိုင်၊ မန်းကောဇာ၊ သက္ကရာဇ်နောင်း (၄၁၉)နပ်၊
ခမ်းပုဂံ၊ ခွန်အနောရထာ၊ လွဉ်တို့၊ကံ၊တရိမ်ထူးသင်၊တင် အဝ်း
ခမ်းသထွံ၊ ဓမ္မပဒကပါညီ၊ခါ၊ ပိဋကတ်သွံဘွံ၊ လိတ်ပေးလားစောင်း
ဖုံးယို တို့၊သင်၊မန်းခမ်း ပုဂံသွ။

အဝ်းမန်းခမ်း ပုဂံမာ၊ငါနပ်၊ မန်းခွန်ဝိုးအဆက်ဆက် ရဟန်း
သံဃာ၊တွမ်း တကာ၊လို၊လမ်းသီး ထိန်၊သိမ်၊စောင်းသျှောက်
သွဉ်ထူးလွဝင်၊တင် ပ၊လီခန်း မန်းခမ်းအက်ဆက် တို့၊ဟန်းနီ၊
ထင်းပ၊လီမန်းခမ်းနပ်၊ မန်းလို၊သေခါ၊ ရဟန်းပညားအဝ်း၊ လို၊လမ်း
ပညားအဝ်း ယဟန်းသီး အဝ်းပါဠိဘားသား၊ ချားထန်းပြန်းဖေး
မန်းဘားသား၊ ခေတ်အဆက်ဆက် လို၊ခါ၊အဖြာ၊ဖြာ၊ ပြန်းသေ၊ခါ၊
တင် ယိုခါ မန်းဘားသားအနေးနပ်၊ အဝ်းမိုင်၊မူ၊ အဝ်းမိုင်၊စောင်း
စောင်းသွ။

ယိုခါနပ်၊ အဝိသုဒ္ဓိတရားသား၊ ချားပြန်လွေလဲဦး၊ ခယ်
ဘားသား၊ အင်္ဂလိပ်ဘားသားစတင် ကမ္ဘာ့အလောင်း ဘားသား
တန်အမျိုးမျိုးဖုံးသွ။

(၄) **ဓမ္မပဒအိုဝ်း -**

ဓမ္မပဒနပ်၊ ပအိုဝ်းလိတ်လှိုင်စွမ်းလိတာ၊ ဗဟိုသံဃားစိုး
ဖေးတာ၊ ဝှန်းအလ၊ ဗွေးဆရာတော၊ ဘဒ္ဒန္တလက္ခဏာသမိ ကျောင်း
အေးစေတီ ဝေင်တောင်းကီ၊ တံးလိတ်ရဲဦး (၁၄) ဓမ္မပဒအမိုင်(၁)
ယမကဝင်တွမ်း လိတ်ရဲဦး (၁၆) ဓမ္မပဒအမိုင်(၂) အပ္ပမာဒဝင်၊
ဘဒ္ဒန္တကုဝေရ ကျောင်းဇောတိကာရာမ ဝေင်ဟိုပုံတံး လိတ်ရဲဦး
(၁၉) ဓမ္မပဒအမိုင်(၃) စိတ္တဝင်ယိုဝင် ဓမ္မပဒ(၂၆)ဝင်အကို စတံး
ပြန်ဗား (၃)ဝင်ချားသွ။

ဦးခွန်မြမောင် (နောင်ကာ) ဝေင်တောင်းကီ၊ ကတံးချ
ထန်းဒါ၊ ဓမ္မပဒတရားယား ဂါးထားပြန်ပအိုဝ်းနပ်လဲ အဝ်း၊ ပအိုဝ်း
လိတ်လှိုင်စွမ်းလိတာ၊ ဗဟိုသံဃားစိုး လင်းတောင်းပြန်ချက်
အလ၊ ဆရာခွန်ကျော် ဒုံလွယ်ကောင်း ဝေင်နယ်တောင်းကီ၊
တံး (ချထန်းတံးဒွါး) ဓမ္မပဒလဲ အဝ်း။

ဗွေးဆရာတော၊ ဘဒ္ဒန္တလက္ခဏာသမိ ဓမ္မဝိရုဋ္ဌိ (လွယ်
မွန်) ဝေင်နယ်သီးသင်းတံး ဓမ္မပဒဝတ္ထု (ချတံးဒွါး)လဲ အဝ်း
ရီ၊နပ်သွ။

ဟော်သွဉ်နားဗား ဓမ္မပဒအကျို၊ ကဗျာ

- * ဓမ္မပဒ - ဗုဒ္ဓဘားသား
 မီးဟော်မီးနား - သွဉ်ဒါးနပ်ရား
 မက်ဖိုလ်းနိဗ္ဗာန် - လ၊မန်းအိဒါး
 ကွပ်နပ်မ၊ - အွဉ်းသ၊ လိုးကျိုစာ၊ ။

ဓမ္မပဒအကျောင့်နိဒါန်း ထွဲလဲဉ်းသွါ။

၁။ မေဃိယမထေရ်းဝတ္ထု

ဗွေဘုရား၊ ဝါးတော (၂၀)ခါးလားကဗွေနှင့်၊ မေဃိယ
မထေရ်း အဝိသုတ္တကောပုဏ္ဏားသွ။

တို့တလဲင်း၊ ဗွေဘုရား၊ အဝိသုတ္တကောပုဏ္ဏား၊ စာလိက
ကောင်လောင်းတွင်း၊ မေဃိယမထေရ်းနှင့်၊ ကျွဲတို့ခန်းသွမ်း၊ နွေ
ဂါမဒုံကို ထွင်းလှေ့သွမ်းနှင့်၊ ကျွဲလွေသွမ်းခန်း ကိမိကာလခြောင်
ထူးသွ။

သွမ်းသွမ်းထွင်းထွင်းနှင့်၊ ဟိညောင်ယံပြေး ထောင်ချာငါ
ခန်းတဖူး၊ ခြောင်ထူးတင် လွေမော့ထီးခန်း တခေါ်မျိုးပြုံးတွေ့၊
သမဉ်အားထုတ်ခန်းတရာ၊ တခေါ်မျိုးပြုံးကိုသွ။

ထွင်းသင်ကျောင်းနှင့်၊ ကိစ္ဆင်ခန်း ဗွေဘုရားတွေ့၊
ဗွေဘုရားရိုးဖေး “မေဃိယဟေ - ယိုခါနှင့်၊ ခွေအဝိသုတ္တ၊
ခါးလားရဟန်းလင် ကဗျော်နှင့်၊ နားယွန်းခွန်းသွေ” ချင်းနှင့်သွ။

မေဃိယမထေရ်းနှင့်၊ နားတဝိသုတ္တကောပုဏ္ဏား ကိစ္ဆင်ထင်းထင်း
အခွင်တွေ့၊ ထွင်းဗွေသွမ်းလဲင်းနှင့်၊ ဗွေဘုရားရိုးဖေးခန်း “မေဃိယ
ဟေ - ခွေမာ၊ ချင်းမဲ့၊ ရဲနှိုင်းနား၊ ကမ်းချားနားသ၊ သနဲ့” ချင်း
နှင့်သွ။

တောင်သေ - ဝတ္ထုမဉ်းဆရာ ကအဝိသုတ္တ၊ ဂဏန်းနှင့်၊
စိတ္တဝဂ် ဝတ္ထုနံပါတ်စဉ်းသွ။

ဗွေဘုရား၊ ထိုင်းရိုးနဲင်းနပ်၊ မေဃိယမထေရ်၊ အွဉ်း
ကိုင်ဘုရား၊ ကျွဲလွေအားထုတ်ခန်းဒျားတရား၊ ကိမိကာလခြောင်
ထျှ၊ တခေါ့မွဲးပြုံးကိုသွ။

လွေအားထုတ်စွဉ်းလဲ၊ ဝိတဲက်သွံပါ၊ နိုက်စက်တွေ့၊
သုတစ္ဆေတင်းတင် ကျွဲသင်ချာယင်း ဗွေဘုရားထျှသွ။

ဝိတဲက်သွံပါကရီနပ် -

- ၁။ သုယူစိတ်ကူ၊ ငတ်ပါအားရုံး ကာမဂုဏ်းတရား၊
ကာမဝိတဲက်တပါ၊
- ၂။ သုမဉ်မာဆာ မာသီကျုံးတကိုင်ဝင်၊ ဗျာပါဒဝိတဲက်တပါ၊
- ၃။ သုမဉ်နိုက်စက်မာလဝင်၊ ဝိဟိသဝိတဲက်တပါ၊
ယိုသွံပါသွ။

ထိုင်းကျွဲသင်ချာနပ်၊ ဗွေဘုရားရိုးဖေး -

“မေဃိယဟေ့ - နာထာမာနပ်၊ တားဝွန်းထွေးငါး၊
‘အဝ်းခွေတပါဒျား၊ ခါးလားရဟန်းလင် တပါပါကဖျော်နပ်၊ ယွန်း
ခွိုန်းသွေ့’ခွေတောင်ပြန်းနာ၊ နဲင်းနပ်လဲ နာတနားတင်း၊ နာ
အွဉ်းကိုင်ခွေ တပါဒျားတင် နာလွေထို၊ ကလွေထိုဒါး ရဟန်း
နဲင်းနာယိုနပ်၊ သုမဉ်ထွာတိုင်း၊ အီးထွာဗား တယိုတင်း၊ သု
ကရီနပ်၊ ထွာခွိုင်ကိုင်ခွိုင်ငါး၊ သုယိုနပ်၊ အဝ်းလိုးအွဉ်းလွှာက်၊

လွဉ်းဒျား နီနမ်းကကျိုက်အတိုင်းသနဲ့ မေယိယမွေး” နဲင်းနပ်းသွ။
ဟော်၊ ဖေးခန်း တရာဒေးသနား နီဂါးထားနဲင်းယိုသွ။

၁။ ဖန္ဒနံ စပလံ စိတ္တံ ၊ ဒုရက္ခံ ဒုန္နိဝါရယံ ။
ဥဇုံ ကရောတိ မေဓာဝီ ၊ ဥသုကာရောဝ တေဇနံ ။

၂။ ဝါရိဇောဝ ထလေ ခိတ္တော ၊ ဩကမောကတဉ္ဇဟ္မတော။
ပရိဖန္ဒတိဒံ စိတ္တံ ၊ မာရဓေယျံ ပဟာတဝေ ။

အနက်ပအိုဝ်း

၁။ ဖန္ဒနံ - ငတ်၊ပါအားရုံး ကားမဂုဏ်းအလောင်း ကတဖုံ
တန္တောဒါး၊ စပလံ - အားရုံးတမျိုးအလောင်း တအင်းစွ။
တင်းတင် ကလော်လယ်ဒါး၊ ဒုရက္ခံ - ထိန်စောင်းသျှောက်ဟား
ကယပ်ခင်းဒါး၊ ဒုန္နိဝါရယံ - အီးပေ့ရဲဟား တယပ်ခင်းဒါး၊ စိတ္တံ-
သယို၊ မေဓာဝီ - ပညားအင်းသားနပ်၊ ဥဇုံကရောတိ - အွဉ်း
စွိုးစွိုးစွဉ်းဒျားသွ။ ယထာ - မီးအွဉ်းနယ်ဟား ဥပမာနပ်၊
ဥသုကာရော - လိုကခါးခြီးသား၊ တေဇနံ - ခုခရားခြီးပြားယို၊
ကရောတိက္ကဝံ - ကပျောက်ကသွားဒါးအတိုင်းသွ။

၂။ ဝါရိဇော - ထိကိုအင်းဒါး ထပေးသတ္တဝါးယို၊ ဩကမော
ကတော - အင်းထိကို၊ ဥဗ္ဘတော - ဆွမ်းထူးထန်းထွေ
တွေ့၊ ထလေ - ထာသင်ဟံးလောင်းယို၊ ခိတ္တော - မီးအွဉ်း
စွနဲ့ဒင်းနပ်၊ ပရိပန္နတိက္ကဝ - တောင်းဒေါင်းဒျား စွဉ်းပြက်ပြက်
အတိုင်၊ တထာ - ဗွိုန်နဲ့ဒင်းနပ်၊ နေနေ၊ ဣဒံစိတ္တံ - ငတ်ပါ၊
အားရုံး ကားမဂုဏ်းအလောင်း ကစွယ်လံ၊ ဗျူ၊ ခြ၊ သ၊ တဟးယို၊
မာရဓေယျံ - ကိလေးသားမာရ် နမ်းကိုရန်းယို၊ ပဟာတဝေ -
ဖေးကပယ်ချီးနောင်၊ ကမ္မဋ္ဌာနေ - ကမ္မဋ္ဌာန်လောင်း၊ ခိတ္တော -
မီးနဲ့လူး အွဉ်းဒင်းနပ်၊ ပရိပန္နတိ - တောင်းဒေါင်းဒျားစွဉ်းပြက်ပြက်
သွေ။

ဂါထာ အဓိပ္ပါယ်အဆင့်

- ၁။ ပညာအင်းသားသီးနပ်၊ ဗွိုန်နဲ့ဒီးခြီးသား ကပျောက်၊
ကသွ၊ စွဉ်းဒါးပြားနပ်၊ အွဉ်းစွမ်းစွဉ်းဒျားသ၊ သွ။
- ၂။ ထပေးယို အင်းထိကို မီးဆွမ်းအွဉ်းဒင်း ဟံးလောင်းနပ်၊
တောင်းဒေါင်းဒျားစွဉ်းထာ၊ ပြက်ပြက်နပ်၊ သွ။ ယိုလဲ့ ဗွိုန်
နဲ့ဒင်းနပ်၊ နေနေ ငတ်ပါ၊ အားရုံး ကားမဂုဏ်းအလောင်း
ကစွယ်လံ၊ ဗျူ၊ ခြ၊ ဒါး လိုသီးအသ၊ ယို မီးအွဉ်းဒင်း ကမ္မ
ဋ္ဌာန်လောင်းနပ်၊ ခံးတဒါးတဝ်း တောင်းဒေါင်းဒျားစွဉ်း
ပြက်ပြက်သွ။

ဆောင်းအံ့တာ၊ ငမ်းလင်္ကာ၊

- ၁။ ပညာအဝံးလို၊ သ၊ကရို၊နဝံ၊ အမျို၊ဗြို၊နိဟ၊ ၊
 ခြီးသားပြား၊ စွဉ်းချားသေးသေးသွ။
- ၂။ အားရုံးစွယ်၊လံ၊ သ၊ယုတ်ကျမ်၊ယို၊ ကမ္မဋ္ဌာန်၊လောင်း၊
 အွဉ်းဒင်၊ဆောင်း၊ ဝွေ၊ကောင်းခံးတဝံးသွ။

လို၊ပညာအဝံးသ၊တွမ်း လို၊စွယ်၊လံ၊အားရုံးသ၊ ကဗျာ

- * ပညာအဝံးလို - သ၊မျို၊စွဉ်းချား
 အားရုံးစွယ်၊ခြ၊ - သွ၊နိးသ၊ယုတ်ခါ
 ကမ္မဋ္ဌာန်၊လောင်း - အွဉ်းဆောင်းပသား
 ခံးနှောင်တဝံး - အဲဉ်ထဝံး ညိမ်၊စွ၊ရာ၊ ။

တရာ၊ဒေသနာ၊ အကျိုး

တရာ၊ဒေသနာ၊ ထွိုင်းသွတ်၊နဝံ၊ မေဃိယမထေရ်၊နဝံ၊
 ထွာခန်းသောတာပန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ နားတရာ၊သား အလင်ဖုံးနဝံ၊
 ထွာခန်းသောတာပန်း၊ စတင်ပုဂ္ဂိုလ်၊ဖုံးသွ။

မေဃိယမထေရ်၊ဝတ္ထု၊ ထွ၊လဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

၂။ တထင်းသူ၊တမ်း ရဟန်းဝတ္ထု

ဗွေးဘုရား အင်းသတင်းသို့၊ သာဝတ္ထိခမ်း ကျောင်းဇေးတ
ဝှန်းတွင်း ခွန်ကောသလခမ်းကို ကောင်တကောင်ထျှန်၊ ‘မာတိက’
ကမဉ်းဒါး ဒုံအင်းတဒုံသွ။

တို့နင်းတွေ့၊ ရဟန်းအပါ၊သူဆီနင်း ကျွဲတုံ့ခန်းသွမ်း
ဒုံမာတိကကိုသွ။ ဒုံမာတိကဖြားဒုံနင်း မဉ်းမာတိကနေနေတင်
ဖြားဒုံမာတိကသီးမျိုးနင်း ထိုင်းထီးရဟန်းသူဆီတုံ့သွမ်းနင်း ပင်း
ထင်းလမ်းကီ လောင်ခန်းသွမ်းတွေ့၊ လောင်သွမ်းထင်းထွန်နင်း
“နီဗွေးသီး အီးကျွဲလွေ့မိုင်းသြ” ရီခန်းနဲင်းနင်းသွ။

ရဟန်းသီးလဲ “အီးကျွဲလွေ့ နမ်းသ၊နီပါ၊ ချမ်းသားရား
အရပ်သနဲ့ တကားမူးဟွေး” ဖြေးချာခန်းနဲင်းနင်းသွ။

တို့တနီတွေ့၊ ဖြားဒုံမာတိကသီးမျိုးလဲ “ဗွေးရဟန်းသီး
ယိုနင်း အလွိုးထုမ်းခင်းလမ်း ဆိုးဝါးနဲ့” ယူခန်းနဲင်းနင်းတင်
ပင်းအွဉ်းဆိုးခန်းဝါး ဒုံမာတိကကိုတွေ့၊ ဗွေးရဟန်းသီးလဲ လကွံ့ခန်း
ဒျားသွ။

ဗွေးရဟန်းသီး ထိုင်းလကွံ့နင်း ဖြားဒုံမာတိကသီးမျိုး အွဉ်
လိုဒုံ ဆို့လူခန်းကျောင်း တူးတူးတန်းတန်းစားသွ။

ကျောင်းထိုင်းထွန် ဗွေးရဟန်းသီးလဲ ထိုင်းအီးအုံ သတင်း
သွံ့၊သော့နင်း -

“ဗွေသီးဖုံးဟွေး - သွဉ်းသီးယိုနဝ်၊ လိုးအံတဖေင်၊ လိုးအံစိုတဝ်းထာ၊ တထွာင်းချင်း နီပါ၊မာ၊ကီနဝ်၊ လိုးအံတဝ်း၊ အံထေ့မော့ခွဲလွဝင်၊နဝ်၊ မွူးရဝ်၊ခို၊ သုံ၊သွမ်၊ခိန်း တခိန်းတွမ်း မွူးဟာခို၊ လွေ့ထေ့မထေရ်တန်ခိန်း တခိန်း၊ တနီ၊နီခိန်းငါ၊ အပါ၊တရို၊တဝ်း မီးအံဟဝ်မြိုင်းသန်၊တဝ်းနဝ်၊ ခုံးသွော့ခေါင်၊လောင်၊ ကျောင်၊ပတ္တဝိုင်းကဲဉ်နဝ်၊ မီးဟွန်ခေါင်၊လောင်၊ငဝ်းနဝ်၊ ရဟန်၊ လင်ဖုံးလဲ လွဉ်ပျူစုလုမ်၊လာ၊သော့ ရဟန်၊အံဟဝ်တဝ်းနဝ်၊”အချင်းချင်း အွဉ်းခန်းကတိကဝတ်နဲင်းနဝ်၊သွ။

ရဟန်၊သီး အွဉ်းကတိကဝတ်ထွ။ အံအဝ်းအားထုတ်လွေ့ ကမ္မဋ္ဌာန်၊တရာ၊ ပငါပရာ၊တွင်း တွိုးတနီ၊တွေ့၊ ကျောင်၊တကာ၊ မူးနဝ်၊ တွမ်းသွဉ်းသယ်၊ တွမ်းတမြို၊လူး ဖျော်ထင်းခန်းကျောင်၊ မွူးလွဲ၊ခိန်းသွ။

ထွိုင်းတွိုးကျောင်၊နဝ်၊ ထီးတဝ်းရဟန်၊သီးတင် “ရဟန်၊ သီး ကျွဲလွေ့လို့မဲ့နဲး”ရီခန်းကျောင်၊ပွေးသား နဲင်းနဝ်၊ ကျောင်၊ ပွေးသားလဲ “ရဟန်၊သီး အံအားထုတ်ဒျာ၊တရာ၊ ပငါပရာ၊တင် မီးမဉ်မော့ခွဲ ရဟန်၊သီးနဝ်၊ ခုံးခေါင်၊လောင်၊ ကျောင်၊ပတ္တဝိုင်းကဲဉ် ယို မဲ့၊ကျွဲလွဉ်ဒျာ၊”ရီ၊ဖေးခန်းနဲင်းနဝ်၊သွ။

တွိုးနဝ်၊တွေ့၊ ကျောင်၊တကာ၊မူးလဲ ခုံးခန်းခေါင်၊လောင်၊ ထွိုင်းဟွန်ခေါင်၊လောင်၊ငဝ်းနဝ်၊ ရဟန်၊သီးလဲ ကျွဲ၊စုလွဉ်ခန်း ကျောင်၊ပတ္တဝိုင်းကဲဉ်သွ။

ကျောင်းတကာမူ၊ ထိုင်းထီးရဟန်းသီး အဝံးတထွောင်း
တပါ၊ပါ၊ ကျွဲလွဉ်တဲင် ထင်းရဟန်းသီးအချင်ချင်၊ ထီးသင်တမ်း
ဝင်တဲင် “နီဗွေးသီး ထေင်ညင်ရှို့မားလို့ဝင်၊ ထီးသင်တမ်းလွဝင်၊
နဲ့ဩ” စူနီပင်ဝဲင်းပါ လမ်းငါခန်းခဲင်းနပ်သွ။

ရဟန်းသီးလဲ ခြိုင်းနယ်ခန်း ဝွေဗွေးသီး ကတိကဝတ်
ခရာ၊ အားထုတ်ဒျားရဟန်းတရာ၊ ပငါပရာအကျောင်သွ။

ကျောင်းတကာမူလဲ “ရဟန်းတရာကရိုနပ်၊ ခဲင်းမိုင်း
ဗွေး” ရီလမ်းခန်းခဲင်းနပ်တဲင် ရဟန်းသီးလဲ “ကလူ၊ ဆွဉ်း စူမီး
ခင်းမီး တငါ ဖြို့ပီ စတဲင်သွံဆီနီပါ၊ အချင်ရာယို ရွမ်သရဇ္ဈာယ်၊
ထွူတွော့ ‘နမ်းအတ္တဘောယို လို့ဒါးကိုင်ဒါး သဘောဓမ္မတာဒျား’
ကယူးဒါးခဲင်းနပ်နပ်၊ ဟဲ့ရဟန်းတရာသနဲ့ တကာမူဟေး” ဖြေး
ချာခန်းခဲင်းနပ်သွ။

ထိုင်းဟွန်ဟား ရဟန်းသီးတရာငင်းနပ်၊ ကျောင်းတကာ
မူလဲ ဝွေမီးအားထုတ်ခဲင်းခဲင်းနပ်၊ ဒါးတဒါးတမ်းအကျောင်၊ ရီထွူ
တဲင် ဒါးဒျားအကျောင်၊ ထင်းသေနပ်၊ ကိုသွဉ်ခန်းငင်း အားထုတ်
တရာ၊ ထိုင်းဒါးထွူ ငင်းအားထုတ်တရာနပ်၊ အားထုတ်ခဲင်းခဲင်း
ခန်းဒျားသွ။

ကျောင်းတကာမူ၊ ကထိုင်းအားထုတ်ခဲင်းခဲင်းတရာနပ်၊
တပေါးညတမ်း မင်သွံရန်း ဖိုလ်းသွံရန်းယို လထင်းခန်းတဲင် တွမ်း

မဂ်ကထာသ္မိဒါးလွှဝင်၊ ပဋိသန္တိဒါးလစ်ပါ၊ လောကီ အဘိညာဏ်း
တရာ၊ဖုံးယို လ၊အွဉ်ခန်းဒျား၊ ဗွေရဟန်းသီးသွ။

တို့၊နဝ်၊တွေ့၊ ကျောင်၊တကာ၊မူးနဝ်၊ နေးတွမ်းဒိဗ္ဗစက္ခု
အဘိညာဏ်းတင် “တရာ၊နဲင်းယိုနဝ်၊ ခွေပိုရဟန်းသီး လ၊မိုင်၊ခါ
ဟောင်း”ထင်းဆင်းချင်းနဝ်၊ “ရဟန်း၊သူဆီနဝ်၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ
တရာ၊ အဝ်းနေဒွါန်း၊ ဈာန်၊ဝိပဿနာ၊ တရာ၊ငါလဲ့ လ၊တဝ်းဒွါန်း”
အကျောင်၊ ထင်းသေနဝ်၊ “ခွေပို ရဟန်း၊သီးယို တို့၊နွောင်၊အရ
ဟတ္တဖိုလ်းနဲ့၊ တို့၊နွောင်၊တဝ်းနဲ့”ထင်းဆင်းချင်းသမ်းနဝ်၊ တို့၊နွောင်၊
ဒျားအကျောင်၊ သေလွဉ်ခန်းသွ။

အနားဂါမ်၊ ကျောင်၊တကာ၊မူးနဝ်၊ ရဟန်း၊သီးအတာ၊
ပွိုင်းပွို၊တွမ်း ခင်းလမ်းအုံကျောင်၊ လျောက်ပတ်မု၊ အဝ်းတအဝ်းတဝ်း
သေနာသနသပ္ပါယ၊ ပွိုင်းပွို၊တွမ်း အချင်၊ချင်၊ လျောက်ပတ်မု၊
အဝ်းတအဝ်းတဝ်း ပုဂ္ဂလသပ္ပါယ၊ ပွိုင်းပွို၊တွမ်းဒေဉ်သွမ်၊ လျောက်
ပတ်မု၊ အဝ်းတအဝ်းတဝ်း အာဟာရသပ္ပါယဖုံးယို ထွိုင်းဆင်းချင်း
ဖျင်နဝ်၊ သေနာသနသပ္ပါယတွမ်း ပုဂ္ဂလသပ္ပါယနီပါ၊နဝ်၊ လျောက်
ပတ်မု၊အဝ်းဒျားလဲ့ အာဟာရသပ္ပါယနဝ်၊ လျောက်ပတ်မု၊ အေဉ်ထဝ်း
အကျောင်၊ သေလွဉ်ခန်းသွ။

ထွိုင်းသေ အာဟာရသပ္ပါယ လျောက်ပတ်မု၊ အေဉ်ထဝ်း
နဝ်၊ ပင်၊သင်၊ခန်း ရဟန်း၊သီးအွို၊လမ်း၊ ကပ်ခန်းဒေဉ်သွမ်၊ဟပ်၊
ဟန်းသွမ်၊အွိုးဖုံး လုမ်းလုမ်းကုမ်းကုမ်းတွေ့၊ ရဟန်း၊သီးလဲ့ ထွိုင်းသွို၊

အား ခြေသွမ်းဟပ် ဟန်းသွမ်းအိုးဖုံးနပ် အားထုတ်တရာလဲ့ သမား
မိလ၊ သညိမ်၊စွဲလွှဲခန်းတင် တပေါးညတမ်း ထွာလို့ခန်းအား
ရဟန္တာဖုံးသွ။

ဗွေးရဟန်းသီး ထွာလို့ရဟန္တာထွ။ ဝါးထွိုင်းကျစ်နပ်၊
ကျွဲချာသင်၊ပိုင်းခန်း ဗွေးဘုရား ကျောင်၊ဇေးတဝန်းကိုသွ။

တိုးဗွေးဘုရားထုနပ်၊ ဗွေးဘုရားလဲ့ -

“ရဟန်းသီးဟေး - အံ့ဟပ်မြိုင်းသန်းလွှဲအားနဲ့၊ အချင်းချင်း
ထီးသင်၊လွှဲအားနဲ့၊ ခြေသွမ်းဟန်း သွမ်း ပြု၊စွဲအားနဲ့” နေးတွမ်းငမ်း
အိုးငါနိုး ရီခန်းစွဲ၊နပ်၊သွ။

ရဟန်းသီးလဲ့ လမ်းချာခန်း “အံ့ဟပ်မြိုင်းသန်းအား အချင်း
ချင်း ထီးသင်၊အားဗွေး၊ ပြိုင်းစွဲတွမ်း ခြေသွမ်းဟန်းသွမ်းနပ်၊
လဲ့ နီသွင်းသီး ကမဲဉ်သွဲ၊ဒါးအတွိုင်း ကျောင်၊တကာမူး ကပ်လူး
အားတင် ပြု၊စွဲအား ဗွေး၊” လမ်းချာခန်းနဲ့၊နပ်၊သွ။

ရဟန်းတပါး ကျွဲလွေအားထုတ်နဲ့င်းတရာ၊ ဒုံမာတိကကိုအကျောင်၊

တို့ဒဲင်း၊ ရဟန်းတပါးနဝ်၊ ဟွဲန်ကျောင်တကာမူ၊ စေးတနားဟင်ငါးအကျောင်တင် မည်လွေအားထုတ်နဲ့င်းတရာ၊ ဒုံမာတိကကိုတွေ့၊ ကိဗွေးဘုရားအခွင်၊ ကျွဲလွေနဲ့င်းခန်းသွ။

တို့င်းတို့၊ ဒုံမာတိက ရဟန်းသီးကျောင်ကိုနဝ်၊ ရွှိးလွားပင်းပန်းငါးတင် အီးဖွမ်ဖျိုးကျောင်၊ တကဲ့င်းတင်းတွေ့၊ “ကျောင်တကာမူ၊ မီးအွဉ်းစွဲလွဉ် ဖွမ်ဖျိုးကျောင်တား တကာတဖြာနဝ်၊ ဟင်ငါးပွေး” သယူးခန်းနဲ့င်းနဝ်တင် ကျောင်တကာမူလဲ အဝ်းလမ်းကို ဆင်းချင်းသေဖြောင်ခန်း အကျောင်ခရာတွေ့၊ အွဉ်းစွဲလွဉ်ခန်း ဖွမ်ဖျိုးကျောင်သားတဖြာသွ။

ဖွမ်ဖျိုးကျောင်ထွင်းထွဲနဝ်၊ ရဟန်းနဝ်၊ မည်သွဲအွဲလဲင်းဖျော့ထီ တမျိုးမျိုးတင် မောင်ကော့ခန်း၊ မောင်ကော့အတို့င်းကျောင်တကာမူ၊ ပသာလွဉ်ခန်း၊ နဲ့င်းမွူးရပ်၊ မောင်ကော့ဖျင်ဒဲဉ်ဟန်းအိုသွမ်တင် ကျောင်တကာမူ၊ ပသာလွဉ်ဖျင်၊ သွဲသွမ်ထွဲနဝ်၊ မောင်ကော့ဖျင် တခိုးခဲးဖွယ်ဖုံးတင် ကျောင်တကာမူ၊ ပသာလွဉ်ဖျင်စွဉ်းသွ။

တို့နတ်တွေ့၊ ရဟန်းနတ်နတ် -

“ကျောင်းတကာမူနဲ့ယို ခွေမောင်ကျော့၊ နှဲင်းမဲ့လဲ ပသာ လွဉ်စွဉ်းချား၊ ခွေမဲ့ထီးစံ၊ငါး ကျောင်းတကာမူနဲ့ယိုအီး၊ ကသွံ၊ ဆောင်းထွိုက်အီး အာဟားရမျိုးယို အီပါထွိုတ်င် ကျောင်းတကာမူနဲ့ နမ်း မီးထင်းလွဉ်နတ်၊ အလွိုးဟင်ငါးဟွေး” ယူးကျော့မောင်၊ ဖျင်ခန်း နှဲင်းနတ်တင် ကျောင်းတကာမူနဲ့လဲ ထင်းလွဉ်မွေးစွဉ်းသွ။

ရဟန်းနတ်၊ သွံ၊သွမ်းထင်းထွိုနတ်၊ ခိုခန်းကျောင်းတကာမူနဲ့ တငွါထွိုတငွါသွ။

“ဖြားခိုမာတိကသီးမိုးနတ်၊ တကာမူနဲ့သွ။နဲ့”

“မွေး ဗွေးသြ”

“တကာမူနဲ့နတ်၊ ဝင်၊သ၊ယူးနှဲင်းမဲ့လဲ သေနဲ့”

“နီဗွေးမွေး ရီတို့နှဲင်းနတ်၊သြ”

“ခွေကျော့မောင်နှဲင်းမဲ့လဲ တကာမူနဲ့ အင်းသေလို့တင် ရီချား”

“ရဟန်းကသေအီး ဝင်၊သ၊ယူးအတို့င်းနတ်၊ အင်းအာတန် ချားသြ”

“ခွေတရီတမ်း ဝင်၊လင်၊ ရီချား တကာမူနဲ့”

“လို၊ကသေအီး ဝင်၊သနတ်၊ မားအီးနှဲင်းနတ်၊သြ”

တို့နတ်တွေ့၊ ရဟန်းနတ်နတ်၊ ယူးတောခန်းချား နှဲင်းယို-

“ထာ၊ယိုနဝ်၊ တယိုတဝ်းဟွေး၊ ပုထုဇဉ်းပုဂ္ဂိုလ်း နဲဉ်းခွေ
ယိုနဝ်၊ ဟပ်လဲယူးဒါ၊ ကဲ့လဲယူးဒါ၊ ခွေမီးယူးမား ထာ၊ကဲ့
နဝ်၊ မဲ့ခွေမဲ့ငါပေး တရေးလင်၊ဟွေး၊ ခွေယို လိုးအုံတဝ်းယိုကို
ထို၊ခန်းနဝ်၊မ၊ဟပ်”ယူးထွူနဲဉ်းနဝ်၊နဝ်၊ “ခွေအီးထို၊သွူ တကား
မူးဟွေး”ရိုးခန်းနဲဉ်းနဝ်။

ကျောင်၊တကားမူးလဲ “နီဗွေး အီးကျွ၊လွေ၊မဲ့၊ဩ”ရိခန်း
နဲဉ်းနဝ်၊ “သင်၊ချာယင်းဟေ့၊ ဗွေးဘုရာ၊ထျ၊”ရိုးနဲဉ်းနဝ်၊တွေ့၊
ကျောင်၊တကားမူး တောင်၊ပြန်းလဲ တလ၊တဝ်း၊ ကျွ၊သင်၊ခန်းဒျား
ဗွေးဘုရာ၊ထျ၊သွူ။

တွိုးဘုရာ၊ထျ၊နဝ်၊ ဘုရာ၊ရီခွမ်းခန်း အခရာ၊ ရဟန်းနဝ်၊
လဲ လင်းနယ်ခန်း ဝွေ၊ဗွေးကထို၊ဟေးထာ၊အကျောင်၊သွူ။

ဘုရာ၊ထွိုင်းသေ ဝွေ၊ဗွေးထာ၊ယပ်၊ခဲင်းနဝ်၊ ဘုရာ၊ရိုးဖေး-
“ဟေ့၊နဝ်၊လဲ တစွိုးငါနဝ်၊ နာ၊ရထိန်၊နွောင်၊နေဟောင်း”နဲဉ်းနဝ်၊၊
“တစွိုးကရိုးနဝ်၊ ထာ၊မဲ့၊ဗွေး”ရီချာခန်းနဲဉ်းနဝ်၊။

တွိုးနဝ်၊တွေ့၊ ဘုရာ၊ရိုးဖေး “ထိန်၊နွောင်၊နွောင်၊ဟေ့၊
နာ၊သ၊တစွိုး ငါနဝ်၊၊ သ၊ကရိုးနဝ်၊ ထိန်၊ခဲင်းငါး တွမ်းယူးလော်လယ်
မွှေးထာ၊”နဲဉ်းနဝ်၊ထွူ ဟော်၊ဖေးပါခန်း တရာ၊ဂါးထာ၊ ဒေးသနား
နဲဉ်းယိုသွူ။

ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ လဟုနော ၊ ယတ္ထကာမ နိပါတိနော ။
စိတ္တဿ ဒမထော သာဓု ၊ စိတ္တံ ဒန္တံ သုခါဝဟံ ။

အနက်ပအိုဝ်း

ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ - ထိန်ချွတ်ဗား ကယပ်ခဲင်းဒါး၊ လဟု
နော- ထွာပြိုင်ကိုင်မွိုင် သဘော်ကအင်းဒါး၊ ယတ္ထကာမ နိပါ-
တိနော - ကျွိုက်နိုက်သက်ရာ၊ ငတ်ပါအားရုံး ကားမဂုဏ်းအ
လောင်း ကပ္ပိ၊စပ်ဒါး၊ စိတ္တဿ - စိတ်ယို၊ ဒမထော - ယံ
နညံ၊သေး ယံယေန်းကေးဗား မီးဆွဲ၊မ၊ဒါးနပ်၊ သာဓု - မွေးငါး
ဟပ်ငါး မရေးမရားသွ။ ဒန္တံ - ဆွဲ၊မ၊ထွူတင် ကယေန်းကေး
ဒါး၊ စိတ္တံ - သတဗားယိုနပ်၊ သုခါဝဟံ - မဂ်ဖိုလ်းအတား
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာယို ဆောင်းရွက်ဖေးဒါးသွ။

ဂါးထားအဓိပ္ပါယ်အဖွင့်

နိဿယို နိမဉ်းဆွဲ၊မ၊ချာနပ်၊ ဟပ်ငါးသွ။ ဆွဲ၊မ၊ထွူတွေ့၊
ကယေန်းကေးလဲဉ်းသွ။သ၊နပ်၊ ဆောင်းရွက်ဖေးဒါး မဂ်ဖိုလ်း
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသွ။

ဆောင်းအံ့တား ငမ်းလင်္ကာ

* မီးဆွဲ၊မ၊လ၊ ၊ နိသွန်းသ၊နပ်၊ ၊ တွိုးလ၊ဖျော်မန်း ၊
ခမ်းနိဗ္ဗာန် ၊ ကေန်းလွစ်တမ်းသွ။

သယောနိကေးနဝ်၊ တိပျိဒိန္ဒြာန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ကဗျာ

- * မီးသွို၊မလ၊ - သွန်သတဟး
- မွေးငါးဟင်ငါး - သေးချားထူချား
- သယောနိကေးနဝ်၊ - တိပျိသဝ်အိဒါး
- ချမ်းသာမန် - နိဗ္ဗာန် ခမ်းဝေင်ထာ ။

တရာဒေသနာအကျိ၊

တရာဒေသနာ တွင်သွတ်နဝ်၊ နားတရာသားဖုံး
နောင်၊ ထွာလွခန်း သောတာပန်းစတင် ပုဂ္ဂိုလ်းဖုံးသွ။

ရဟန်းနဝ်တပါ၊ လွေအံသတင်သွံချာ ဒုံမာတိကကို အကျောင်၊

ဗွေဘုရားနဝ်၊ ဟော်ဖေးသွ။ရဟန်းနဝ်၊ တရာဒေသနာ
ဂါးထားချာယိုထွ။ -

“ရဟန်းဟွေး - ပူးလင်လော်လယ်ပိုင်ထားတွေ့၊ လွေ
အံသတင်သွံ၊ယင်းသွေ နားခင်းလမ်းလီ၊သူဟိုင်း”ရိုးဖေးခန်း
နိုင်းနဝ်တင် ရဟန်းနဝ်လွေ အံသတင်သွံ၊ယင်းခန်း ခင်းလမ်း
လီ၊ကိုသွ။ ကျောင်တကာမူး အဝ်းအိုးလမ်း နေးတွမ်းဒိဗ္ဗစက္ခု
ဉာဏ်၊ ကထိုင်းထွားနဝ်၊ ထီးခန်းရဟန်းနဝ်၊ ဖျော်လွဉ်ချာတင်
တွမ်းရဟန်းသီး ကအပ်သင်ရားဒါး အာဟာရဒေသနာယို စီးရင်းအိုး
သွတ်ထွေတွေ့၊ လွေကပ်လူးခန်းသွ။

ရဟန်းနဝ်၊နဝ်၊ တွဲ၊သင်၊ခမ်းရာ၊ဒါး အာဟာရဒေဉ်သွမ်၊ဖုံ၊
ယို သွံ၊ဆောင်းဗားတင် နီသွံနီ၊တွင်၊ ထွာလင်၊ခန်းဒျား ရဟန္တာ၊
သွ။ ထွာထွ။ရဟန္တာ၊နဝ်၊ “အေး - တကာ၊မူးယိုနဝ်၊ ထွာလဲဉ်း
ခွေထာ၊အုံနောင်မီးခိုး၊ ကွပ်အုံနောင် မီးခိုးဗား တကာ၊မူးယိုတင်
ခွေလွမ်ထန်းလဲဉ်း သံးသရားဝွဉ်ဆင်၊ရယ်၊ကိုဟွေး” ယူးထွ။နဲဉ်း
နဝ်၊တွေ့၊ -

“ဘဝယိုနဝ်၊ ထွာလဲဉ်း ခွေထာ၊အုံနောင်မီးခိုး ကလဲဉ်းခိုး
ချာ ဘဝအာနဝ်၊ ထွာဖိုနေ ခွေထာ၊အုံနောင်မီးခိုးဟောင်း” ထွိုဉ်း
စဉ်၊စာ၊နဝ်၊ ထီးဖြောင်ချာခန်း ဘဝကွတ်၊ဆီကွတ်၊ကိုသွ။

ဘဝကွတ်၊ဆီကွတ်၊ကိုနဝ်၊ ကျောင်၊တကာ၊မူးနဝ်၊ ထွာ
ဗားဖို ရဟန်းနဝ်၊လမ်းသား၊ မဲဉ်နေးအိုင်းတေး လို၊ခိုလင်တွေ့၊
မာ၊သီဗားဖို ရဟန်းယိုသွ။

ရဟန်းနဝ်၊နဝ်၊ ထီးကျောင်၊တကာ၊မူးအပဲစံနဲဉ်းယိုတင်
“အေး - ကျောင်၊တကာ၊မူးယို မာ၊သီဗားခိုခွေဟွေး” ယူးခန်း
နဲဉ်းနဝ်၊သွ။

ကျောင်၊တကာ၊မူး ကအဝ်းဒါးလမ်းနဝ်၊လဲ -

“နဲဉ်းမဲဉ်းနဲး၊ ခွေပိုရဟန်း၊သူ၊နဝ်၊ ရဟန်း၊ကိစ္စထွ။လဲဉ်း
ဟောင်း” ထွိုဉ်းစဉ်၊စာ၊နဝ်၊ သေခန်းရဟန်းနဝ်၊ ထွာရဟန္တာ၊တင်
ထွိုဉ်းစဉ်၊စာ၊သမ်းနဝ်၊ ထီးဖြောင်ပါခန်း နဲဉ်းရဟန်း၊ ကထီးအတိုဉ်း

ဘဝကွတ်၊ဆီကွတ်၊ကိုသွ။

နဝ်၊လွှမ်၊တကာတဝ်း ဘဝကွတ်၊ဆီကွတ်၊ တချာဘဝ
တချာ၊ကိုနဝ်၊ ထွာဟးဖို ရဟန်၊နဝ်၊ လမ်းသားနေနေ၊ ခံးဟးရဟန်၊
နဝ်၊ မာ၊သီတင် “အေား - ခွေပိုရဟန်၊တွက်တာ၊ ခွေမာ၊ဟးဖို
ကော၊ဇူ၊ဟေး” ယူ၊နဲ၊င်းနဝ်၊ထွ။ “စဉ်၊စာ၊သမ်းယင်း ဘဝကွတ်၊ဆီ
ကွတ်၊ကို တချာနဝ်၊ပွို၊င်းဗွေ” အဝ်းအွိုးလမ်း အွဉ်းသေတဲက်တွန်၊
လွေ၊သမ်းခန်း နဲ၊င်းနဝ်၊သွ။

ရဟန်၊နဝ်၊လွဲ နေးတွမ်း ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ်၊ ဟွန်ခန်း
ကျောင့်တကာ၊မူ၊ ငဝ်းတဲက်တွန်၊တွော၊ ယူ၊လေးချာခန်း ဘဝတချာ၊
ကို ထီးပြောင်ခန်း ကျောင့်တကာ၊မူ၊ ဖေးလူးဟးဖို ငွေ၊အသက်တင်
“အေား - ကျောင့်တကာ၊မူ၊ယိုနဝ်၊ မာ၊ဟးဖိုခွေ ကော၊ဇူ၊ဟေး”
သ၊ရေ၊နီက်သက်ထွ၊နဲ၊င်းနဝ်၊တွော၊ ပွို၊င်းပွို၊တွမ်း မဂ်ဖိုလ်းလစ်၊ဟး
ပျဿနာ၊ယို ဖြေးချင်၊ဟော်၊နယ်ခန်း ကျောင့်တကာ၊မူ၊သွ။

တွိုးဆိုင်၊နဝ်၊ ကူ၊လွေ၊ခန်းချာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ တကာ၊မူ၊ကဆို့၊
လူးဒါ၊ ကျောင့်၊ကိုနဝ်၊သွ။

တထင်းချာ၊တဝ်း ရဟန်၊ဝတ္ထု ထွ၊လဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

၃။ တပျားတင်း ရဟန်းတပါးဝတ္ထု

ဗွေးမျတ်ဘုရား အင်းသတင်းသွံ၊ သာဝတ္ထိခမ်း ကျောင်း၊
ဇေးတဝွန်းတွင်း၊ သဌေးပိုတဖြာနပ်၊ မည်လွစ်ထန်း၊ ဝဋ်ဆင်ရယ်၊
တဲင် ခိုခန်းရဟန်းတပါး -

“ဩဗွေး - ခွေသွဉ်းနပ်၊ မည်လွစ်ထန်းငါး ဝဋ်ဆင်ရယ်၊
ကိုတဲင် ကလွစ်ထန်းအီဒါး ဝဋ်ဆင်ရယ်၊ အကျောင်းတရားယို
ဟော်နယ်ဖေး ခွေသွဉ်းမှိုင်ဩ” နဲင်းနပ်သွ။

ရဟန်းလဲ “တကားမဉ်းမည်လွစ်ထန်း ဝဋ်ဆင်ရယ်နပ်၊
လောင်းသွေ့ သွမ်ပို့မဲ (သွမ်မဟာဒုဂ်)လဲင်း၊ လောင်းသွေ့သွမ်၊
လာဆန်၊ လာလောင်းလဲင်း၊ ဆို့လူးသွေ့ ကျောင်းဆိုသွေ့အီဝါး
လဲင်း၊ ကလးလွဉ်ဒါး ပစ္စေဉ္စုစားယို မာသွံပြုးတဲင် တပြုးနပ်၊
မာအီအနီအရင်၊ ဖြေစာအီ၊ တပြုးနပ်၊ လူးအီပိုမာ၊ တပြုးနပ်၊
လူးတန်သွေ့လဲင်း” ဟော်ဖေးခန်းနဲင်းနပ်သွ။

သဌေးပိုလဲ နေးနားလွဉ်ခန်း ရဟန်းကဟော်အတိုင်၊
နပ်တော့ “ဩဗွေး - မျတ်လွှဲထင်းနပ်နပ်၊ ကုသိုလ်းအမျိုးမုင်၊
ဩ” ရီဖျင်ခန်းနဲင်းနပ်၊ ရဟန်းလဲ “တကားပွေး - ခံးထူးဆောက်
တယ်းသွေ့ သရဏာဂုံးသွံပါးတွမ်း၊ သီးလတ်ပါးလဲင်း” ဟော်၊
နယ်ဖျင်ခန်းနဲင်းနပ်သွ။

သဌေးပိုနပ်၊ ခံးထူးဆောက်တယ်းထွ။ သရဏာဂုံးသွံပါး
တွမ်းသီးလတ်ပါးတော့၊ ခိုသမ်းထင်း ကမျတ်လွှဲကယ်၊ သရဏာ

ဂုံးသွံပါးတွမ်း သီးလငတ်၊ပါးနပ်တင် ရဟန်းလဲ့ အွဉ်းခံးထူးဆောက်
တယ်ခန်း သီးလပါးဆီသွ။

သဋ္ဌေပိနပ်၊ မာ၊လွေ၊ကုသိုလ်းဟပ်မှ အစဉ်းအတိုင်၊တင်
မဉ်းတွင်ခန်း “အနုပဗ္ဗသဋ္ဌေပိ” သွ။

သဋ္ဌေပိနပ်၊ ရီသမ်းထင်းရဟန်း၊ ကမျှတ်လျှိုကယ်၊ သီးလ
ပါးဆီနပ်တင် ရဟန်းထွဉ်းပိုင်ခဲင်းခဲင်း ရဟန်းတွေ၊ ပိုင်ခန်းရဟန်း
သွ။ သဋ္ဌေပိ ကထင်းပိုင်ရဟန်းနပ်၊ ရဟန်းကဆောက်တယ်ဒါး
အဘိဓမ္မာတပါးနပ်၊ မာ၊ဖေးနိဿယည်းဆရာ၊ ရဟန်းကဆောက်
တယ်ဒါး၊ ဝိနယ်နပ်၊ မာ၊ဖေး ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသွ။

နိဿယည်းဆရာ ကရိုနပ်၊ - ရဟန်းတသာ ခါးလား
ကလငတ်၊ဝါး၊ ခါးလားကဒါးဝိနယ်၊ စတင်အဂါး တဗွေစွမ်းတမ်း
ဒွိုန်းအတွင်၊ မိ၊ခိုးအားကျို၊ခရာ၊ ဝါးဆီဗွေ၊ ဒါးဝိနယ်၊ ရဟန်း၊
မထေရ်တန်နပ်၊ ဟဲ့၊နိဿယည်းဆရာသွ။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကရိုနပ်၊ - အပဲစ်ပေးတန် ကထွား
သွဉ်သင်ဆွဲ၊မ၊ဒါး ဝါးဆီဗွေ၊ ဒါးဝိနယ်၊ ရဟန်းမထေရ်တန်နပ်၊
ဟဲ့၊ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသွ။

သဋ္ဌေပိ ထွာထွဲရဟန်းနပ်၊ နိဿယည်းဆရာ၊ ဟော်၊
ဖေး အဘိဓမ္မာ၊ တရာယားဖုံး၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ ဟော်၊ဖေး
ဝိနယ်၊ဒေးသနာ၊ တရာယားဖုံးသွ။

ထိုင်းဟွန်ဗား နားဗား အဘိဓမ္မာတရား၊ ဝိနယ်တရားဖုံး
နပ်၊ သဋ္ဌေပိနပ်၊ -

“အေး - ထွာရဟန်းယို တယိုးတင်း ဗား၊ မဲဉ်လွစ်ထန်း
ဝဋ်ဆင်ရယ်တင် ခွေဗွဲင်ရဟန်း၊ ရဟန်းဘဝယိုနပ်၊ ယိုင်းကြို့၊စူ
ငါလဲ တလတင်းဟေး၊ မဉ်းနဲင်းယိုနပ်၊ ထွာလိုလမ်းဟပ်ထင်း၊
ထွက်ခန်းနပ်၊မ၊” ယူးခန်းနဲင်းနပ်၊သွ။

သဋ္ဌေပိနပ်၊ ထွာရဟန်း၊ ထောက်ထံ၊သားသနား တ
ပျားငါးဒွမ်တင် သံဆီနီပါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားယိုလဲ တရွစ်စီ၊ဖျန်
တင်းဒွမ်၊ ဝိနယ်လဲ တသွဉ်တင်းဒွမ်၊ နမ်းကြိုခန္ဓာယောင်သင်၊
ခန်းဒျား တနီတစိစိ၊သွ။ ကွပ်ထားလွှာတန် တဖျင်သွတ်သင်း
တင်းနမ်း၊ အုံကမ်းသ၊ အဝ်းကြို့ကြံထားတင် နားပသ၊ရော့ဂါး
ပေါးလွဉ်စဉ်းဒျား နမ်းတဟးလွမ်းသွ။

တိုးနပ်၊တော့၊ ပွေးသျင်းဖုံး ရီခန်းနဲင်းယို -

“ဩဗွေ - နီဗွေထွာမဲ့၊ နီဗွေနပ်၊ ကုင်းအုံထိုင်းအုံလင်၊
စူဒါးထား၊ အုံထိုင်းထွ။ အွူးဟွ။ဒါးထား၊ နမ်းကြိုတဲ့ ကွေယောင်
ယောင် ထားလွှာလဲတန်၊ နားပသ၊တဲ့ လင်ပေါးခန်း နမ်းတဟး
လွမ်းနပ်၊ ပွီးအကျောင်ထမဲ့၊ဗွေ”

ရဟန်းနပ်၊လဲ ခြိုင်းနယ်ခန်း ဝွေတပျားတင်းအကျောင်၊
နပ်၊သွ။

ဗွေသျင်းဖုံးထိုင်းသေ ဝွေတပျားတင်းနပ်၊ ခြိုင်းနယ်ခန်း

ငွေဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ ဟဲ့လွှဲခန်း၊ ဗွေဘုရား၊
ထူးတင် ခြိုင်းနယ်ခန်း၊ ငွေတပျားတမ်းအကျောင်၊ နှစ်သွေ။

မွေးတမွေးတမ်း၊ ဗွေဘုရား၊ ထိုင်းရီစင်းနှစ် -

“ဗွေဘုရား၊ သြ - ခွေသွဉ်းနှစ်၊ မဲဉ်လွှဲထန်း၊ ဝဋ်ဆင်၊
ရယ်တင် ဗိုင်ရဟန်း၊ ထွာထွေရဟန်းနှစ်၊ နိဿယည်းဆရာ၊
ဟော်ဖေးခွေသွဉ်း အဘိဓမ္မာတရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဟော်ဖေး၊
ဝိနယ်တရာ၊ ထွာရဟန်းနှစ်၊ ယှိုင်းကြို့စူငါလဲ့ တလတမ်း၊
ဖေးကလွှဲဝဋ်ဆင်ရယ်နှစ်၊ ထွာလိုလမ်း ကံကျင်လူးတန်းလဲ့
အဝ်းလ၊ ချား၊ ကွပ်နှစ်မ၊ ခွေသွဉ်းထွက်သွေ၊ ဗွေသြ” လမ်းနယ်ခန်း
ဘုရားနှိုင်းနှစ်သွေ။

တို့နှစ်တွေ့၊ ဘုရားလဲ့ ရီခန်းငွေ၊ တငါထွေတငါနှိုင်း
ယို -

“ရဟန်းဟေး - တစွိုးငါနှစ်၊ ရယ်နီ၊ နွေငါ၊ နေဟောင်း”

“တစွိုးကရီ၊ နှစ်၊ ထာ၊ မိုင်ဗွေ”

“သုတဟေးယို နာ၊ ထိနီ၊ နွေငါ၊ နေဟောင်း”

“ထိနီ၊ နွေငါ၊ ချားဗွေ”

“ဟေ့နှစ်လဲ့ မဲဉ်လွှဲထန်း၊ ဝဋ်ဆင်ရယ်နှစ်၊ ထိနီ၊ ငါ
သုတစွိုးငါလဲ့”

ဘုရားခွဲ၊ မ၊ ထွေနှိုင်းနှစ်တွေ့၊ ဟော်နယ်ခန်း၊ ပါဠိဂါး
ထာ၊ တရာဒေသနာနှိုင်းယိုသွေ။

သုဒ္ဓသံ သုနိပုဏ် ၊ ယတ္ထကာမ နိပါတိနံ ။
စိတ္တံ ရက္ခေယ မေဓာဝီ ၊ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ ။

အနက်ပအိုဝ်း

သုဒ္ဓသံ - အီးထီးဟး ယပ်,ခဲင်းဒါး၊ သုနိပုဏ် - ပနဲဉ်း
နညံ,ငါး၊ ယတ္ထကာမ နိပါတိနံ - ကျွဲက်နိက်သက်ရာ, ငတ်,ပါ,
အားရုံး ကားမဂုဏ်းအလောင်း ကပ္ပိ,စပ်,ဒါး၊ စိတ္တံ - စိတ်ယို၊
မေဓာဝီ - ပညားအင်းသားနပ်,၊ ရက္ခေယ - ဟပ်ထိန်,တီစောင်း
သျောက်ငါးသွ။ ဂုတ္တံ - ကထိန်,တီစောင်းသျောက်ခါ,ဒါး၊ စိတ္တံ-
သ,နပ်,၊ သုခါဝဟံ - မဂ်ဖိုလ်းအတား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသားယို ဆောင်း
ရွက်ဖေးဒါးသွ။

ဂါးထားအဝိပ္ပါယ်အဖွဲ့

အီးထီးဟး ယပ်,ခဲင်းငါး၊ နညံ,ငါး၊ အားရုံးအလောင်း
ကစွယ်,လံ,ပ္ပိ,စပ်,ဒါးသ,ယို ပညားအင်းသားနပ်, ဟပ်ထိန်,တီ
စောင်းသျောက်ငါးသွ။ ကထိန်,တီ စောင်းသျောက်ဒါးသ,နပ်,
ဆောင်းရွက်ဖေးဒါး မဂ်ဖိုလ်းနိဗ္ဗာန်ချမ်းသားသွ။

ဆောင်းဖျံတား ငမ်းလင်္ကာ

* မီးထိန်,နှောင်,လ, ၊ နီသွန်းသ,နပ်, ၊ တွိုးဗ,ဖျော်မန်း၊
ခမ်းနိဗ္ဗာန် ၊ ကေန်လွစ်တင်းသွ။

စောင်းသျှောက်နှောင်သ၊ တို့ဗုဒ္ဓနိဗ္ဗာန်၊ ကဗျာ

- * ပညာအပ်သား - လိုတဲဝါးသီး
 လိုစောင်းသျှောက်ငါး - သုတဟုအီ
 မီးစောင်းသျှောက်နှောင် - သုခေါင်တလီး
 တို့ဗျော်မန် - နိဗ္ဗာန် အိုးခမ်းကီ ။

တရာဒေသနာအကျိုး

တရာဒေသနာ တွိုင်းသွတ်နပ်၊ သဋ္ဌေပိရဟန်နပ်၊
 ထွာခန်း သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နာတရာသား အလင်ဖုံးနပ်၊
 ထွာခန်း သောတာပန်စတင် ပုဂ္ဂိုလ်ဖုံးသွ။

တပျော့တမ်းရဟန်တပါဝတ္ထု ထွလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x x

၄။ သံဃရက္ခိတမထေရ်ပေးဝတ္ထု

သာဝတ္ထိခမ်းကိုကအင်းဒါ၊ မျိုးဟင်္ဂါဒါ၊ တကာတဖြာ၊
နဝ်၊ နာမာဗ္ဗေဘုရာ၊ တရာတင် ပိုင်ခန်းရဟန်၊ ထွာထွာရဟန်၊
နဝ်၊ လခန်းမဉ်တော၊ သံဃရက္ခိတသွ။ ထွာထွာရဟန်၊နဝ်၊
အားထုတ်မွေးစွဉ်၊ တရာတော့၊ လနီသွံနီ၊နဝ်၊ ထွာခန်းရဟန္တာ၊
သွ။

သံဃရက္ခိတမထေရ်၊ ဖူးမူးအိုးလမ်း ပိုထွိုင်းအင်းနဝ်၊
ဖန်ဖေးခန်းအမဉ်၊ နဲင်းမထေရ်နဝ်၊ သံဃရက္ခိတနေနေသွ။

လီပေး သံဃရက္ခိတ သက်ထင်းလ၊နဝ်၊ ပိုင်ခန်းရဟန်၊
ဖါနင်သံဃရက္ခိတထု၊ ထွာထွာရဟန်၊နဝ်၊ လွေဆိုးခန်းဝါ၊ ဒုံတဒုံ
ထု၊သွ။

ထွိုင်းဆိုးဝါးနဝ်၊ လခန်းပိတ်သင်္ကန်၊ နွတ်၊သောင်၊
တက္ခိ၊ သွစ်၊သောင်၊တက္ခိ၊ သွစ်၊သောင်၊က္ခိ၊နဝ်၊ အွဉ်းခန်း
ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ ဖါနင်သံဃရက္ခိတတာ၊ နွတ်၊သောင်၊က္ခိ၊နဝ်၊
အွဉ်းခန်းနမ်းတာ၊ ဝါးထွိုင်းကျစ်နဝ်၊ လွေကန္တာခန်း ဖါနင်သံဃ
ရက္ခိတ ကပ်လူပါခန်း သင်္ကန်၊က္ခိ၊သွ။

ထွိုင်းကပ်လူနဝ်၊ ဒေါလင်းနဲင်းမဲ့မဲ့လွဲ ဖါနင်သံဃ
ရက္ခိတ အိုင်းလက်ခံတင်းသွ။

ဖါနင်သံဃရက္ခိ ထွိုင်းလက်ခံတင်းနဝ်၊ လီပေးသံဃ
ရက္ခိတနဝ်၊ မာဖေးဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဝတ်၊ အင်းဝင်းဖေး ဥပဇ္ဈာယ်၊

ဆရာဒီ၊တွင်၊ -

“ခွေနှင်၊ ဖါနင်မထေရ်၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ လီရင်၊ချာ၊ ထွာရဟန်းလဲ့ ဝွေဗွေတပဲ့ရင်၊ချာ၊ နဲင်းနှင်၊သွေလဲ့ ဥပဇ္ဈာယ်၊ ဆရာနှင်၊ လက်ခံတံး ခွေတဗြိုလူ၊ ဗောတလက်ခံတံး ခွေတဗြိုလူနှင်၊ ခွေထွာရဟန်း၊ ထူးကဲးထူးမဲ့၊ ထွက်ခန်းနှင်၊ အလွှိုးမွေးထင်း” ယူခန်းသ၊ကိုနဲင်းနှင်၊သွေ။

ထွိုင်းယူးအီးထွက်နှင်၊ “ထွာလို့လမ်းနှင်၊ လွှးနမ်းတယို တံး၊ မီးထွက်နှင်၊ အီးလွှးဟးနမ်း နဲင်းမဲ့၊ဟွေး” ယူးသမ်းပါခန်း နဲင်းနှင်၊သွေ။

နှင်၊ထွေတွေ့၊ ယူးစိတ်ကူ၊ဆွာ၊ စဉ်၊စာ၊ပါခန်းနဲင်းယို-

“သင်္ကန်းကျိ၊ယို စာထွေတွေ့၊ ဖြေခန်းပဲးမွူးတဟး၊ ပဲးမွူး လွှးပိုမဲ့၊ခါလဲ့ စာထွေတွေ့၊ မာ၊ခန်းအနီရင်၊ ရွှင်မီးလွှိုင်း သွေနှင်၊ နေးအိုင်ခန်း မာတဖြာ၊ မာမီးလွှးပိုနှင်၊ ဖန်ဖေးခန်းမဉ်၊ ဗွိုန်ဖါနင်၊ တွမ်းပိုမာ ထုမ်းဖိုးလေး လွေကန်းတော့ခန်း ဖါနင်၊ တဖူးလောင်းနှင်၊ တမာဝါ၊ တရိမ်ပွေ့ခန်းတဝင်၊ပို၊ မာအဝ်းပွေ့ တွင်၊ ပိုထွေလင်ခန်း လေးဆလ၊ လေးယမ်းဟးခန်း သ၊လျာ ထာ၊ တွမ်းခွဉ်းရေးတွယ်ခန်း မာငင်းအုံး” အဝ်းစိတ်ကူ၊နဲင်းနှင်၊ တွင်၊ တွမ်းဝီထန်လား၊ ဟိုးခင်ခန်းချာ၊ ဖါနင်သံဃရက္ခိတမထေရ်၊ ကတူးသွေ။

ဖါနင်မထေရ်းနဝ်၊ “အိုဉ်းနဲး ရဟန်းပေးယို မာ၊ထာ၊မုင်၊ မွေးဟိုဉ်းတိုဉ်း
ခွေကတူးနဲး”

ထိုဉ်းစဉ်းစာ၊နဲးနဝ်၊ သေပြောင်ခန်း လီ၊ပေးရဟန်း၊ ထာ၊
စိတ်ကူ၊တွေ့၊- “ရဟန်းပေးဟွေး - တိုဉ်းနာ၊မာနဝ်၊ နာ၊တတွယ်း
တဝ်း၊ ခွေအပဲစိထမုင်၊အဝ်း၊ နာ၊ဟိုဉ်းခွေကတူးနဝ်၊”ရို၊ခန်းနဲးနဝ်၊
သွ။

ရဟန်းပေးနဝ်၊ “အေား - ခွေယိုမားလဲဉ်း၊ ခွေထာ၊စိတ်
ကူ၊နဝ်၊ ဥပဇ္ဈာယ်းဆရာ၊ သေလို့လဲဉ်း၊ ခွေယို ထွာရဟန်း၊ထူ၊
ကဲးဒွါမ်ထမုင်၊”ယူးနဲးနဝ်၊တွေ့၊ အွဉ်းလင်၊ဝီ၊ ဖင်းထို၊ခန်းဒျားသွ။

ထိုဉ်းဖင်းထို၊နဝ်၊ ရဟန်းပေးလင်တွမ်း ပွေးသျဉ်းဖုံး ခြင်း
ခြူ၊ခွမ်းလွဉ်းသွ။တွေ့၊ စိုဉ်းထင်းခန်း ပွေးဘုရာ၊ထျ၊၊ ဘုရာ၊လဲ
ရီ၊ခွါမ်းခန်း အခရာ၊၊ ထိုဉ်းသေအခရာ၊နဝ်၊ -

“ရဟန်းဟွေး - နာ၊မာ၊ထမုင်၊ ဖင်းထာ၊ဟောင်း၊ နာ၊နဝ်၊
ခွေဘုရာ၊ပိုမွေးတဝ်းနဲး၊ ခွေဘုရာ၊ သားသနားတေားကို နာ၊ထွာသွ။
ရဟန်းနဝ်၊ သောတာ၊ပန်း၊ သကဒါ၊ဂါမ်း၊ အနာ၊ဂါမ်း၊ ရဟန္တာ၊
အရိယားလစ်၊မျို၊ တမျို၊မျို၊လဲ နာ၊တထွာတဝ်းဒွါန်းနဝ်၊ မာ၊ထာ၊
မုင်၊ ဖင်းထာ၊ဟောင်း”ဘုရာ၊ရို၊ခန်းနဲးနဝ်၊သွ။

တိုဉ်းနဝ်၊တွေ့၊ ရဟန်းပေးနဝ်၊လဲ တယ်းစွဉ်းခွေ၊ကလ၊
ဝါးဆိုဉ်းသင်္ကန်း၊ကျို့၊ ဗု၊လွေ၊ဝွေးကဟိုဉ်းဟား ဖါနင်သံဃရက္ခိမထေရ်း

ကတူးတွမ်းဝီ၊ အကျောင်းခရားယို ခြိုင်းနယ်ခန်းဘုရားသွ။

ဘုရားလဲ့ “ရဟန်းပေးဟွေး - တွမ်းစိတ်ကူပိုင်းနဲင်းနပ်၊ သးနပ်၊ အားရုံးအညှာယိုလဲ့ လက်ခံဒါး၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ အမျှင်အကျ၊ ဖေးကလွစ်နပ်၊ လိုနီကျိုးစားအားထုတ်ငါးသနဲ့” ဟော်၊ ဖေးနဲင်းနပ်၊ ထွူနပ်၊ ဟော်၊ ဖေးပါခန်း တရားဒေးသနား ဂါးထား နဲင်းယိုသွ။

ဒုရင်္ဂမံ ကေစရံ ၊ အသရီရံ ဂုဟာသယံ ။

ယေ စိတ္တံ သံယမေဿန္တိ ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ ။

အနက်ပအိုဝ်း

ဒုရင်္ဂမံ - အားရုံးအညှာ၊ ထျာသူးလဲ့ ကလွေ့ထွေတို့ဒါး၊ ကေစရံ - တဗားခွတ်ထွူ တဗားကထွာဒါး၊ အသရီရံ - နမ်းကို သဏ္ဌာန်းတအဲဉ်ထမ်းဒါး၊ ဂုဟာသယံ - ဟဒယဝတ္ထုကရိုး ဦးမင်း ထံးယို မီးခိုးထွူတွေ့၊ ကထွာဒါး၊ စိတ္တံ - သးယို၊ ယေ - ပါ၊ မဲ့င်တရိုးတမ်း၊ သံယမေဿန္တိ - မီးထိန်ခွတ်နွှောင်နပ်၊ တေ- ကထိန်ခွတ်နွှောင်ဒါးသး လို၊ စားနပ်၊ ဖုံးနပ်၊ မာရဗန္ဓနာ - ကိ လေးသားမာရ်၊ အမျှင်အကျ၊ ကရိုးဒါး ဝဋ်ဆင်ရယ်ကို၊ မောက္ခန္တိ- အီးလွစ်ထန်းလွဒျားဖုံးသွ။

ဂါထာအဓိပ္ပါယ်အဖွင့်

ပါမဲ့င်တရိုးတင်း မီးထိန်ချွတ်နှောင်ဒါးသနပ်၊ ဝဋ်ဆင်း
ရယ်ကို လွှတ်ထိန်နှောင်ချားသွ။

ဆောင်းအံ့တာ၊ ငမ်းလင်္ကာ

* ပါမဲ့င်မရိုး ၊ သတမျိုးယို ၊ မီးကျိုးချွတ်ထိန်၊ ၊
ယံကညိမ်၊ ၊ ချွတ်သိမ်ကီလေးသားဝဋ်သွ။

ထိန်ချွတ်နှောင်သ၊ လွှတ်လင်္ကာလေးသားဝဋ် ကဗျာ

* ပါမဲ့င်မရိုး - သမျိုးချွတ်ဒါး
ဝဋ်ကီလေးရန် - လွှတ်ထိန်ကင်းညာ၊
ဘုရားဗွေမျှတ် - တောက်သတ်ဟော်ချား
ကွပ်နပ်မ - သွန်းသ၊ လိုးဗွာဗွာ။

တရာဒေသနာအကျိုး

တရာဒေသနာ၊ ထိုင်းသွတ်နပ်၊ လီပေး သံဃရက္ခိတ
မထေရ်းနပ်၊ ထွာခန်းသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နားတရာသား အလင်
ဖုံးနပ်၊ ထွာခန်းသောတာပန်၊ စတင်ပုဂ္ဂိုလ်းဖုံးသွ။

သံဃရက္ခိတမထေရ်းပေးဝတ္ထု ဝတ္ထုလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x x

၅။ စိတ္တဟတ္ထမထေရ်ပေးဝတ္ထု

သာဝတ္ထိခမ်းသား တကာဒုတိယာနဝ၊ လွေ့ထုမ်းခန်းဖိုး
တခြာကို၊ မွူးနှောင်းခိန်းနဝ၊ မော့ခန်းဖိုးတင် စိုးအွဉ်းစွဉ်းခန်း
အဖုံးထွူနဝ၊ သမ်းဟိုးခိးဒေဉ်ယာတော့၊ နွဲ့လွေ့ခန်း ကျောင်တလင်
ကို ကွီအံးခန်း ရဟန်းသီးဒေဉ်လွှဲသွ။

တနုမွူးထွူးတော့၊ ဒေဉ်ဟန်းအိုလွှဲ ကသံးလွှဲ၊ သမ်းဟိုး
ခိုးတော့၊ အံးဒေဉ်အိုးမွေးစွဉ်းသွ။ အံးထွိုင်းထွူနဝ၊ ရီခန်းရဟန်း
သီးနဲင်းယို -

“ဟန်းနီ၊ တကာဒုပင်ကပ်သွမ်းအပ်နဲ့ဗွေ့”

“အဲဉ်ထင်း တကာ”

“ဟန်းအိုအိုး မွေ့အာငါးအီဗွေ့”

“အာဒျာသေးသေး တကာ”

ထွိုင်းဟွန်ရဟန်းရီ၊ ‘အာဒျာသေးသေးနဝ’ -

“အိုး - တိုးနီနဝ၊ ဗေဉ်လွှဲကံးထွိုင်းစပ်၊ ခွေ့ခွေ့လေလေ
အံ့ဟားတင်း၊ ကျိုစာလုပ်၊ ကျိုစာမာလဲ ဒေဉ်ဟပ်ဟန်းအိုး တအံး
ဟးကြွေ့တင်း၊ တိုးရဟန်းသီးနဝ၊ သွံးလင်တလို့ဒွမ်၊ ခွေ့အံ့လမ်း
အကျိုထာပိုင်အပ်၊ ပိုင်နဲင်းခန်းရဟန်းနဝမ၊” ယူးထွူ နဲင်းနဝ၊
တော့၊ ပိုင်နဲင်းခန်းဒျာရ ရဟန်းသွ။

ဗိုင်းထွေရဟန်းနတ်၊ ရဟန်းသီးဝွတ်တရာ၊ ကျင်၊ ဝွတ်ထာ၊
မာ၊ ဖုံးယို ကေးကေးလယ်လယ်၊ ဆောင်းရွက်ကံကျင်၊ လွေ၊ ထွေ။
တွေ့၊ တကာသီးကလူးဒါ၊ သင်္ကန်း၊ ဒေသွမ်၊ ကျောင်း၊ တသီး
ပစ္စေလစ်၊ ပါ၊ ယို သွံ၊ ဆောင်းအံ့အွေဟားတင် တညတမ်း ပီဖြူ၊
သွီးယား၊ မြောင်းတရေလွင်စွဉ်းချားသွ။။

ထွိုင်းမြောင်းနတ်၊ သလော်လယ်တင် ထွက်ခွန်ယင်းခန်း၊
ထွာလိုလမ်းနတ်၊ နမ်းယပ်၊ သယပ်၊ တွေ့၊ တညတမ်း ယောင်ခွန်၊
ယင်းချားသွ။။

လုပ်၊ မာ၊ လွှန်းနမ်း လိုလမ်းဘဝ ထွိုင်းဒုက္ခငါးနတ်၊ ထင်းအုံ
ယင်းကျောင်း၊ ဗိုင်းဖျင်ရဟန်း၊ ဗိုင်းရဟန်းလ၊ နီသွံ နီ၊ ချား သလေး
ပျားပေါ၊ ထွက်သင်၊ ယင်းလမ်း၊ သင်၊ လမ်းတညတမ်း ထင်းယင်း
ကျောင်း၊ ဗိုင်းယင်းရဟန်းသွ။။

ငွေ၊ ထွာရဟန်းနတ်၊ ကျင်၊ ဝွတ်ကေးငါး ရဟန်းသီးတား
ကေး၊ ဇူအာငါးတင် ရဟန်းသီးလဲ့ ငွေ၊ ကိုဗိုင်းထွိုင်း၊ အွဉ်းဗိုင်းချား
သွ။။

ငွေ၊ ဗိုင်းဗိုင်းထွက်နတ်၊ သူလင်းဗွေဗွေစွဉ်းချားသွ။။ ငွေ၊ နတ်၊
စူးငါးသ၊ အလို၊ တဆင်းဗိုင်း တဆင်းထွက်တင် ရဟန်းသီးဟဲ့ခန်း
“စိတ္တဟတ္ထ” မထေရ်သွ။။

ငွေ၊ အင်းလွေသင်၊ လမ်းတွမ်းကျောင်း၊ နှိုင်းယိုတွင်၊ အမာ
အင်းနမ်းထွေးခန်းချားသွ။။ ချွတ်၊ လင်းဗွေ ငွေ၊ ကအီးဗိုင်းချာရဟန်း၊
ခိန်းနတ်၊ လွေ၊ ထိုင်ဟံးလောင်းသင်၊ ထံးတွမ်းထိုင်သင်၊ လွဉ်၊ တွိုး

လမ်းနတ်၊ အွဉ်းလင်၊ထိုင်တွေ့၊ ထင်းလမ်းကီ နို့ထူးခန်းသင်္ကန်း၊
လမ်းမီကိုသွ။

တို့လမ်းမီကိုနတ်၊ ထီးခန်းအမာဟို၊တန်တန် အင်းပင်း
တအာဟင်၊ထာ၊ ဆင်၊လွဲ အင်းဖွေအင်းဖ၊ နီးလွဲ အင်းလွဲအင်း
လိစွဉ်း၊ ဖြောင်းကိုယုင်၊ထီလွဲ အင်းရီးတရဲ၊ အင်းပင်းအိုး တခြော
သန်ထာ၊ ဖြောင်းနတ်၊ အင်တအိုခါးခါး အင်းပါဒျားတငါ ရွှေစစ်၊
ရွှေစစ်၊သွ။

ထွိုင်းထီးအမာ အင်းပင်းတအာပြားထာ၊ နှိုင်းယိုနတ်၊
ဂွေသ၊ကိုယူးစွဉ်း နှိုင်းလို၊သီ ကအင်းပွစ်၊ နှိုင်းသေင်နတ်၊သွ။
နတ်၊လျှမ်းတကာတင်း ဂွေသ၊ကိုနတ်၊ -

“ခွေခန်းခန္ဓာယိုနတ်၊ တမယ်၊တင်း အနိစ္စ၊ ဆင်၊ရယ်၊ခြိုး
ဒုက္ခ၊ ပါ၊မိုင်းလွဲ တပင်းတင်း အနတ္တတရာ၊တန်ဒျားပွေး၊ ခွေနတ်၊
မိုင်းထွိုရဟန်၊ မိုင်းလင်းလင်းလွဲ ကွပ်စွဉ်းမာမူးယိုတင် ဆင်းဆင်း
ထွက်သင်၊ဗားလမ်း၊ ယိုတလင်းနတ်၊ ထွက်တင်းဒွမ်”ယူးထွိုနှိုင်းနတ်၊
တွေ့၊ ထူးယ၊သင်္ကန်း၊ ထန်းလင်းခန်းလမ်း၊ ဖင်းပသားသာ၊ ထင်း
ချာခန်းဒျားကျောင်း သွ။

ဂွေတဖေ၊တွမ်းသင်္ကန်း၊ အင်းထင်းချာကျောင်းတွင်းနတ်၊
ဂွေသီးဖီ အင်းလမ်းလင် ထီးခန်းတင် -

“အိုး - ထွက်သူ၊နတ်၊ အလွှိုးကျိုး၊ဖျင်လဲဉ်းအမာ၊ ယိုခါခါ
လွေ၊ထိုင်ဟံးလောင်းစသင်၊ တဖေ၊တွမ်းသင်္ကန်း၊ အင်းနစ်တို့၊ထင်း
ထင်းထေ့လဲဉ်းကျောင်း”

ရိုးနဲခြင်းနပ်၊ထွူ လွေ၊ထေ့ခန်း အပိုမူ၊ ထိုင်းထီးအပိုမူ၊
ဗေင်းတအာထာ၊နပ်၊ - “ဟူး - အထီးပါ၊မူးပေးယို ဗေင်းတကွဲင်
ရင်းစား ဗေင်းလွေ၊ထွားထာ၊ထွေ့၊ ခွေမစင်၊ထွက်ယို သ၊တပူးတဗန်း
ဖေါက်ပြန်း ဖျင်လဲဉ်း”အကျောင်း၊ သေစင်းခန်းသွူ။

တိုးနပ်၊ထွေ့၊ “ဟေ့ - ပါ၊မူးပေးရင်းစား ထာ၊ဗားမူးယို
ထိုင်းဟဲင်း၊ နာ၊ဝါ၊ထီးနာ၊ ဗေင်းတကွဲင်ထာ၊ထွေ့၊ တဖော့တွမ်း
သင်္ကန်း၊ မာ၊တို့၊ထင်၊ ထင်းလဲဉ်းကျောင်းသု၊ အလဲင်းယိုနပ်၊
အလွှိုးတသင်၊တင်းဒွါမ်” ဖြောင်းလဲဒေါ၊ပါ တွယ်းတမာခန်း အပို
မူးသွူ။

အပိုမူလဲ ကွင်းကအီးသ၊ဝ၊ မဲ့အင်းဆိမ်၊ ဒေါ၊ကြို့၊ကြ၊စွဉ်း
ထာ၊ နဲခြင်းယိုသွူ။

“တယင်းဝွေ၊ မွိုး၊ နီမွိုးတွမ်းနန်းပဲင်း၊ ဝွေ၊ထင်းကျောင်း၊
လဲ အမျို၊ညနဲ၊ တလွှိုးတင်းသွံနီ၊ မဲ့ဖျော်ယင်းဒျား”အဝါ၊စင်၊ထွက်
နပ်၊ အင်းထင်းကျောင်းတွင်၊ တဖူ၊လောင်းကို ဖြောင်းအင်းရွှစ်ထင်း
အနီစွ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာ၊ရေးသွံပါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်၊တရာ၊တင်
ပိုင်တင်းဒွါန်းရဟန်း၊ တဖူ၊လောင်းတွင်၊ ထွာလင်းခန်းဒျား သောတာ၊
ပန်းပုဂ္ဂိုလ်းနပ်၊သွူ။

တိုးကျောင်း၊ ထိုင်းကွီပိုင်ရဟန်းနပ်၊ ရဟန်းလင်ဖုံး “နာ၊
နပ်၊ ဆင်းဆင်းပိုင်၊ ဆင်းဆင်းထွက်၊ နာ၊ကတူးလင်၊နဲခြင်းလုံးသု
နပ်၊ ဘုရာ၊သားသနားယို နာ၊မတ်စွဉ်းနဲခြင်းန၊ကျော့၊က၊ နီတအွဉ်းပိုင်

ဖေးတဝ်းဒွါမ်နာ၊ ”ရိုးဆွါမ်ခန်းနဲင်းနဝ်းသွ။

ရဟန်းသီးထွိုင်းရိုးနဲင်းနဝ်းနဝ်း၊ ဝွေလဲ -

“ဗွေးသီးဟွေး - သညင်တန်တန် ခွေသွဉ်းတင် အွဉ်းပိုင်
ထင်း ခွေသွဉ်းယို တလင်းသြ” သးဝီးသးဝး တန္တောတန၊ လင်းချာ
ခန်းနဲင်းနဝ်းသွ။ ဝွေနဝ်း ရဟန်းသီးလောင်း ဝှတ်တရာကေးငါး၊
ကေးဇူအာငါးတင် ရဟန်းသီးလဲ အွဉ်းပိုင်ယင်းခန်း၊ ပိုင်ထွိုင်းနဝ်း၊
အားထုတ်ဗွေးစွဉ်းတရာတော့ လးတနီ၊ နီနီနဝ်း ထွာခန်းချာ
ရဟန္တာသွ။

ထွိုင်းညနဝ်း ဝွေဗွေးသံးတထွက်တဝ်း နဲင်းအလင်းရိုး
ဖုံးတင် ရဟန်းလင်ဖုံး -

“စိတ္တဟတ္ထဟွေး - နာကလဲဉ်းခိုးချာနဝ်း၊ ခိန်းပိုင်လဲပိုင်၊
ခိန်းသင်လဲသင်၊ တွိုးအလင်းယိုဗွေ ညငါးနဝ်းအီး၊ မဲးအွိုးလမ်း
သား မောင်နီဗွေးမတင်” ရိုးစွပ်ခန်းဝွေ၊ နဲင်းနဝ်း။

ဝင်ရိုးစွပ်လဲ ဝွေဗွေးနဝ်း “ဗွေးဗွေး - ကလဲဉ်းခိုးချာနဝ်း၊
ဟေးသးမဲဉ်တမဲဉ်လဲ သေနန်းလမ်းသားတင် ထွက်သင်၊ ယိုခါ
နဝ်း ခွေသွဉ်းသးနဲင်းနဝ်း အဲဉ်ထင်းဒွါမ်တင် အလွိုးတထွက်တဝ်း
ဒွါမ်သြ” ဖြေးချာခန်းနဲင်းနဝ်း။

ဝွေဗွေးထွိုင်းရိုးနဲင်းနဝ်းနဝ်း ရဟန်းလင်ဖုံး ထင်းမားဝွေ၊
တင် လင်းခန်းဗွေးဘုရာ -

“ဗွေးဘုရာသြ - စိတ္တဟတ္ထမထေရ်နဝ်း၊ အရိုးသးမဲဉ်
သင်လမ်း အဲဉ်ထင်းဒွါမ်တဲ အလွိုးဒေါ့လဲဉ်ထာသြ” နဲင်းနဝ်း။

ဗွေ့ဘုရားလဲ့ “ရဟန်းသီးဟွေး - စိတ္တဟတ္ထမထေရ်း
ဒေါ့လဲဉ်ထာတမွေးတဝ်း၊ ဝွေသးခါးလား ကတဉ်းခွေါင်၊ ခါးလား
ကသေ သူးတေားကောင်တရာနပ်၊ လမ်းတွမ်းကျောင်းယို လွေ
လွေသဲင်သဲင်ဒျား၊ ယိုခါနပ်၊ ကုသိုလ်း အကုသိုလ်းတရာယို
ဝွေပယ်လဲဉ်း” ရှိဖေးသွ။ ရဟန်းသီးနဲင်းနပ်တင် ဟော်ဖေးပါခန်း
တရာဒေးသနား ဂါးထားနီပွတ်နဲင်းယိုသွ။

၁။ အနဝဠိတစိတ္တဿ ၊ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတော ။
ပရိပဝ ပသာဒဿ ၊ ပညာ န ပရိပူရတိ ။

၂။ အနဝဿုတစိတ္တဿ ၊ အနန္တဟတ စေတသော ။
ပုညပါပ ပဟီနဿ ၊ နတ္ထိ ဇာဂရတော ဘယံ ။

အနက်ပအိုဝ်း

၁။ အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ - သ၊တဉ်းခွေါင်တီးကေးမု၊ တအဲဉ်
ထင်း၊ သဒ္ဓမ္မံ - သူးတေားကောင်၊တရာ၊ယို၊ အဝိဇာန
တော - တသေတင်း၊ ပရိပဝပသာဒဿ - ယျမ်းယွဲးကေးမု၊
သဒ္ဓါးတရာ၊ဆွေ၊တင် ကဖေါက်ပြန်ကိုင်မျှင်ဒါးလို၊နဝ်၊ ပညာ-
လောကုတ္တရား ထာ၊သေပညားယို၊ နပရိပူရတိ - တဗွေတင်းသွ။

၂။ အနဝသုတစိတ္တဿ - တွမ်းရားဂတင် သ၊တစင်းစိုး
တင်း၊ အနန္တဂဟစေတသော - တွမ်းဒေါးသ၊တင် သ၊တ
ခွေါင်းမားတင်း၊ ပုညပါပပဟီနဿ - ကုသိုလ်းအကုသိုလ်းတရာ၊
ယို ကပယံးလဲဉ်းဒါး၊ ဇာဂရတော - မေးဟကင်၊သွ။ သွာင်
ဖွီတလျူမု၊ ကအင်းဒါးလို၊နဝ်၊ ဘယံ - ကိလေးသားမာရ်း
ဘော၊ရန်၊မျို၊ယို၊ နတ္ထိ - တအဲဉ်ထင်းရင်၊ လွစ်ကင်၊ဟးသွ။

ဂါထာအဓိပ္ပါယ်အဖွင့်

၁။ လို၊သ၊တဉ်းခွေါင် တီးကေးတင်း၊ လို၊သေတင်း သူး
တေားကောင်၊တရာ၊ လို၊သဒ္ဓါးတရာ၊ဆွေ၊နဝ်၊ လော
ကုတ္တရားပညားထာ၊သေ ဗွေစွမ်းတင်းသွ။

- ၂။ သ၊တစဉ်းစိုးတဝ်း၊ သ၊တခွေင်းမားတဝ်း၊ ပယံးလဲဉ်း
ကုသိုလ်းအကုသိုလ်း၊ သွောင်ဖွိတလျူမု၊အဝ်း လို၊နဲဉ်း
ယိုနဝ်၊ ကိလေးသားဘောရန်၊ အဲဉ်ထဝ်းသွ။

ဆောင်းအံ့တာ၊ ငဝ်းလင်္ကာ၊

- ၁။ သ၊တဉ်းခွေင်တဝ်း ၊ အဲဉ်ထဝ်းသဒ္ဓါ၊ ၊ လို၊နဝ်၊ဒါ၊
ပညားထာ၊သေ ဗွေတဝ်းသွ။ ။

- ၂။ စဉ်းစိုးလွစ်ကင်၊ - ခွေင်းမားဝင်၊လွစ်
သ၊ရင်၊အဝ်းလို၊ - ကု အ-မျို၊ပယံး
သွောင်ရို၊ဖွိထင်၊ - မီးအဝ်းမန်၊
ဘောရန်၊ကိလေး - အဲဉ်ထဝ်းသွ။

**သ၊တဉ်းခွေင်တဝ်း သေတဝ်းသူ၊တော၊ကောင်၊တရာ၊
သဒ္ဓါ၊တရာ၊တအဲဉ်ထဝ်း အပဲစ်ကဗျာ**

- * သ၊ခွေင်အဲဉ်ထဝ်း - သေတဝ်းသူ၊တော၊
သဒ္ဓါ၊ယုံ၊ကေး - ဆေးပေးလို၊နော်၊
လောကုတ္တရာ၊ - ပညားယိုအော၊
တဗွေတဝ်း - ပဉ္စဝ်း ဘုရာ၊ဟော်၊ ။

ကိလေသားရန်၊ လွစ်ကင်၊အိ အကျောင်၊ကဗျာ

- * အဲဉ်ထင်းရာဒဂ - ဒေါသ၊လွစ်မာ၊
 ကု အကုသိုလ်း - မလိုပယ်ညှာ၊
 ပုဂ္ဂိုလ်းအနေ - ကိလေသရန်ခွါ၊
 ဗွေပဉ္စင်း - ဟော်ငင်း အဝ်းထင်းသျှာ။ ။

တရာဒေသနာအကျိုး

ဟွန်ဗားနားဗား တရာဒေသနာယိုတင် နားတရာ၊
 ပရိသတ်အပေါင်၊ သူတော့ကောင်းသီးနပ်၊ အကျိုးတရာ၊ ထူးချာ၊
 တန်အာငါးသွ။ ။

x x x x x x x x x

ကုဒါလပဏ္ဍိတဇာတ်နိဒါန်း

နဲင်းမွူးရင်နီ၊ အီးနားတရာတွင်၊ ဗွေးရဟန်းသီး ဒေါလွ
ခန်း ငင်းနဲင်းယို -

“ဗွေးသီးဟွေး - ကိလေးသားကရို၊ တခြုံထမ်းယိုနပ်၊
ထွေးတွမ်းငါး အီးထွာသွူရဟန္တာလေးလေးမတဲ့ ကိလေးသားထွေး
တသွိုးတွော့၊ ပိုင်ဗားစွဉ်း ရဟန်းချွတ်လဲင်း၊ ထွက်ဗားစွဉ်းသူလဲင်း”

ယိုအတွင်၊ ဗွေးဘုရား ကျွဲလွဉ်သတင်သွံဒင်၊ ဟော်၊
တရာပလွင်းလောင်းတင် “ရဟန်းသီးဟွေး - ခါးလားခွေကလွဉ်
ယိုဟွဉ်းနပ်၊ ဒေါငင်းထာပိုင်ဖိုးဟောင်း” ရီခန်းနဲင်းနပ်တင် ရဟန်း
ဖိုးတဲ့ လင်းနယ်ခန်း ဒေါရီလွဝင်၊ ငင်းခရားသွ။

ဗွေးဘုရားလဲ့ ဟော်နယ်ခန်း တရာတစူးတစီးနဲင်းယို
သွ။

“ရဟန်းသီးဟွေး - ကိလေးသားကရို၊ တခြုံထမ်းယိုနပ်၊
ထွေးတွမ်းဒျား နဲင်းယိုရင်၊ ကိလေးသားသီးယို ထွာရွပ်အခြီး
အတူတော့၊ မဉ်းအွဉ်းစုပြုံးနွောင်၊ တထွောင်းချင်းနပ်၊ စကျားဝဠား
ယို အဲဉ်းငါးနေဒွိန်း၊ ဗျဟ္မာခမ်းလဲ့ ဖြိုးငါးနေဒွိန်း၊ ကိလေးသားယို
အွဉ်းခရားတအဲဉ်ထင်း၊ ကိလေးသားနပ်၊ လိုခိုအားဇာနီး နဲင်းခွေ
ယိုမတဲ့ အင်းထွေးတသွိုးနွောင်က လိုလင်ထင်း ဒေါခရားအီး
အင်းနဲ့၊ ခွေနပ်၊ ကွပ်စွဉ်း ခင်းခယ်းလွှီ ထားဝတလယ်၊ နမ်းသိုပုတ်၊

၄၆

ဓမ္မပဒ အမည် (၃)၊ စိတ္တဝဂ်

တမားတင် မိုင်ရဟန်းသူလင်းတွေ့၊ ထွက်ခွာနန်းဟုဖိုလင်း”

“မိုင်ခါဗွေးသြ”

“သီမိုင်ဟွန်နဲ့”

“မိုင်ဟွန်ဗွေးသြ”

“မီးမိုင်ဟွန်လဲ့ နားလွလဲင်း”

နဝ်၊ထွေတွေ့၊ ဗွေးဘုရားလဲ့ ဟော်၊နယ်ခန်း ကုဒါလပဏ္ဍိ

တဇာတ် နှိုင်းယိုသွ။

x x x x x x x x x

ကုဒါလပဏ္ဍိတဇာတ်

ပွိုင်းလင်းစခါ ဗားရာဇာဏသီးခမ်းနပ်၊ ခွန်ဗျဟဒတ် အဝ်း
ထွာခွန်တွင်၊ ကုဒါလပဏ္ဍိတကမဉ်းဒါး သားသနားအထန်း ရသေ့၊
အဝ်းတပါ၊သွ။။

ရသေ့၊နပ်၊နပ်၊ ဗိုင်ရသေ့၊ထွ။ ခမ်းသင်ခါနပ်၊ လွေ၊အံ့ချား
ဟိမဝန္တာတခြာကို သွမ်းလာလုမ်းလုမ်း၊ တွိုးခမ်းခါ ခမ်းထင်းလော့
ဟံးထင်းစိုးနပ်၊ -

“ခွေလမ်းသူ၊နပ်၊ ခမ်းခမ်းနွီ ထားဝတလယံး တွမ်းနမ်း
သိုပုတ်၊ အဝ်းတဗား၊ ခမ်းခမ်းနွီသူ၊နပ်၊ မဲ့အီးကုင်ခြင်ဟေး”
ယူးနဲင်းနပ်၊ထွော့၊ ထွက်သင်ခန်းလမ်း၊ သင်၊ခွို၊ရင်ယင်းခန်း ခမ်း
ခမ်းသွ။။

ခမ်းခမ်းထွိုင်းပြားနပ်၊ အွဉ်းကုင်အနွီ ထားဝတလယံးတင်
လွို၊နပ်၊နပ်၊ အံ့လဲ့အံ့၊ စာလဲ့စာခန်း၊ ခမ်းခမ်းထွိုင်းလို့နပ်၊ သ၊
မဲဉ်ဗိုင်ရသေ့၊ ပေါးယင်းတင် ဗိုင်ယင်းခန်းရသေ့၊သွ။။ ကွပ်စွဉ်း
ခမ်းခမ်းနွီ ထားဝတလယံးတွမ်း နမ်းသိုပုတ်၊တင် ဝွေ၊ဗိုင်ထွ။
ရသေ့၊ ထွက်ခွန်၊နပ်၊ သူလင်းစွဉ်းချား၊ နွတ်၊လင်းဗွေ အီးဗိုင်ယင်း
ရသေ့၊နပ်၊ “ကွပ်စွဉ်းနမ်းသိုပုတ်၊ယိုတင် ဗိုင်ထွ။ရသေ့၊ သူလင်းလဲ့
ထွက်ဗားယင်းချား၊ နမ်းသိုပုတ်၊ယို ခွေအီးလွေ၊နဲင်းဗား အွိုးမိုင်၊
နော့”စဉ်းစာ၊ခန်းနဲင်းနပ်၊သွ။။

စဉ်းစာ၊ထွိုင်းဖြောင်နပ်၊ ထူးခန်းခမ်းခမ်းနွီတွမ်းနမ်းတင်

လွေ့ထေ့ခန်း ထီခြောင်ဂင်္ဂါး၊ တို့ခြောင်ထျှန်၊ -

“ဖေးကထီးပိုင်းဒွါမ် ခင်းလမ်းထဲမ၊” ယူးနဲင်းနပ်၊ တင်
ခင်းခယ်၊ ခြံနပ်၊ စောက်၊ ခန်းတွမ်း၊ ပိတ်ခပ်တော့၊ စွဲင်ပွဲ၊ ခန်းနမ်း
ထိုးသွ။

ထွိုင်းအီးနဲင်းနပ်၊ အံ့ခြောင်ဖင်းလောင်း ဆိမ်၊ မဲခွမ်နမ်းထိုး
မော့၊ ဝိကတူးတကီ သွံလဲင်းထွ။ နဲင်းအွဉ်းစွ၊ သော့ထီ၊ ထဲရပ်မဲ့င်၊
ထွိုင်းသေတင်းနပ်၊ “အောင်းလဲဉ်း၊ အောင်းလဲဉ်း၊ အောင်းလဲဉ်း” ခြံ
ခြပ်ခန်း၊ ငင်းနဲင်းနပ်၊ သွံလဲင်းသွ။

ယိုအတွင်၊ ဟးရားဏသီးခမ်း၊ ခွန်တန်ဗြဟ္မဒတ် လွေ့၊
တို့က်၊ စဲ၊ ခမ်းကူသဲင်၊ အံ့ပဆားခန်းနပ်၊ ကို ထာ၊ ရှိုးထွိုင်းယေန်နပ်၊
မဲဉ်လူးထီတော့၊ ခွဲလူးခန်းထီ၊ အင်းလူးထီတွင်၊ ဟွန်ခန်းဝွေ၊ ခြံခြပ်
ငင်းသွ။

ခွန်သီးယို လွှဲတဲင်ဝွေသီးနမ်းနပ်၊ ‘အောင်းလဲဉ်း’ ကရိုးဒါး
ငင်းယို မဲဉ်ဟွန်တင်းတော့၊ လွေ့ထေ့ခန်း ကုဒါလပဏ္ဍိတတင်
“ခွေယိုနပ်၊ အောင်းသဲင်၊ စဲ၊ ပွယ်၊ တင် ‘အောင်းလဲဉ်း’ ခွေခြပ်နဲင်းနပ်၊
တို့းနာ၊ ကရိုး၊ ‘အောင်းလဲဉ်း’ နပ်၊ အောင်းထာ၊ မဲ့င်၊ ဟောင်း” ရီခန်း
နဲင်းနပ်၊ သွ။

ကုဒါလပဏ္ဍိတလဲ့ ရှင်းရှင်းဟန်ဟန် ဒေါ့၊ တန်ခန်းထာ၊
နဲင်းယို -

“နီဗ္ဗေဒွန်တန်နဝံ၊ အောင်းရန်းသူးအထန်း၊ အောင်းရန်းသူးအထန်းနဝံ၊ တွိုးဆဲင်၊ သျှမ်းရွာန်၊ ချာဒါ၊ ခွေသွဉ်းနဝံ၊ အောင်းလေားဘ ရန်းသူးအကို၊ အောင်းရန်းသူးအကိုနဝံ၊ သျှမ်းရွာန်၊ အဲဉ်ထဝ်း၊ အောင်းရန်းသူးအကို နဲင်းခွေသွဉ်းယိုမ၊ ယံသွူနဲ့”

ဒေါ၊ရီ၊ထွူ ခွန်ဗြဟ္မဒတ်နဝံ၊ ကုဒါလပဏ္ဍိတ ထွားသော့၊ ခန်းထီ အားရုံးပျူ သျှမတ်ခန်း အာပေါကသိုဏ်းတင် ညတဝ်းတဆင်းဒျား လ၊ခန်းစုန်းတရာ၊ ထိုင်းလ၊စုန်းနဝံ၊ ထင်းညာ၊ လဲဉ်းကီ ထင်းအံ့စွူစွဉ်း မို့၊ခြေင်လောင်းသွ။

ခွန်တန်ဗြဟ္မဒတ်နဝံ၊ နားဟးကုဒါလပဏ္ဍိတ တရာ၊ငဝ်းတင် မဲဉ်းသျှန်းဟးသ၊ငါးတော့၊ စူနီပင်ပဲင်းကီ လင်းရီကွီပင်ခန်းရသေ့၊ ပိုင်ခွင်၊ထိုင်းလ၊နဝံ၊ တွမ်းခွေးရုံးစွဲ၊သား ကားကပါယိုပိုင်လို့ခန်းရသေ့၊တင် ရသေ့၊ပရိသတ်ဆေ့၊အာနဝံ၊ အဝ်းစွဉ်းဒျားတယူးဇနား (၁၃)မင်းရပ်သွ။

ခွန်ဗြဟ္မဒတ် ထိုင်းပိုင်ရသေ့၊နဝံ၊ ဟးရားဏသီးခမ်းသောင်ကအဝ်းဒါ၊ ခွန်တဖြာ၊နဝံ၊ မဲဉ်ထူးသိမ်၊ ဟးရားဏသီးခမ်းတင် တွမ်းသွဉ်းသယံးစွဲ၊မ န္ဓိ၊လွဉ်ခန်း ဟးရားဏသီးခမ်းကိုသွ။

ထိုင်းထီးဟးရားဏသီးခမ်း အဝ်းညိမ်၊ခွေဒျားနဝံ၊ “က ကွန်၊ဟိုင်းဒါ၊ ခမ်းထီဖုံး၊ ကစွဲးလင်းဒါ၊ စေ၊စိန်၊ဥစ္စာ၊ ရတနားဖုံးယိုအွဉ်းကိုင်ထွူတင် ပိုင်ထို၊ရသေ့၊နဲင်းယိုနဝံ၊ ရသေ့၊ဘဝယို မဉ်းထွာ အယုတ်မျို၊နဝံ၊ အမျို၊ပိုင်တမွေ့တဝ်း၊ အမျို၊မျတ်မ၊ ပိုင်ရသေ့၊၊ ခွေလဲ ပိုင်နဲင်းနဲင်းနဝံ၊မ၊” ယူးခန်းနဲင်းနဝံ၊သွ။

နဝ်၊ထွေတွေ့၊ လွေထေ့ခန်း ကုဒါလပဏ္ဍိတတင် တွမ်း
သွဉ်းသယ်စွဲမ ပိုင်နဲခင်းခန်းချာ၊ ရသေ့သွေ။ တွိုးခိုင်၊နဝ်၊ ခွန်လင်
ဖုံးလဲ လွဉ်ပိုင်နဲခင်းခင်းရသေ့၊ ခွန်ကလွဉ်ပိုင်ရသေ့၊နဝ်၊ နွတ်၊ဖြာ၊
စွဉ်းချာသွေ။

ရသေ့သီးအံတား ကျောင်းသောင်းလားဖုံးနဝ်၊ အင်းစွဉ်းချာ၊
နွတ်၊ယူ၊ဇနားသွေ။ ကုဒါလပဏ္ဍိတရသေ့တဲ့ အွဉ်ကံအွဉ်ကျင်၊
အွဉ်အားထုတ်ခန်း ကမ္မဋ္ဌာန်၊တရာ၊တွေ့၊ သက်တန်းထွိုင်းလို့နဝ်၊
ဖျော်ကီတို့ထင်းလွခန်း ပြဟွားခမ်းသွေ။

ဗွေးဘုရားနဝ်၊ ဟော်၊ခြိုင်းနယ်ထွေ ကုဒါလပဏ္ဍိတဇာတ်
ဝတ္ထုနဲခင်းယိုတွေ့၊ “ရဟန်းသီးဟွေး - ခွေဘုရားနဝ်၊ မော့နဝ်၊
ထွာဗားဖိုလဲဉ်း ကုဒါလပဏ္ဍိတ ရသေ့သွေ။ ကိလေးသားကရို၊နဝ်၊
ထွေးတွမ်းစွဉ်းနဲခင်းယိုသွေ။”ဟော်၊နယ်ပါခန်း ရဟန်းသီးနဲခင်းယိုသွေ။

စိတ္တဟတ္ထမထေရ်းဝတ္ထု ထွေလဲဉ်းသွေ။

x x x x x x x x x

၆။ ရဟန်းငတ်ချာဝတ္ထု

သာဝတ္ထိခမ်းကို ကအဝ်းဒါး ရဟန်းငတ်ချာနဝ်၊ သွဉ်ထူး
ထွေ အားထုတ်ကမ္မဋ္ဌာန်နယ်၊ ဗွေဒုတိယကျော့တွေ၊ ကျွဲလွေ၊
အားထုတ်ခန်းတရာ၊ ဗောဓညာယူဇနာ၊ တချာရပ်၊ ထွီးလွေခန်း
မဟာဝါသဒုံသွေ။

ဒုံသားဖုံး ထွိုင်းထီးရဟန်းနဝ်၊ သရောင်းသရေ၊ ကျိုး
ဆွမ်းထွေတွင် ဒါဖေးခင်းလမ်း၊ ကပ်ခန်းဒေဉ်သွမ်းဖုံးသွေ။ ကပ်ဒေဉ်
သွမ်းထွိုင်းထွေနဝ်၊ လင်းတောင်ပြန်းခန်း ရဟန်းသီး၊ ယံဆိုဖေးဝါး
ငွေသီးဒုံတွင် ရဟန်းသီးလဲ့ လက်ခံခန်းသွေ။

ဗွေရဟန်းသီး ထွိုင်းလက်ခံနဝ်၊ နှစ်ဆို့လူးခန်းကျောင်း
တူးတူးတန်းတန်းဒုံထွေ၊ တခြာကိုသွေ။ ရဟန်းသီးထွိုင်းကျွဲ သတင်၊
သွံတခြာကိုနဝ်၊ တခြာကိုသောင်းလောင်း ကအဝ်းဒါး လူးသီးနဝ်၊
အုံထိုလဲဉ်းရဟန်း တဗျန်းတမ်းတွင် တွမ်းပိုတွမ်းမာ လင်အုံခန်း
ဟံးလောင်းသွေ။

အစနဝ်ယူးဒျား ရဟန်းသီး အီးတအုံညတမ်းလဲ့ တနီထွေ
တနီ၊ ရဟန်းသီး တကျွဲထိုတမ်းတွေ၊ ညစွဉ်းတဆိတ်နီသွေ။
ထွိုင်းလတဆိတ်နီနဝ်၊ လူးသီးသယ်ခံးနွေတမ်းဒွမ်တွေ၊
ရဟန်းသီးဖေးကထို၊ ပျန်းအမျိုးမျိုး မာင်းအစွိုးစွိုး လောက်သ၊
ဝခန်း ရဟန်းသီးသွေ။

လူးသီးထွိုင်းလောက်နဝ်၊ ရဟန်းသီးလဲ့ ငမ်းသွေတကား

တင်း သမ်းမော့ပါ ရော့ဂါးဝွေးဒနား အမျိုးမျိုးဖုံးတွေ့၊ တိုင်းပင်း လွဝင်၊ ကျွဲသင်ချာခန်း ဗွေးဘုရာ၊ထျးသွ။ တို့ဘုရာ၊ထျးနပ်၊ ခြိုင်းနယ်ခန်းအခရား၊ ကျွဲသင်ချာဗားအကျောင်၊သွ။

ဗွေးဘုရာ၊ထိုင်းသေ အကျောင်၊ခရားနပ်၊ အဥ်းယင်း ရဟန်းသီး ကျွဲလွေ့အုံချွန်၊ သွဉ်လွေ့ဖေးပါတွမ်း လူ့ရက်ဂါးထား ပရိတ်မေတ္တာသုတ်သွ။ ရဟန်းသီးလဲ့ ကျွဲလွေ့ချာယင်း၊ ထိုင်းအီး နို့၊ တခြာကိုနပ်၊ ရွစ်သွိုလွဝင်၊ မေတ္တာသုတ်တွေ့၊ လူ့သီးလဲ့ ဟွန်ဟင်သ၊ရေ၊ ကျိုးဆွမ်းခန်း ရဟန်းသီး နိုက်နိုက်သက်သက် သွ။

သွတကာတင်း ရဟန်းသီး ဖေးနေးကအားထုတ်ဗား ဟင်ဟင်တရာ၊နပ်၊ ရဲးကားကွယ်ဖေး တွမ်းအနောက်အသျက် အန္တရာယ်ဖုံး၊ သွဉ်ပိုဒေါ့မာ ဖေးနောက်သျက်တင်း ရဟန်းသီးသွ။

ရဟန်းသီးနပ်၊ အနောက်အသျက်ကင်၊ အန္တရာယ်သျင်၊ တင် အားထုတ်တရာ၊ ပွားများဘာဝနားလဲ့ သ၊ညှိမ်းစွူတွေ့၊ နမ်းခန္ဓာအတ္တဘောယို တအင်းစွူတင်း၊ ထွာထွူကိုင်ဗား သဘော်၊ ဓမ္မတာယို ထီးသေထွေခန်းဝင်၊ဖုံးသွ။

ဗွေးဘုရာ၊နပ်၊ အင်းညာ၊ယူနေး တရားကိုလဲ့ အဥ်းစွ၊ ရောင်းတော့၊ ဗွိုန်ပီပေါးဖျော် ရဟန်းသီးဆ၊ငါ ရဟန်းသီးကထွား ကထီးအတိုင်း၊ မွေးမဲဉ်းချားအကျောင်၊ ဟော်၊နယ်ဖေးအားခန်း ရဟန်းသီး တွမ်းတရာ၊ဒေးသနား ဂါးထားနိုင်းလယိုသွ။

ကုမ္ဘူပမံ ကာယမိမံ ဝိဒိတွာ ၊
နာဂဂ္ဂပမံ စိတ္တမိဒံ ထပေတွာ ။
ယောဓေထ မာရံ ပညာဝုဓေန ၊
ဇိတဉ္စ ရက္ခေ အနိဝေသနော သိယာ ။

အနက်ပအိုဝ်း

ဘိက္ခဝေ - ရဟန်းသီးဟွေး၊ ဣမံကာယံ - ကလူ့စတဲင်
ရုပ်အစုကထွာဒါး နမ်းခန္ဓာယိုနပ်၊ ကုမ္ဘူပမံ - ဥပမားအီ ပြိုင်ပီ
စွဉ်း ပြိုင်ဗွေ့သား ကဗွေ့ဒါးပြိုင်အကျောင်၊ ဝိဒိတွာ - အွဉ်း
သေထွူတဲင်၊ ဣဒံစိတ္တံ - နမ်းကိုကပေါဒါး ဝိပဿနာသယိုနပ်၊
နာဂဂ္ဂပမံ - ပွေးသားသေးချာ ဝေင်ဥပမားအတိုင်း၊ ထပေတွာ -
အွဉ်းထွာထွူတဲင်၊ ပညာဝုဓေန - နေးတွမ်းဝိပဿနာဉာဏ်း
မဂ်ဉာဏ်းကရို၊ ပညာစူခွမ်မျိုးတွေ့၊ မာရံ - ကိလေးသားကရို
ရန်သူမျိုးယို၊ ယောဓေထ - ဟပ်တို့က်နက် သတ်ဆွမ်းငါးသွူ၊
ဇိတံ - အောင်းမျင်းမုမာထွာ ဝိပဿနာဉာဏ်းအာယိုလဲ၊ ရက္ခေ -
ဟပ်စောင်းသျောက်ငါးသွူ၊ အနိဝေသနော - ဈာန်သမားပတ်
ချမ်းသားမုအလောင်း တဉ်းတဉ်းခြံခြံ၊ စွယ်လံမု တအံဉ်ထဝ်းယို၊
သိယာ - ဟပ်ထွာငါးသွူ။

ဂါးထားအဓိပ္ပါယ်အဆင့်

ကိလေးသားမာရ် ရန်သူများမျိုးလို ဟပ်တို့က်၊သတ်ငါး၊
ဝိပဿနာဉာဏ်လို ဟပ်စောင်းချောက်ငါး၊ ဈာန်သမာပတ်
ချမ်းသာမှုလို ဟပ်စွယ်လံတမ်းသွ။

ဆောင်းအံ့တာ့ ငမ်းလင်္ကာ

- * ကိလေးသားမာရ် - ဟပ်တို့က်ထန်းသတ်
- ဉာဏ်ဝိပဿနာ - ဟပ်ထိန်ငါး
- ချမ်းသာဈာန်လို - စွယ်လံမွေ့။

ကိလေးသားမာရ် ဟပ်တို့က်ထန်းငါး အပဲစ်ကဗျာ

- * ကိလေးသားမာရ် - ဟပ်တို့က်ထန်းနေား
- ဉာဏ်ဝိပဿနာ - လိုငါးထိန်အော်၊
- ချမ်းသာဈာန်မျိုး - သရီစွယ်တေား
- တွမ်းအင်းမွန်း - ကျမ်းယွန်းလွဝင်၊နော်။

တရာဒေသနာအကျိုး

ပွန်ဟုန်းဟုန်း တရာဒေသနာယိုဝင် ရဟန်းငတ်၊ရျာ၊
ကအင်းဒါး မဟာဝါသဒုံထျှ တခြာကိုနပ်၊ ထွာလို့ခန်းဒျား ရဟန္တာ
သွ။

ရဟန်းငတ်၊ရျာဝတ္ထု ထွေလဲဦးသွ။

x x x x x x x x x

၇။ ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်းဝတ္ထု

သာဝတ္ထိခမ်းကိုကအဝ်းဒါ၊ တကာတု၊ နာဟု၊ ဗွေ၊
ဘုရာ၊ တရာ၊ တင် သံ၊ ဂွေ၊ ဂတရာ၊ လ၊ တော့၊ ပိုင်ခန်းရဟန်၊
ထောက်ထံ၊ ခန်း သားသနားသွ။

ပိုင်ရဟန်၊ ထွ၊ နှပ်၊ လ၊ ခန်းမည်၊ တော့၊ တိဿမထေရ်းရဲ၊
နှပ်၊ သွ။

တိဿမထေရ်းနှပ်၊ ပိုင်ထွ၊ ရဟန်၊ နေင်းပေါင်၊ ထိုင်းအာ
နှပ်၊ နမ်းလောင်းကြို၊ ကီ ထာ၊ ဒီးကဲ့င်ရော၊ ဂါ၊ ပေါ၊ ထွာလွှပ်ခန်း၊
သွ။

အစနှပ်၊ ပေါ၊ ထွာဟန်းလွှ၊ ခူး၊ ကွဲညည ကွဲပေါ၊ တန်တန်၊
တဖြိုးထွ၊ တဖြိုး၊ တထွောင်းထွ၊ တထွောင်း၊ ညညနှပ်၊ တထွာစွဉ်း
ဒျာ၊ တလာ၊ ရာ၊ မောက်၊ စောက်၊ ရာ၊ အံ့အမည်ထွ၊ ပ၊ နမ်းတဟး
လွှမ်း လိုးလ၊ ဒွမ်သွ။

တိဿမထေရ်းနှပ်၊ ထာ၊ ဒီးကဲ့င် ပေါ၊ ဗုဗုဗိဗိ၊ အံ့အမည်ထွ၊
ပ၊ စုစုစိစိတင် နမ်းတဟးလွှမ်း သေင်ထံစွဉ်းနှပ်၊ မ၊ မည်၊ တွင်းတေား
ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်းသွ။

ထာ၊ ဆာမည် ထိုင်းထန်းအာငါးနှပ်၊ လွီးနွမ်း၊ တရီငါးတင်
ကေားပူ၊ စုသား ရဟန်၊ လင်ဖိုး ထို၊ လဲညာ၊ လို့တော့၊ အဝ်းကဲ့င်တပါ၊
ဒျာ၊ သွ။

ဗွေ၊ ဘုရာ၊ နှပ်၊ ထွ၊ စံးအတွိုင်၊ တနီ၊ နီလင်း တွမ်းညာဏ်း

သျှုထွား လောကသား သတ္တဝါးသီးသွ။

မွူးရပ်၊ခိုးစပ်၊နပ်၊ တယ်၊အွဉ်ရီးဒျား၊ စကျဝဠားကူနား
ထွားချာတို့၊သင်၊ ဂန္ဓကုဋီကျောင်၊တေားကိုသွ။ မွူးဟာခိုးနပ်၊
တယ်၊ရီးအွဉ်စ ဂန္ဓကုဋီကျောင်၊တေားကို ဉာဏ်၊ယို ထွားလွေ၊
အညာ၊သွ။

တို့၊တရပ်၊ ဗွေ၊ဘုရာ၊တွမ်းဉာဏ်၊ ထို့၊ထွားလောက
သား သတ္တဝါးနပ်၊ ဉာဏ်၊ခံ၊ခြယ်ကို ပူတိဂတ္တတိဿ မထေရ်၊ယို
ပေါးလွဉ်သော့၊ခန်းတွေ့၊ ဝွေ၊ဗွေ၊မီးလယ်၊ လွဉ်ထေ့ကယ်၊နပ်၊
ဝွဉ်နယ်၊လွစ်ကင်၊ အရဟတ္တဖိုလ်၊ခန်း၊အီးလ၊ သ၊အားရုံးကို ထီး
ခန်း၊နဲ၊င်းနပ်၊သွ။

ဗွေ၊ဘုရာ၊နပ်၊ “အင်းဝွဉ်လီ၊ကံ၊ယ ဒုက္ခခံ၊ဟး တပဲ့၊ယား
ရင်၊ ရဟန်း၊ပူတိဂတ္တတိဿယို လို့၊တင်၊ခွေနပ်၊ အားကျိုး၊ခရား
တအင်းဒျားဒွါမ်၊ ရဟန်း၊ချင်၊ချင်၊ အုံညီ၊ဝင်၊လဲ့ ထို၊နု၊လို့၊လဲ၊င်း၊
ခွေန္တိ၊ကယ်၊နပ်၊မ၊”ယူ၊ခန်း၊နဲ၊င်းနပ်၊သွ။

တို့၊နပ်၊တွေ့၊ ဗွေ၊ဘုရာ၊နပ်၊ နို့၊လွေ၊ခန်း မေးဟးဆောင်
ဒွါးခန်း၊ထီလျား၊ ထီလျား၊ထို့၊င်းပို့၊နပ်၊ ကျွ၊လွေ၊ထေ့ခန်း ပူတိဂတ္တ
တိဿမထေရ်၊ ဖြို့၊ခန်း၊ကူးခင်း၊ စံ၊ခန်း၊ကူးပေါင် နဲ၊င်းအီးယော့၊လို့၊
လို့၊ တို့၊နပ်၊ခါမ၊ ရဟန်း၊သီးလဲ့ သေစင်းအခရား လင်းခန်း၊ဒျား
ဘုရာ၊ -

“ဩဗွေ၊ဘုရာ၊ - လဲ့၊ညာ၊ညာ၊ဩ၊ နီဗွေ၊ဘုရာ၊ ယော့
ခရားလို့၊တင်း၊ နီသွဉ်းသီးယော့ဒျား ဗွေ၊ဩ”နဲ၊င်းနပ်၊ထွူ၊တင် အုံ၊

လစ်ဖဲ့၊ ပေဟ္မစွဲလွေခန်း မေးပါဆောင်ကိုသွ။

တို့မေးဟားဆောင်ကိုနပ်၊ ဝန်းတောင်တန်ကို ပွေးဘုရာ၊
ဗျန်းသော့ထီလျားတင် အွဉ်ခန်းရဟန်သီး ပွားအိုးထို၊ ပူတိဂတ္တ
တိဿမထေရ် သင်္ကန်းပိုင်နမ်းလောင်း ယုယသားသားသွ။ ပွား
ထွန်နပ်၊ စဲခန်း ထီလျား ညမားတနီ၊ ခြူးခြီးဒွေမည် လွီးနွမ်းတသည့်
ထိုမားမ၊ အွဉ်လိုယာခိုးသွ။

နပ်ထွေတော့ အံတို့က်ဟေ့ခြ၊ ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်
ထွေတင် တွမ်းထီမည်လွမ်း ပသေအွဉ်လူးခန်း ပူတိဂတ္တတိဿမ
ထေရ် သေးချောင်းသေးချားသွ။

သင်္ကန်းပိုင်ထွိုင်းသင်နပ်၊ ထူးအွဉ်ပိုင်ချာ၊ ထူးလှိုင်း
သင်္ကန်းပွိုင်း ပချူးပါယင်း၊ အွဉ်လိုသင်ထွေ အွဉ်ကွဉ်ချာယင်း၊
တဖူးထွေတဖူး၊ ထူးပချူးဗွာ၊ အွဉ်တပယ်းပါထီတော့၊ ပူတိဂတ္တ
တိဿမထေရ်နပ်၊ နမ်းခန္ဓာဖွဲ့ သည်မံစွဲခန်းသွ။

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ် နမ်းသချမ်းသာ အဝ်းကိန်ချား
ကူးလောင်းတွင်၊ ပွေးဘုရာနပ်၊ -

“ရဟန်းဟေ့ - နာနမ်း ခန္ဓာယို ထာသာသွတ်ထင်း
ဝိညာဏ်မီးဖနပ်၊ အဖိုမတန်း သဏ္ဌာန်းသောင်းခြီး အီးပေင်းသို့ဟး
ဟံးလောင်းချားသွ။” ဟော်ဖေးထွေတရာ၊ နှိုင်းနပ်တော့၊ ဟော်ဖေး
ပါသမ်း ပါဠိဂါးထား ဒေးသနားနှိုင်းယိုသွ။

အစိရံ ဝတာယံ ကာယော ၊ ပထဝီ အဓိသေဿတိ ။
 ဆုဒ္ဓေါ အပေတဝိညာဏော ၊ နိရတ္တံ ကဠင်္ဂရံ ။

အနက်ပအိုဝ်း

တိဿ - ပူတိဂတ္တတိဿရဟန်းဟွေး၊ အယံကာယော -
 အဆွာတခြမ် အဒွေင်းတထာကအင်းဒါ၊ ရုပ်ခန္ဓာယိုနု၊ အပေတ
 ဝိညာဏော - ဝိညာဏ်းတဟး မဉ်းစွဉ်းခွါးထွူခါ၊ နိရတ္တံ - ဖို၊
 တန်းခရာ၊ အကဉ်အယား တအဉ်ထင်း၊ ကဠင်္ဂရံ - ပျိုနီနင်းသောင်း
 ခြီးဖြင်းနု၊ ဆုဒ္ဓေါ - မွေးမဉ်းအမျို၊ အီးစွဉ်းနဲင်းထိုဟးတင်၊
 အစိရံ - အခိန်းကာလ အီးတညတင်း၊ ပထဝီ - ပထဝီဟး
 လောင်းယို၊ ဝတ - စင်းစစ်ကေန်း အမန်းတဟး၊ အဓိသေဿတိ -
 နာအီးပင်းဟးသွ။

ဂါထာအဓိပ္ပါယ်အအဉ်း

ရုပ်ခန္ဓာယိုနု၊ ဝိညာဏ်းမဉ်းဖခွါးခါ ပျိုနီနင်းသောင်းခြီးဖြင်း
 သွံ၊တလ၊တင်းနု၊ စွဉ်းနဲင်းထိုဟးဒျာ၊ ပထဝီဟးလောင်းယို
 အီးပင်းဒင်းဟးသွ။

ဆောင်းအံ့တာ၊ ငင်းလင်္ကာ

* ဝိညာဏ်းဖခွါး ၊ ရုပ်ခန္ဓာယို ၊ နဲင်းဟးအမန်း ၊
 အီးပင်းဒင်းဟးလောင်း လွယ်တင်းသွ။

ဝိညာဏ်းဖခါး ရုပ်ခန္ဓာ၊ စွဉ်းထိုဟး ကဗျာ

- * ဝိညာဏ်းဖခါး - ခန္ဓာယိုဟေး
- ဗျုန်နဲင်းသောင်းဖြင်း - နဲင်းယင်းစွဉ်းလွေ့
- ဟံးလောင်းဗေင်းဟး - သေးချားမဲဉ်းမွေး
- ဗွေးဘုရာ၊ - ဟော်ခါ၊ အွဉ်းကွင်းသေ၊ ။

တရာဒေသနာအကျိုး

တရာဒေသနာ၊ ထိုင်းသွတ်နပ်၊ ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်းနပ်၊ ထွာခန်းဒျား ရဟန္တာသွ။ နားတရာသားအလင်ဖုံးနပ်၊ ထွာခန်းသောတာပန်၊ စတင်ပုဂ္ဂိုလ်းဖုံးသွ။

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်း တဘဝအဆိုင်သွတ်ခရာ

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်းနပ်၊ ထွာထွူရဟန္တာခါ ကူးလွေ့၊ ငါခန်းဒျား နိဗ္ဗာန်သွ။ ကအပ်းကွင်းဒါး ရုပ်ခန္ဓာခြံယို ဗွေးဘုရာ၊ နမ်း စီးရင်းဝွေးဖန်၊ သင်္ဂြိုဟ်းထွူတင် ဓာတ်တေးဖုံးနပ်၊ တယ်းသေခန်း ဓာတုစေးတီးသွ။

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်း ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု ထွူလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ် အတိတ်ဝတ္ထု

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်နှင့် ဆိုင်သွတ်ဘဝ မုချသေးချား အီးထွာသွ။ ရဟန္တာမွေ့ ပြုံးအကုသိုလ်ကံထားမဲ့၊ ခံစားမော့ ဟား ဝွေးဒနားထွမ၊ ထွာရဟန္တာဟောင်း?

ရီးချာကာလ တဘဝကို ဝွေကုသိုလ်တွမ်း အကုသိုလ် ကံနှင့် အင်းနဲ့ယိုသွ။

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်နှင့် ကဿပဘုရားစိုးခါ ထွာဗားဖို ဝါးမုတ်ဆို၊ ဝွေနှင့်စွမ်းနီစွမ်းဟာ လယ်တခြာဒေါင်ဝါး ထားသား လယ်ခဲ၊ မီးလဲလဲနှင့် ထင်းဆက်ဟော်ခဲ၊ ထွာဟော်ခဲလဲ့ တန်း ရာတန်းဖို၊ မုတ်ဆိုဝွေတား ဒီးမျောက်ချာဒျားသွ။

ဆက်ဟော်ခဲထွ။ ကအင်းလို့ယို ဝေင်ကိုဒုံဖူး လယ်စာစူး ထွေတွော့၊ စာတလို့တင်း ကအင်းကဲ့ယို ယဟန်းမာသီ ဒွါးအံး ခန်းနမ်းတား၊ ယဟန်းနှင့် မဉ်းမာသီထွလဲ့ ငမ်းအန္တုမ်းသေင်တင် ပျားထို့အခင်း ပျင်းထို့အဒေးတွော့၊ နဲ့မူးရင်၊ စာယင်းသွ။

တိုးတနီတွော့၊ ဝွေအီးအံးတား သေးချားဒွါးထွနှင့် ရဟန္တာတပါ၊ လမ်းတခါငါ ဖျော်ပတာတုံ့သွမ်း လော့ရွှေ့လောင်၊ စူး သပိတ်ဖူးထွေတွော့၊ အုံလင်ပတာ ပိုင်းငါကွီခန်းဆု၊ -

“ဩဗွေ - ခွေသွဉ်းကပ်လောင်လူးဟး ဟန်းသွမ်ဒေဉ်ဗွာ
နဲင်းယိုခါနပ် တျိုးတနီသု၊ နီဗွေးကသေစူ၊ တရာထူယို ခွေသွဉ်း
ယံကသေနဲင်း ဗွေးဩ”

ဗွေးရဟန္တာလဲ “တကာကကွီအတိုင်း ယံကဗွေသွေ”
ဟော်ဖေးခန်းဒျား အနုမောဒနားနဲင်းနပ်သွ။ ပူတိဂတ္တတိဿ
မထေရ်နပ် ကွပ်စွဉ်းမာသီနိက်စက် ထာသောင်ထာသား ယူးဝါး
မျိုးတင် ဆိုင်းသွတ်ဘဝ ဒုက္ခခံးဟး ဝွေးဒနားသွ။ ကွပ်ကပ်လူးဟး
ရဟန္တာဒေဉ်ဗွာ ပါတွမ်းဟန်းသွမ် ကုသိုလ်းကံးကျောင်တင် ထွာ
ဟးရဟန္တာသွ။

ဆောင်းဖွံ့တာ့ ငမ်းလင်္ကာ

- ၁။ ဝါးသီးအသက် ၊ ကွပ်တွယ်းနက်ဆာ ၊ မာသီပါတင်၊
ဆိုင်းချာမော့ဟး ၊ ဝွေးဒနား ၊ ရေးဂါးနမ်းလောင်းသွ။
- ၂။ ရဟန္တာမျှတ် ၊ ကွပ်လူးကပ်စူ ၊ ဒေဉ်ဟန်းထူတင် ၊
ဝွေးသုထွာဒျား ၊ ရဟန္တာ လဟးအကျိုသွ။

ဝါးမုတ်ဆို၊ အကုသိုလ်းအကျိုး ကဗျာ

- * ဝါးသီးအသက် - တွယ်နက်သီဟး
- ကံးအကုသိုလ်း - ကျိုးလိုးသေခါ၊
- ကွပ်နဲင်းနပ်၊တွေ့ - ဝွေမော့ခံးဒျား
- ဝွေဒနား - ရေးဂါး နမ်းထားဆာ ။

ဝါးမုတ်ဆို၊ ကပ်လူးဟး ရဟန္တာဒေဉ်သွမ်၊အကျိုး ကဗျာ

- * ဒေဉ်ဗွာဟန်းသွမ် - ကွပ်လောင်ကပ်လူး
- ရဟန္တာမျတ် - ဥက္ကဋ္ဌအထူး
- ကုသိုလ်းနပ်၊ကို - သ၊ယိုဗွာဆူ။
- ရဟန္တာ - ထွာဟး နဲင်းနပ်၊သွ။ ။

ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်းဝတ္ထု၊ ထွ်လဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x x

၈။ ဖိုးတီသား နန္ဒဝတ္ထု

သာဝတ္ထိခမ်း ဖိုးတီသားနန္ဒနဝ်၊ အဝ်းတီဖေ၊ အနားထပိဏ်း
သဋ္ဌေ၊ဖိုးသွ။ နန္ဒနဝ်၊ စေ၊စိန်ဥစ္စာ၊ ရတနာ၊ရွှင်ခံ၊အာ ထွာလို၊မြေ
တဖြာ၊သွ။

နန္ဒနဝ်၊ ယလဲင်းလဲင်းလဲ အီလွေ၊တွမ်းဖိုးနဲဦးထီတဲင် လွေ၊
ထေ့ အနားထပိဏ်းသဋ္ဌေ၊၊ ဝဲင်းပါဘုရာ၊၊ နားပါ တရာ၊သွ။

တို့၊တလဲင်းနဝ်၊ ပင်၊လောင်းခန်း ပွေးဘုရာ၊၊ အွဉ်းကျ၊
သဲင်၊လယ်၊ ဝွေ၊လမ်းသွ။ ပင်၊လင်းစွဉ်းလဲ ပွေးဘုရာ၊နဝ်၊ အုံပွေး
ခွိုန်း ဝွေ၊ပါးရမီးဖြားတဲင် တကျ၊သဲင်၊စွဉ်းတဝ်းသွ။

နန္ဒ ပါးရမီးတိုင်းဖြားနဝ်၊ ပွေးဘုရာ၊ကျ၊သဲင်၊ခန်း နန္ဒလမ်း
ထု၊၊ သဲင်၊အုံသတင်၊သွဲ၊ခန်း သေင်းတမ္ပူးဆ၊လသွ။

နန္ဒနဝ်၊ လွဉ်ထေ့ထွ။ ပွေးဘုရာ၊ထု၊တော့၊ ဝဲင်းသေးခေါင်း
သေးချာ၊ ဒေါ၊ရီအွီးအွီးသားထွ။ ပွေးဘုရာ၊တဲင် ပင်၊ထင်းခန်း
လမ်းကီသွ။

တို့၊လမ်းကီနဝ်၊ ပွေးဘုရာ၊တွမ်း ကပါလွဉ်၊ဒါ၊ သံးဃား
ကားကအဝ်းယို ကပ်လူးခန်း သွမ်းဖိုးနဲဦးထီ နွတ်၊နီ၊သွ။ ထိုင်းဗွေ
နွတ်၊နီ၊နဝ်၊ ဘုရာ၊ဟော်၊ဖေ၊ အနု၊မောဒနားတရာ၊တော့၊ နန္ဒနဝ်၊
ထွာခန်းသောတားပန်းပုဂ္ဂိုလ်းသွ။

ဘုရားထို့င်းကျွန်းသင်ချာကျောင်းနပ်၊ ချမ်းဖင်းသင်ဖေး
ဗွေးဘုရားသပိတ်တင် ပသာသင်ခန်း ဗွေးဘုရားသွ။

ပသာဘုရားထွ။ ထို့င်းသင်ချာနပ်၊ တဖူးလောင်းကို ခြီး
သားမုတ်ဆိုတဖြာ၊ ခုသီခန်းချား နန္ဒသွ။ ရဟန်းသံဃာသား ကကျွန်း
သင်လွှဲဒါး ဗွေးဘုရားဆုချာနပ်၊ ထီးခန်း ဖိုးတီသားနန္ဒ အဝ်းသီ
ပြားထာ၊ တဖူးကိုတင် နှစ်လွှဲလင်းခန်း ဗွေးဘုရားသွ။

“ဗွေးဘုရားဩ - ကွပ်ဗွေးဘုရား ကျွန်းသင်ထေ့တင်
ဖိုးတီသားနန္ဒနပ်၊ ကပ်ဗားဒဉ်သွမ်း၊ ကပ်သွမ်းထွ။နပ်၊ သမ်းသီဗား
ထာ၊ ဘုရားမဉ်းကျွန်းထေ့တင်းနပ်၊ သီဗားတင်းသနဲ့ဩ”

ရဟန်းသီးထို့င်းလင်းနဲင်းနပ်၊ ဗွေးဘုရားလဲ့ ဟော်၊
ဖေးချာ -

“ရဟန်းသီးဟေး - ခွေဘုရားကျွန်းထေ့တဲ့နပ်၊ ကျွန်းထေ့
တင်းတဲ့နပ်၊ ဖိုးတီသားနန္ဒနပ်၊ တလွှဲနှောင်းတင်း ထာ၊သီရင်၊
ပွိုးနဲင်းမင်းနဲင်းတင် ထာ၊သီကရိုးယိုနပ်၊ တခွန်စွန်သီး၊ ရန်းသူးသီး
မာ၊သီမ၊ သီမွေးတင်း၊ သတ္တဝါးသီး နှမ်းကိုကအဝ်းဒါး သ၊မာ၊မား၊
သ၊ကျင်၊မားသီး မာ၊သီမ၊ သီနှောင်းသွ။”ဟော်၊ဖေး ရဟန်းသီး
နဲင်းနပ်၊ထွ။တော့၊ ဟော်၊ဖေးပါသမ်း တရာ၊ဒေးသနား ဂါးထာ၊
နဲင်းယိုသွ။

ဒိသော ဒိသံ ယန္တံ ကယိရာ ၊ ဝေရီဝါပန ဝေရိနံ ။
ဓိတ္တပဏိဟိတံ စိတ္တံ ၊ ပါပိယော နံ တတော ကရေ ။

အနက်ပအိုဝ်း

ဒိသော - တခွန်သားတဖြာနဝ်၊ ဒိသံ - တခွန်သား
တဖြာယို၊ ဒိသွာ - မဉ်းထီးနဝ်၊ ဝေရီဝါပန - ရန်းသူတဖြာ
နဝ်လဲ့၊ ဝေရိနံ - ရန်းသူတဖြာယို၊ ဒိသွာ - မဉ်းထီးနဝ်၊
ယန္တံ - ဖေးကသီ ဖေးကဆာနဝ်၊ ကယိရာ - မာဒါးသွ။ တ
တော - လျှိုထင်းတခွန်သား လျှိုထင်းရန်းသူ၊ ဓိတ္တပဏိဟိတံ-
အတရွှါအမား ကမာကကျင်ဒါး၊ စိတ္တံ - သယုတ်ဟွေးနဝ်၊
နံ - သယုတ်ဟွေး ကအဝ်းဒါးလို့ယို၊ ပါပိယော - ဖေးကယိန်း
ယုတ်ဟွေးနဝ်၊ ကယိရာ - မာဒါးသွ။

ဂါးထားအဓိပ္ပါယ်အအဲဉ်း

တခွန်သားတဖြာ မဉ်းထီးတခွန်သားတဖြာလဲ့နဝ်၊ ရန်
သူတဖြာ မဉ်းထီးရန်းသူတဖြာလဲ့နဝ်၊ ဖေးကဆာ ဖေးကသီထိုး
နဝ် မာဒါးသွ။ လျှိုထင်းတခွန် လျှိုထင်းရန်းသူ နီသယုတ်ဟွေး
နဝ် ယိန်းမာယုတ်ဟွေးထင်း နီနမ်းသွ။

ဆောင်းဖျံတာ၊ ငမ်းလင်္ကာ၊

- * ရန်သူနှုတ်ရာ၊ ထီးတဖြာယို ၊ ကိုင်းမာဆာသီ ၊
 ကိုင်းကိုင်းအီလွဲ ၊ နမ်းကီရန်သူ၊ သယုတ်ယူနှုတ် ၊
 ရန်သူထင်းခြာ ၊ မာယုတ်အာ ၊ ကထွာအဗွေ
 နီနမ်းသွ။

**သယုတ်ဟွေးနမ်းကိုနှုတ်၊
 လွှဲထင်းရန်သူအထန်းကဗျာ**

- * ရန်သူနှုတ်ရာ - တဖြာမဉ်းထီး
 ယားလီနိုက်စက် - တွယ်နှုတ်သီကီ
 နမ်းကိုရန်သူ - သယုတ်ယုတ်သီး
 ယိန်းမာဟွေး - အဗွေ နီနမ်းအီ ။

တရာဒေသနာအကျိုး

တရာဒေသနာတို့ငြင်းသွတ်နှုတ်၊ နားတရာသား လလွ
 ခန်း သောတာပတ္တိဖိုလ်းစတင် တရာထူးဖုံးသွ။

တောင်သေ၊ ။ ။ နန္ဒယို လောင်ထွေသွမ်း ပသာဗွေဘုရား
သင်ချာတွင်၊ ခြီးသားမုတ်ဆိုတဖြာ၊
ကခုသီဗား တွမ်းခြီးနုတ်၊ တွမ်းဝွေလောင်သွမ်း ကုသိုလ်းကံတသာ
ဆဲင်းတင်းလွဝင်၊ ဘဝကရီးချာ ကမားဗားဖို့ အကုသိုလ်းကံ
အကျိုးဖေးဒျား၊ ကွယ်းတွေ့၊ ဝွေကမားဗား အကုသိုလ်းကံ
ဝတ္ထုနုတ်၊ ကောရီလင်းသား အဲဉ်ထင်းတင် ဗွေဘုရား ဟော်ပါတင်း
သွ။

ဖိုးတီသားနန္ဒဝတ္ထု ထွေလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

၉။ သဋ္ဌေပိ သောရေယျဝတ္ထု၊

ဗွေဘုရား အဝိသတင်သို့၊ သာဝတ္ထိခမ်းတွင်၊ သောရေယျခမ်း သဋ္ဌေပိ သောရေယျနဝ်၊ တွမ်းသွေတဖြာ၊ ထုမ်းတွမ်းလေးရထားတင် ထန်းလွေလူးပျားခန်းထီ ဝေင်သောင်သွ။ တွိုးဝေင်သောင်နဝ်၊ ထီးခန်းသျှင်းမဟာကစွယ်၊ အီးကျွတ်သွမ်း သောရေယျခမ်း အဝိရုံးသင်္ကန်းသွ။

သျှင်းမဟာကစွယ်နဝ်၊ ယောင်ဆင်သွီးယား သပ္ပယ်ငါးတင် သဋ္ဌေပိ သောရေယျ ထွိုင်းထီးနဝ်၊ -

“ရဟန်းသူနဝ်၊ သပ္ပယ်ငါးထားဟွေး၊ ထွာမွိုင်ခွေမာက အလွိုးယံနားအီး၊ ခွေမာမဉ်းတရေ၊ နှိုင်းရဟန်းသူလဲ့ အလွိုးယံ ငါးအီး” ယူးခန်းနှိုင်းနဝ်သွ။

သစ်ကယူးနှိုင်းနဝ်လဲ့ သောရေယျနဝ်၊ လိုခိုအဂါးထိုးမား ထွေတင် ထွာစဉ်းချားလိုမူး တလဲင်းချင်းသွ။ ထွိုင်းထွာ လိုမူးနဝ်၊ ဝင်တသေတမ်းစဉ်းလဲ့ ဝင်သဝင်တော့၊ လင်လေးရထား ဖင်းပြေညာထိုးစဉ်းသွ။

အသွေတွမ်း သွဉ်းသယ်ဖုံးနဝ်၊ သေတမ်းအခရားတင် “ထားမိုင်ခရား၊ ပါနဝ်မွေ့ ဖင်းထိုးချားနဲ့” ရှိလွှခန်းနှိုင်းနဝ်တော့၊ ဝွေသီးထုမ်းလွဉ်၊ ဖြာဖဲ့ဖဲ့လဲ့ တမော့တမ်းသွ။

သဋ္ဌေပိ သောရေယျနဝ်၊ ကွဲးဖင်းငါငါ မော့ပတာခန်း
တဖူလွေ၊ တက္ကသိုလ်းခမ်းတော့၊ ထောင်လွဉ်းစူစူစဉ်း တဖူလွေ၊
တက္ကသိုလ်းခမ်းသွ။

ထုမ်းလွဉ်းဝွေ၊ ထွိုင်းတမော့တမ်းနဝ်၊ ဝွေသွေတွမ်း သွဉ်း
သယံးဖုံးလဲ လူးထီထွ။ သဲင်ထိုခန်းဒျားသွ။ တွိုးလံးနဝ်၊ ခြိုင်း
နယ်ခန်း မွိုးဖါအခရာ၊ ထွိုင်းသေအခရာနဝ်၊ အမွိုးဖါလဲ လွေ၊
ထုမ်းဖျင်တလဲင်း၊ ထွိုင်းတမော့တမ်းနဝ်၊ ခြီခြပ်ဗွိုး ရောင်ထာ၊
တော့၊ အလွိုးသီလဲဉ်း ယူနဲဉ်းနဝ်တင် ရဲဉ်းဖေးခန်းဒျား ပင်သွမ်း
သွ။

သောရေယျနဝ်၊ အဝ်းထောင်လွေ၊ တဖူလွေ၊ တက္က
သိုလ်းခမ်းတွင်၊ ထွခန်းကုန်းသယံးသားလေးတော့၊ ထောင်လွဉ်း
ခန်း လေးသားဆချာသွ။ လေးသား ထွိုင်းထီနဝ်၊ -

“ပါမူးယိုမွေ့ အဝ်းထောင်လွဉ်းဒျားနီနဲး၊ ပါမဲ့င်၊ ပိုမူးနဲး၊
သေငါတမ်းဟးအီး”ရိုခန်းနဲဉ်းနဝ်သွ။

တွိုးနဝ်တော့၊ သောရေယျလဲ “ဖါနင်သီး တွမ်းရိုးပဲင်း
နဲဉ်းမဲ့င်မဲ့င်၊ ပါစွစူစူဟေ့၊ ဖါနင်သီးလေးနဝ်၊ ခွေထောင်ခင်း
လွဉ်းနေးဒျား”ရိုချာခန်းနဲဉ်းနဝ်၊ ကွဲလွေလွေနဝ်၊ ခင်းယားပွမ်း
တော့၊ လွေတဒါဒွမ်တင် ပဲအစူသွိုး၊ ဖေးခန်းလေးသားတဖြာ၊
ကွီထုမ်းလွဉ်းခန်း လေးသွ။

သဋ္ဌေပိ သောရေယျနဝ်၊ တွမ်းမနော်၊ကံး ပဲစ်မားဗား
သျှင်းမဟာကစွယ်၊တင် အဝ်းလို၊ခို ထွာလို၊မူးထွူတော့၊ တေားလံး
ခန်းတွမ်း တက္ကသိုလ်းခမ်း သဋ္ဌေပိ၊ ပိုအဝ်းခန်းနီဖြာ၊ ကအဝ်းလို၊ခို
သောရေယျခမ်းကိုနဝ်၊လဲ ပိုအဝ်းနီဖြာ၊ စုစုခွဲဉ်း ပိုအဝ်းလစ်၊ဖြာ
သွ။။

တွိုးတလဲင်း၊ ဝွေ၊သွ၊ကအဝ်းကိုင်ဒါ၊ သောရေယျခမ်းကို
သဋ္ဌေပိခိုတဖြာ၊နဝ်၊ တွမ်းလေားငတ်၊ရျာ၊ မာ၊နမ်းကုန်းသယ်း
ဖျော်လွဉ်ခန်း တက္ကသိုလ်းခမ်းတင် ဝွေ၊ထီးခွမ်းခန်းသွ။ ထွိုင်း
ထီးနဝ်၊ ဟဲ့၊ထင်းလမ်းကီ ထီလွမ်၊ထီခွ၊ အအံးအွ၊မျို၊ လွူးတင်
စားဂခန်း ဟပ်ဟပ်ဒါ၊ဒါးသွ။။

တွိုးနဝ်၊တော့၊ တက္ကသိုလ်းခမ်းကို ဖျော်တွိုးလွဉ်စ သော
ရေယျသဋ္ဌေပိနဝ်၊ တောင်၊ဒွမ်ဝွေ၊တင် -

“မွိုးနဝ်ယို နီတသေငါ၊ ဖိုတဝ်းမွေ့၊ ပွိုးအကျောင်း၊ထာ၊
မိုင်း၊ လွူးဟပ်ငါးနီဟောင်း၊ စောင်းသေငါ၊နီနဲ့”

“သေငါ၊သနဲ့ ဖါနင်၊ ဖါနင်နဝ်၊ အဝ်းသောရေယျခမ်း
မွေးတဝ်းနဲ့”

“မွေး မွိုးနဝ်၊ နီအဝ်းသောရေယျခမ်း”

တွိုးနဝ်၊တော့၊ ရီခန်းအမွိုးအဖါ အမာအပိုသတင်၊ ခြိုင်း
သန်၊ရေ၊ခရားတင် အသွ၊သောရေယျသဋ္ဌေပိနဝ်၊လဲ ဖြေးနယ်ခန်း၊
သေငါ၊လို့ဒျား၊ အိုအဝ်းခြိုင်းသန်၊လို့ဒျားအကျောင်းသွ။။

ထွေတော့ - “ဓမ္မေသိယိုနဝ်၊ မ္ဗိုးနဝ် အဝ်းသေဝါနဲ့ကား”
ရီခန်းနဲင်းနဝ်။

“သေဝါ၊ သဋ္ဌေတမာဝါနဝ်၊ ပိုခိုအဝ်းတဖြာ၊ မွေးတဝ်းနဲ့၊
အပိုခိုနဝ်၊ သွဉ်းမူးသွဉ်းသနဲ့”

“ဒေါဟးပိုင်းထာ၊ မ္ဗိုးနဝ်၊ သဋ္ဌေပိုနဝ်၊ လွေလူးထီတော့၊
ထိုမားတဝါဒျား၊ ထုမ်းချာတမော့တဝ်းတဝ် အလျိုးသီလဲဉ်း ယူးနဲင်း
နဝ်တော့၊ ရဲဉ်းဖေးလဲဉ်း ပင်သွမ်သနဲ့”

“လူးထီတော့၊ ကထိုမားနဝ်၊ သွဉ်းမူးသွဉ်းသနဲ့”

“မ္ဗိုးနဝ် - အွဉ်းထွေခန်းနဝ်၊ မ္ဗိုးနဝ် ဒေါထာမုင်ခရာ၊
ခွေတသေနားတဝ်း၊ သဋ္ဌေပိုနဝ်၊ ခွေသွေဒျား၊ ခွေသွေနဝ်၊ ယောင်၊
ရေသေးချား နဲင်းစွဉ်းဒျားလူပို လိုခိုစစ်စစ်ဒျားမွော့အီး”

“ဖါနဝ်သွေ၊ သဋ္ဌေပိုနဝ်၊ မဲဉ်လိုခိုစစ်စစ် သွဉ်းမူးခွေသွဉ်းသနဲ့”

“ဟေ့နဝ်လဲ မ္ဗိုးနဝ် ခြိုင်းနယ်အခရာ၊ မ္ဗိုးနဝ်အီး”

တွိုးနဝ်တော့၊ သောရေယျသဋ္ဌေမူးနဝ်လဲ တယ်းအထျ၊
ဗုဒ္ဓအနာ ခြိုင်းနယ်အခရာ၊ သောရေယျသဋ္ဌေပို ထိုင်းသေ အခရာ၊
နဝ် -

“အား - မ္ဗိုးနဝ် ထာယူးနဝ်၊ တားဝွန်းထွေဝါးက၊
ခြိုင်းနယ်ထွေတဝ်းခွေကနေး၊ တောင်ပြန့်ချာလဲဉ်း သျင်းမဟား
ကစွယ်နဲ့”

“တောင်ပြန့်ဟားတင်းဒွိုန်း”

“ယိုခါ သျှင်းမဟားကစွယ်၊ အဝ်းအိုးမဲ့င်၊ မွိုးနင်သေနေအီး”

“သေ - ယိုခါနပ်၊ အဝ်းဟေး၊ တက္ကသိုလ်းခမ်းကိုယို၊ အမီးကျွဲတွံ၊ သွမ်းမဲ့၊ သွဉ်းမူးပင်၊ ဆွမ်း၊ လောင်၊ ပါသွမ်း၊ တောင်၊ ပြန့်ပါလဲ့ လ၊ ဖျား”

“ဟေးနပ်လဲ့ လွေ၊ ဆေ၊ ဖြေ၊ တမြို့လူးဟဲ့င်း၊ ပွေးကျွဲ၊ တုံ၊ သွမ်းနပ်၊ ညငါး၊ မာ၊ ဟ်းမွိုင်မွိုင်စွဉ်းဖျားယို၊ ခွေထင်းပင်၊ ဖေးနာ၊ မွူးရပ်၊ ယို အွဉ်းကျွဲ၊ သင်၊ သွံ၊ သွမ်း၊ မွိုးနင်လမ်းယို”

ငွေ၊ သီးဝင်၊ နီ သွေ၊ ပေးချင်၊ ချင်၊ တိုင်းပင်းလွဝင်၊ တွေ့၊ ပင်၊ ကပ်ခန်းဖျား သျှင်းမဟားကစွယ်၊ ဒေဉ်သွမ်းသွ။ နဲင်းမွူးရပ်၊ ကပ်သွမ်းထိုင်းထွူနပ်၊ ဟဲ့လွဉ်အသွ၊ မူး အွဉ်းအုံခွပ်ရိုးသေးခန်း သျှင်းမဟားကစွယ်၊ ခင်းထျ၊ ထွူတင် -

“ဩဗွေး - သယ်၊ ခံးမဲင်း ခွေသွဉ်းသွ၊ မူးယိုဩ”

“ပွိုးကျောင်၊ နဲင်းမဲ့င်၊ တကား”

“ခွေသွဉ်းမူးယို အစနပ်၊ အဝ်းဖျားသောရေယျခမ်း လို၊ ခိုဖျား ဗွေးဩ၊ နီဗွေးနပ်၊ နမ်းကြိုသွီးယား သပ္ပိယ်းငါးတွေ့၊ ငွေ၊ မဲဉ်အွဉ်းထွာမား ငွေ၊ မာတင် ငွေ၊ ထွာထို၊ လို၊ မူးဩ၊ ကွပ်နပ်၊ မ၊ နီဗွေးယံကသယ်၊ ခံး တောင်၊ ပြန့်ကန်းတော့ဟေးဩ”

တို့၊ နှစ်၊ တွေ့၊ သျှင်းမဟာ၊ ကစ္စယံ၊ လွဲ၊ ထွား၊ ငါလင်၊ သွေ၊
သွမ်၊ တကာ၊ မူ၊ အင်းအုံခွပ်ထား၊ ခင်းဆ၊ ငါနှစ်၊ တင် -

“ဟေ့၊ နှစ်၊ တွဲ၊ ထိုင်းလဲင်း၊ တကာ၊ မူ၊ ခွေသယ်၊ ခံးဒျား”
ရိုးခန်းနဲင်းနှစ်၊ သွေ။

သျှင်းမဟာ၊ ကစ္စယံ၊ ငင်းသဲစ်ကသွတ်၊ လွဲ၊ သွမ်၊ တကာ၊ မူ၊
နှစ်၊ ထွာချာစွဉ်း လို၊ ခိုတလဲင်းချင်၊ သွေ။

နှစ်၊ ထွေ၊ တွေ့၊ သျှင်းမဟာ၊ ကစ္စယံ၊ ဟော်၊ ဖေးခန်း၊ ဒဲဉ်
သွမ်၊ ကျို၊ အနု၊ မောဒနားတရာ၊ တင် ကျွဲ၊ သင်၊ ခန်းဒျားကျောင်း၊ သွေ။
သောရေယျခမ်းသား သဋ္ဌေပိ ထိုင်းထွာချာလို၊ ခိုနှစ်၊ အဝါ၊ တက္က
သိုလ်းခမ်းသား သဋ္ဌေပိ ရိုးဖေးခန်း -

“သွေ၊ ဟေး - ပိုအင်းညီ၊ လဲဉ်းဝင်၊ က အုံစွ၊ စွ၊ ဟေ့၊ ယိုကို
အုံညီ၊ ဟေ့၊ ပိုနှစ်၊ သနဲ့” နဲင်းနှစ်၊ သွေ။

တို့၊ နှစ်၊ တွေ့၊ သောရေယျခမ်းသား သဋ္ဌေပိရိုးဖေးချာ-

“ခွေနှစ်၊ အင်းလို၊ ခို ထွာလို၊ မူ၊ အင်းလို၊ မူ၊ ထွာချာလို၊ ခို၊
တဘဝယို တဗူးတဗန်း၊ ဖောက်လယ်၊ ဖောက်ပြန်၊ တင် သ၊ မဲဉ်အုံလမ်း
အဲဉ်ထင်းဒွါမ်၊ ခွေအီးမဲ့ဒျားရဟန်၊ ပိုင်၊ နီယိုနှစ်၊ နာ၊ လဲတားဝွန်း
အင်းတွေ့၊ ပျူစုစောင်းသျှောက်ဟပ်ဟပ်ဒျားသွေ” နဲင်းနှစ်၊ သွေ။

နှစ်၊ ထွေ၊ တွေ့၊ ထူးပိုယော့သော့သ၊ အင်ကို ဖြဲ၊ အခင်း

စံးအဟုံ၊ နို့အပိုင်း အလဲင်းလဲင်း အမြိုက်မြိုက်ထွေ့ ယော့စွဲအွင်း
ပင်း၊ ပိုမဲ့ပင်းမ၊ အပ်ချာအဖါ၊ ဝှေ့ခါလင်လမ်း ထင်းပိုင်ခန်း
ရဟန်၊ သျင်းမဟားကစွယ်၊ထျ၊သွေ။

သျင်းမဟားကစွယ်လဲ့ အွင်းပိုင်ထွေ့ ရဟန်းနပ်၊ သွဉ်ဖေး
ခန်း ကမ္မဋ္ဌာန်၊တွေ့၊ အွဉ်သင်ခန်းချား သာဝတ္ထိခမ်းသွေ။ တယ်
နပ်၊မာ၊ငါ မဉ်တသာလ၊တော သောရေယျမထေရ်နဲင်းနပ်၊သွေ။

သာဝတ္ထိခမ်းသား ထွိုင်းသေသောရေယျမထေရ် အ
ကျောင်းခရားနပ်၊ ခွေတဖြောင်းနာ၊တဖြေ၊ အွဉ်းအရေချိုင်းနယ်လွ
ဝင်၊တွေ့၊ တညတင်း ကျားစွဉ်းမျှင်းမျှင်းသွေ။

တွိုးနပ်၊တွေ့၊ ခွေတဲ့လွဉ်ထွား၊ နာ၊တဲ့လွဉ်ရီ -

“ဝင်၊ကရိုးနဲင်းယိုနပ်၊ စောင်းမွေးနဲ့မွေး” စတင်ငင်း အမျိုးမျိုး
သွေ။

မွေးချားအကျောင်း ထွိုင်းဒေါ၊နယ်နပ်၊ -

“နီမွေးနပ်၊ ဝင်၊ဖါလဲ့ထွာဗား၊ ဝင်၊မွိုးလဲ့ထွာဗား၊ ထွာဖါ
တွမ်း ထွာမွိုးနပ်၊ ပိုအလောင်းယို ဖဲ့မဲ့င်ရက်လို့ဟောင်းမွေး”ရီ
ဖျင်နဲင်းနပ်၊တွေ့၊ “ထွာမွိုးနပ်၊ ရက်လို့လဲဉ်း ထွာဖါ”ဖြေးချာခန်း
နဲင်းနပ်၊သွေ။

လို၊ဖုံးလွဉ်ရီအာငါးတင် ညညနပ်၊ ဝင်၊သ၊ဝင်၊တွေ့၊
သောရေယျမထေရ်နပ်၊ ထုမ်းအားထုတ်ခန်းချားတရာ၊ အုံခန်းချား
တပါ၊သွေ။

ထွိုင်းအုံတပါးနှင့်၊ နီနမ်းအတ္တဘောယို လို့ဒါးကဲ့ဒါး
သဘော၊ဓမ္မတာရင်း၊ ခယ ဝယ ကမ္မဋ္ဌာန်ယို စီဖျန်ဆင်းချင်းဟး
နိက်နိက်သက်သက် ကေးကေးနပ်နပ်တွေ့၊ တညတမ်း ထွာခန်း
ဒျား ရဟန္တာသွေ။

ထွိုင်းထွာရဟန္တာဒါ လိုအာကရီဒါး “ထွာမ္ဗိုးတွမ်း ထွာ
မိနပ်၊ ပိုသီးအလောင်း ဖွဲ့မဲ့င်ရက်လို့” နှိုင်းနပ်နှင့်၊ “ခွေနှင့်၊ ရက်
တမ်းဒွါမ် ပါးမဲ့င်မဲ့င်” ဖြေးချာခန်းနှိုင်းနပ်သွေ။

ရဟန်းသီးထွိုင်းဟွန် သောရေယျမထေရ်း ငမ်းဖြေးနှိုင်း
နပ်နှင့်၊ ရှိသောရေယျမထေရ်း ဒေါ့လဲဉ်ထာတင် လွေ့လမ်းနယ်
ခန်း ဗွေဘုရာသွေ။

ဗွေဘုရာလဲ့ ဟော်ဖေးချာရဟန်းသီး -

“ရဟန်းသီးဟွေး - သောရေယျမထေရ်းနှင့်၊ ဒေါ့လဲဉ်
ထာမွေးတမ်း၊ ဂွေနှင့်၊ တယ်းစွဉ်းကလ၊မဂ်တရာနှင့်၊ ထာရက်ပို
လောင်း အဲဉ်ထမ်းဒွါမ်၊ လိုလူနီဗွာန်၊ ချမ်းသာသွံပါးယိုနှင့်၊ မ္ဗိုး
ဖါဖူးဝေးလဲ့ မာဖေးတဒါးတမ်း၊ နီနမ်းသဟာပ်မ၊ မာဖေးဒါးသွေ”
နှိုင်းနပ်ထွေတွေ့၊ ဟော်ဖေးခန်း ဂါးထာယိုသွေ။

န တံ မာတာ ပိတာ ကယိရာ ၊ အညေ ဝါ ပိ စ ဉာတကာ ။
သမ္မာမဏိဟိတံ စိတ္တံ ၊ သေယျသော နံ တတော ကရေ ။

အနက်ပအိုဝ်း

တံ - လိုချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာယို၊
 မာတာ - ကေဇ္ဇတန်အာ ကထွာမ္ပိနံ၊ နကယိရာ - တမာ၊
 ဖေးန္ဒောင်တင်းသွ။ ပိတာ - ကေဇ္ဇတန်အာ ကထွာမိနံ၊
 နကယိရာ - တမာဖေးန္ဒောင်တင်းသွ။ အညေ - မ္ပိမိတမ္ပေး
 တင်း၊ ဉာတကာဝိပိစ - ဖူးဝေးစွိုးခွိုးဖုံးလဲ့၊ နကရေယျံ - တ
 မာဖေးန္ဒောင်လွတင်းသွ။ သမ္မာပဏိဟိတံ - ဟင်ဟင်ဒါဒါ၊
 ကတဲးဆို့ခါဒါ၊ စိတ္တံ - သဟင်နင်၊ တတော - လွှဲထဲင်းမ္ပိမိ
 မူးဝေး၊ နံ - နီနမ်းယို၊ သေယျသော - အဆင်းအရန်း ဖေးကထို
 ဖေးကမျတ်လွှဲနင်၊ ကရေ - မာဖေးဒါးသွ။

ဂါးထားအဓိပ္ပါယ်အခဲဉ်း

ဖေးကလ၊လိုချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာနင်၊
 မ္ပိမိဖူးဝေးသီး မာဖေးတဒါးတင်း၊ ဟင်ဟင်ဒါဒါ၊ ကတယံဆို့၊
 ခါဒါ၊ သဟင်တဗားနင်မ၊ နီနမ်းအဆင်းအရန်း ဖေးကထိုနင်၊
 မာဖေးဒါးသွ။

ဆောင်းအံ့တာ၊ ငဝ်းလင်္ကာ

* လိုလူနိဗ္ဗာန်၊ ချမ်းသာမန်း၊ လထင်းယံထွာ၊
 ကျိုယံအာနင်၊ မ္ပိမိဖူးဝေး၊ မာဖေးနေးရင်၊
 အမ္ပေးမလ၊ ဟင်နီသ၊ မာမလ၊န္ဒောင်သွ။

သ၊ဟင်္ဂမ၊ လ၊ဇ္ဇောင်၊ချမ်၊သာ၊ကဗျာ

- * လို၊လူ၊နိဗ္ဗာန်၊ - အမန်း၊ချမ်၊သာ၊
 မြိုး၊ဖိုး၊ဝေ၊ - ဖေး၊ဇေး၊နင်၊ရာ၊
 တလ၊ဇ္ဇောင်၊တပ်၊ - အဲဉ်ထပ်၊ရင်၊ချာ၊
 ဟင်္ဂီ၊သ၊ - မာ၊မ၊ လ၊ဇ္ဇောင်၊ထွာ ။

တရာ၊ဒေး၊သနား၊အကျိုး

တရာ၊ဒေး၊သနား၊ ထွိုင်း၊သွတ်၊ခါ နား၊တရာ၊ပရိသတ်၊အာ
 သီး၊နင်၊ လ၊လွှဲ၊ခန်း၊ သောတာပတ္တိ၊ဖိုလ်၊စတင် တရာ၊ဖုံး၊သွ။

သဋ္ဌေ၊ပို၊သော၊ရေ၊ယျ၊ဝတ္ထု၊ ထွ၊လဲဉ်း၊သွ။

x x x x x x x x x x

ငမ်းရီလွှဲခန့်

- ၁။ (က) ဓမ္မပဒကျမ်းနှင့် ဝဂ် (အစု)ပေါင်း အင်းချွင်းမိုင်းဟောင်း
တဲမ်းနယ်ငါ ဂဏန်း (သင်္ချား)ငါထွေတင်
(ခ) ဟော်ဗား နားဗား ဓမ္မပဒအကျိုးနှင့်လွဲ စေနယ်ပါ
လဲင်း။
- ၂။ (က) ဝိတဲက်သွံပါယို တွမ်းအဓိပ္ပါယ် ထေတွယ်နယ်ထွေ
လွှဲဝင်တွေ့ -
(ခ) ရဟန်းသီး ကဟော်နယ်ဒါ ကျောင်းတကာမူး
ရဟန်းတရားကရိုနှင့် နှိုင်းမိုင်းဟောင်း၊ တထင်းသျှာ
တင်း ရဟန်းဝတ္ထုကိုလွှဲအတိုင်း စေနယ်သွေလဲင်း။
- ၃။ (က) ဒုန္နိဂဟဿ လဟုနော - စတင်တရားဒေသနား
ဂါးထားအဓိပ္ပါယ်အအဲဉ်းယို တဲမ်းနယ်ထွေတွေ့ -
(ခ) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကရိုနှင့် ဆရာနှိုင်းမိုင်းဟောင်း
စေနယ်ပါမြိုင်။
- ၄။ (က) သံဃရက္ခိတမထေရ်ပေး ဝတ္ထုကို ကပါဒါ ဆောင်းအံ့
တာ၊ ငမ်းလင်္ကာယို တဲမ်းနယ်ထွေတင် -

(ခ) နားဗားတရာယိုတင် သံဃရက္ခိတမထေရ်းတွမ်း
နားတရာသားဖုံးနပ်၊ လ၊အကျို၊နဲင်းမဲ့င်းဟောင်း
စေနယ်ပါလဲ့င်း။

၅။ (က) စိတ္တဟတ္ထမထေရ်း ကမဲ့င်းဗားရဟန်၊နပ်၊ အယူးထာ၊
နဲင်းမဲ့င်းဟောင်း စေနယ်ထွူတင် -
(ခ) ကဟဲ့၊ဗား စိတ္တဟတ္ထမထေရ်းအကျောင့်ယိုလဲ့
စေနယ်ပါလဲ့င်း။

၆။ (က) အောင်းရန်းသူးအထန်းတွမ်း အောင်းရန်းသူးအကိုနပ်၊
ကွားလွဝင်၊နဲင်းမဲ့င်း၊ ကုဒါလပဏ္ဍိတရသေ့၊ ကဟော်၊
ဖေးဒါ၊ ခွန်ဗြဟ္မဒတ်အတွိုင်၊ စေနယ်ထွူတွေ့၊ -
(ခ) ရဟန်း၊ငတ်၊ချာ၊ဝတ္ထုကိုကပါဒါ၊ ဆောင်းအံ့တာ၊
ငမ်းလင်္ကာယိုလဲ့ တမ်းနယ်ပါလဲ့င်း။

၇။ နီဗွေးဘုရာ၊ တွမ်းဉာဏ်းကသူထွားဒါ၊ လောကသား
သတ္တဝါးသီး အခရားယို ခွယ်၊ချာ၊နယ်နေး မွူးရင်၊ခိုး၊
မွူးဟာခိုးတင် စေနယ်သွေ့လဲ့င်း။

- ၈။ နီဗွေးဘုရာ၊ ပဆူလူးဖေးထွၢ် ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်း
သင်္ကနံ၊ အွဉ်းလူးထွၢ်ထီနဝ်၊ ဟော်ဖေး ပူတိဂတ္တတိဿ
မထေရ်းတရာ၊ နဲင်းမဲင်းဟောင်း စေနယ်ဖေးနေး ပအိုဝ်း
ဘားသားမွိုင်။
- ၉။ ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်း ကခံစာဗား ဒုက္ခဓွေးဒနား
အကျောင်ယို စေနယ်ထွၢ်တော့၊ ဖိုးတိသားနန္ဒ လောင်
ထွၢ်သွမ်၊ ကသီဗားထာနဝ်၊ ကံးလီအကျိနဲ၊ ကံးတသာ
အကျိနဲ၊ ဆွံ၊ဖျတ်ဖေးပါလဲင်း။
- ၁၀။ လိုမူးမီးမဲဉ်ထွာ လိုခိုနဝ်၊ အချက်နဲင်းမဲင်းဖုံ၊ ပြံးစွံးမး
ဟောင်း စေနယ်ထွၢ်တင် သးဟပ်မး လးနွောင်ချမ်းသား
ကဗျာယိုလဲ လိတ်ပွိုက်မဲဉ်းမဲဉ်း လိတ်ရဲဉ်းသျှင်သျှင်၊
တဲမ်းနယ်ပါလဲင်း။

ငဝ်းရီလွၢ်ခနံ၊ ထွၢ်လဲဉ်းသွၢ်။

x x x x x x x x x

ငမ်းရီလွှဲခန့် အစေမဲဉ်း

- ၁။ (က) ဝဂ် (အစု)ပေါင်၊ အဝ်း (၂၆)သွ။ **၂-မတ်**
 (ခ) ဟော်၊ဟး နားဟး ဓမ္မပဒတရာ၊နဝ်၊ သးသွိုးကုင်း
 မုးအဝ်း၊ သးအားကျိုးချာနမ်းအဝ်း၊ သးတဉ်းခွေါင်မု
 အဝ်း၊ သးညိမ်းစွဲမုအဝ်း၊ နမ်းကျင်တရာ၊ဟဝ်၊ ထာ၊
 နန်းခီကင်၊ ထာ၊သယ်၊ခံးတန်စတင် ဘဝယိုခါ လော
 ကီ၊အကျိုးအာတွမ်း မဂ်ဖိုလ်းနိဗ္ဗာန်၊ လောကုတ္တရာ၊
 အကျိုးဖုံးယို လးအိန္ဒြေသွ။ **၈-မတ်**

- ၂။ (က) ဝိတဲက်သွံပါ၊ကရိုးနဝ် -
 ၁။ သးယူးစိတ်ကူ၊ ငတ်၊ပါ၊အားရုံး ကာမဂုဏ်းတရာ၊
 ကာမဝိတဲက်တပါ၊
 ၂။ သးမဉ်မာ၊ဆာ မာ၊သီကျုံးတကုင်ဝင်၊ ဗျာပါဒဝိတဲက်တပါ၊
 ၃။ သးမဉ်နိုက်စက်မာ၊လဝင်၊ ဝိဟိသဝိတဲက်တပါ၊
 ယိုသွံပါ၊သွ။ **၆-မတ်**
 (ခ) ရဟန်းတရာ၊ကရိုးနဝ်၊ ‘ကလူ၊ ဆွဉ်း၊ စူမီး၊ ခင်းမီး
 တဝါ ဖြို့၊ဝီ စတင်သွံဆီနီပါ၊ အချင်၊ရာ၊ယို ရွှစ်သရ
 ဇ္ဈာယ်၊ထွဲ၊တွော့၊ ‘နမ်းအတ္တဘောယို လို့ဒါးကုင်ဒါး

သဘော၊ဓမ္မတာဒျာ၊ ကယုဒါးနဲဉ်းနဝ်းနဝ်း ဟဲ့၊
ရဟန်တရာသွ။ **၄-မတ်**

၃။ (က) နီသယို နီမဉ်းဆွဲမးချာနဝ်း ဟပ်ငါး ဆွဲမးထွဲတွဲ၊
ကယေန်ကေးလဲဉ်းသွ။ သနဝ်း ဆောင်းရွက်ဖေးဒါး
မဂ်ဖိုလ်းနီဗ္ဗာန်ချမ်သားသွ။ **၅-မတ်**

(ခ) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကရိုနဝ်း - အပဲစ်ပေးတန် ကထွား
သွဉ်သင် ဆွဲမးဒါး ဝါးဆီဗွေ၊ ဒါးဝိနယ်၊ ရဟန်၊
မထေရ်တန်နဝ်း ဟဲ့ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသွ။ **၅-မတ်**

၄။ (က) ပါမဲဉ်းမရို သတမျိုယို မဉ်းကျိချွတ်ထိန်၊ ယံကညိမ်၊
ချွတ်သိမ်၊ ကိလေးသားဝွဉ်သွ။

၅-မတ်

(ခ) တရာဒေးသနာ ထွိုဉ်းသွတ်နဝ်း လီပေးသံဃရက္ခိ
တမထေရ်နဝ်း ထွာခန်းသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်း၊
နားတရာသား အလင်ဖုံးနဝ်း ထွာခန်းသောတာပန်
စတင်ပုဂ္ဂိုလ်းဖုံးသွ။ **၅-မတ်**

၅။ (က) စိတ္တဟတ္ထမထေရ် ကပွဲင်ဟးရဟန်နဝ်း “အိုး -
တိုးနီနဝ်း မေင်းလွိုက်၊ ထွိုဉ်းစဝ်း ခွေးခွေးလေလေ

တအံဗ္ဗာတံ၊ ကျိ၊ စာ၊ လု၊ ကျိ၊ မာ၊ လဲ၊ ဒေဉ်ဟင်ဟန်း
 အံ၊ တအံဗ္ဗာတံ၊ တွိ၊ ရဟန်း၊ သီး၊ နှ်၊ သွံ၊ လဲ၊
 တလိ၊ ခွ၊ မ၊ ခွအံလမ်း အကျိ၊ ထာ၊ မဲ၊ အံ၊ ဖဲ၊ နဲ၊
 ခန်း၊ ရဟန်း၊ နှ်၊ မ၊ ”ယူ၊ ထာ၊ နဲ၊ နှ်၊ သွ။

၆-မတ်

(ခ) ဝှေ၊ နှ်၊ စူ၊ ငါး၊ သ၊ အလို၊ တဆင်း၊ ဖဲ၊ တဆင်း၊ ထွက်၊ တင်
 ရဟန်း၊ သီး၊ ဟဲ၊ ခန်း၊ စိတ္တဟတ္ထမထေရ်၊ သွ။

၄-မတ်

၆။ (က) နိဗ္ဗေဒ္ဓိတန်၊ အောင်းရန်း၊ သူ၊ အထန်း၊ အောင်းရန်း
 သူ၊ အထန်း၊ တွိ၊ ဖဲ၊ သွ၊ မ၊ ခွ၊ ချာ၊ ဒါ၊ ခွသွဉ်း၊
 အောင်းလော၊ ရန်း၊ သူ၊ အကို၊ အောင်းရန်း၊ သူ၊ အကို
 နှ်၊ သု၊ မ၊ ခွ၊ ချာ၊ အံ၊ အောင်းရန်း၊ သူ၊ အကို၊
 ခွသွဉ်း၊ ယို၊ မ၊ ယံ၊ သနဲ။

ကွာ၊ လို၊ ဝင်၊ နဲ၊ ယို၊ သွ။

၆-မတ်

(ခ) ကိလေ၊ သား၊ မာရ်၊ ဟင်၊ တွိ၊ က်၊ ထန်း၊ သတ်
 ဉာဏ်၊ ဝိပဿနာ၊ ဟင်၊ ထန်း၊ ငါး
 ချမ်း၊ သား၊ ချာ၊ ယို၊ စွယ်၊ လဲ၊ မွေ့။

၄-မတ်

၇။ မွူးရင်၊ခိုးစဝ်းနဝ်၊ တယံးအွဉ်ရီးဒျား စကျဝဠာကူနား
ထွားချာတို့းသဲင်၊ ဂန္ဓကုဋီးကျောင်တေားကိုသွ။ မွူးဟာ
ခိုးနဝ်၊ တယံးရီးအွဉ်စ ဂန္ဓကုဋီးကျောင်တေားကို ဉာဏ်း
ယို ထွားလွေ့အညာသွ။ **၁၀-မတ်**

၈။ “ရဟန်းဟွေး - နာနမ်းခန္ဓာယို ထာသာသွတ်ထင်း
ဝိညာဏ်းမဉ်းဖနဝ်၊ အဖိုမတန်း သဏ္ဌာန်းသေင်ခြီး အီး
ဗေင်သို့ဗား ဟံးလောင်းဒျားသွ။”။ **၁၀-မတ်**
(မဉ်းတမ်းဂါးထာ အဓိပ္ပါယ်အအဲဉ်းလဲ လဒျား)

၉။ ပူတိဂတ္တတိဿမထေရ်နဝ်၊ ကွပ်စွဉ်းမာသီ နိက်စက်ထာ
သောင်ထာသား ယူးဝါးမျိုးတဲင် ခဲဉ်းသွတ်၊ဘဝ ဒုက္ခ
ခံးဗား ဝွေးဒနားသွ။ **၆-မတ်**
ဗိုးတီသားနန္ဒ လောင်ထွေသွမ်၊ ကသီဗားထာနဝ်၊ ကံးလီ၊
အကျိုးဒျားသွ။ **၄-မတ်**

၁၀။ လိုမူးမဉ်းမဲဉ်ထွာလိုခိုနဝ်၊ -

၁။ သမဲဉ်ထွာလိုခိုလဲ အဝ်းဗား၊

၂။ စွဉ်းကြယ်ဖေးဖ မာဒါးနမဲဉ်ခါခါလဲ
ကွီဗားဆုလိုခို၊

၃။ ပဲစ်မားဗားတဝ်း ဝင်၊ပိုဝါ၊
 ၄။ ရိုးရိုးသေးသေး၊ ပျူစုသုတ်သင်းသွ။ ပိုဝါ၊တဲင်
 မားမူးလမ်းသား ဝတ္တရာ၊လဲ့ ကေးဗား။
 အချက်ယို (၄)ချက်ပြဲ့၊စွဲမ၊ ထွာနွောင်၊လ၊
 လို၊ခိုသွ။

၅-မတ်

သ၊ဟင်အင်းမ၊ လ၊နွောင်၊ချမ်၊သား ကဗျာ

- * လို၊လူ၊နီဗ္ဗာန်၊ - အမန်းချမ်၊သား၊
 မွိုးဖါဖူးဝေး - မားနေးနပ်၊ရာ၊
 တလ၊နွောင်၊တဝ်း - အဲဉ်ထဝ်းရင်၊ချား၊
 ဟင်နီသ၊ - မားမ၊ လ၊နွောင်၊ထွာ။

၅-မတ်

ငမ်းရီလွ၊ခန်၊ အစေမဲဉ်း
 ထွ၊လဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

**မာ၊ဝင်၊ဆရာ၊ ထေပုစ္ဆာ၊သား
လိုးသေနာ၊ငါးအချက်ဖုံး**

- (က) မာ၊ဝင်၊ဆရာ၊ ထေပုစ္ဆာ၊သားနှင့်၊ ဟော်၊လို့လို့ ဟော်၊စင်း
စင်းဗား လိတ်ယားကဆင်းရာ၊ ငင်းရီပုစ္ဆာ၊ဖုံးနှင့်၊သွ။။
- (ခ) ကရီဒါ၊ ငင်းရီပုစ္ဆာ၊ဖုံးနှင့်၊ အခန်းတွင်း၊အခန်းတွင်း၊ လိုးရီ
လို့လို့၊ ရီပွဲ၊ရီနယ်၊ အကျောင်း၊ခရားယိုလဲ့ လိုးစွမ်းစွမ်း
သွ။။

ဥပမာ၊ - ဓမ္မပဒအမဲ့င် (၃)ယိုနှင့်၊ -

- ၁။ ဝတ္ထု
၂။ ပါဠိဂါးထား
၃။ အနက်ပအိုဝ်း
၄။ ဂါးထားအမိပ္ပါယ်၊အအဲဉ်း
၅။ ဆောင်းအံ့တာ၊ ငင်းလင်္ကာ၊
၆။ ၈-ဖြိုးကဗျာ
၇။ တရာ၊ဒေသနာ၊အကျိုး

အင်းနွတ်၊မျိုးတင် ဝတ္ထုတွင်း၊ အမျိုးတွင်း၊ လိုးရီလို့လို့၊
ဝတ္ထုယားနှင့်၊ အာလို့ဝင်၊ ဆွာ၊လို့ဝင်၊တွေ့၊ လိုးရီဟံးအာအာ၊
အလင်နှင့်၊ လိုးရီဟံးဆွေ၊လဲဉ်း ဝတ္ထုယားသွ။။

ပါဠိဂါးထားတွမ်း အနက်ပအိုဝ်းနဝ်၊ ထွာတရာ၊စဲစဲစဲ
ဘုရာ၊ဟော်၊အတိုင်းလဲ ဟံးပေါင်းယပ်၊ခဲင်းတွေ့၊ လိတ်သွဉ်ခိန်
(မွူးနီ၊) မဉ်းဆေ့နဝ်၊ အီးဒါးအံ့ပါ တယို၊တဝ်းတင် ရီတဝ်းလဲ
လ၊ဒျားသွ။

ကတဲမ်းသော့ပါဗာ၊ ပါဠိဂါးထားတွမ်း အနက်ပအိုဝ်းနဝ်၊
ရေ့ရှယ်ဒျာ လို၊ကျောင်တွမ်း မော်ပုဂ္ဂိုလ်းသီး ဟော်၊အီတရာ၊
တားသွ။

ကွယ်တွေ့၊ ချမ်ပါဠိဂါးထားရီအီ ဂါးထားအဓိပ္ပါယ် အ
အဲဉ်း၊ ဆောင်းအံ့တာ၊ ငဝ်းလင်္ကားဖုံးလဲ လ၊တင် အဝ်းလိုသွဉ်
ပါဒျားသွ။

မီးသွဉ်ပါနဝ်၊ ဟော်၊ပါဠိလဲ ကျင်းလယ်းအီသွ။

(ဂ) ငဝ်းရီပုစ္ဆာနဝ်၊ ထွားဖေးကသျှင်၊ စဲဆေ့ဖေးအမတ်
ဖေးကယိုနဝ်၊ ရှေ့သော့နေးအမုင် (က) (ခ) (ဂ)ဖုံးလဲ
သော့ဗားသွ။

(ဃ) ငဝ်းရီပုစ္ဆာယို ယထွောင်းထွောင်းနဝ်၊ အစေမဲဉ်း ကဆင်း
နီသွံထွောင်းလဲ အဝ်းဒါးတင် ဖေးကဆင်းငါ တထွောင်းငါ
နဝ်၊ ကျဲရီဗားသွ။ မဉ်းဆင်း နီသွံထွောင်းလဲ စေအ
ထွောင်းမုင်၊တယဝ်း ဖေးဗားဒျာ အမတ်သွ။

ဥပမာ - ငဝ်းရီလွှဲခန့်၊ ပုစ္ဆာနံပါတ် (၈)အစေမဲဉ်း
ချာကိုနဝ်းသွ။

- (င) ပုစ္ဆာတဃး ကရီဒါး နီသွံပွိုက်နဝ်၊ အပွိုက်မဲင်၊ ဖေး
အမတ်ခွင်းမဲင်၊ကရီယို ဆွံ၊ဖျတ်ထွဲတင် လိုးဖေးမဲဉ်းမဲဉ်း
ကဆွံ၊ဖျတ်အတိုင်းသွ။
အစေမဲဉ်းမဲဉ်းယို၊ မီးဆေးလဲ ဖေးဟံးဆေးအမတ်၊ မီးယပ်၊
မီးအာလဲ ဖေးဟံးအာဃး အမတ်သွ။
- (စ) ထေပုစ္ဆာနဝ်၊ ထွားအရန်းတင် ငေါင်းအသွံ၊အနံ၊ ချင်းသွံ၊
ဃး တန်းရာ၊တန်းရာ၊အရန်းသွ။ အရန်းမဲင်၊တယပ်း
ယပ်၊လွဉ်းငါး၊ အစေမဲဉ်းအာ (ဆွာ၊)လွဉ်းငါးနဝ်၊ လိုးရီ
တဝ်းသွ။ လိတ်မွဲနဝ်၊ ပါစွမ်းရန်းရန်းတင် တန်းရာ၊
လောက၊ရာ၊အရန်း အဝ်းလိုးရီသွ။
- (ဆ) ထေပုစ္ဆာသားမွေးတဝ်း မဲဉ်းစံဆေးနဝ်၊ ဟော်၊ထွားစံး
စံးသွ။ ပုစ္ဆာထေသား အစေမဲဉ်း၊ ဖေးအမတ်ပွဲးမ၊
စံဆေးဖေးအမတ်နဝ်၊ ဟဝ်သွ။

ထေပုစ္ဆာသား လိုးသေနားငါး အချက်ဖုံး ထွဲလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

စေလိတ်သား လှိုင်းသေနားငါး အချက်ပုံး

- (က) မဉ္ဇိးစေလိတ်နပ်၊ ငင်းရီပုတ္တားယို တယံးအထျ၊ ဗုဒ္ဓအနာ
ဟော်ယွယွ ထွားစင်းစင်းဟားသွ။
- (ခ) ပုတ္တားမားမီးပါ ထိန်ထွားသား မီးဟော်နယ်ချာလဲ့ နားစင်း
စင်းထွူတင် တမ်းမိုင်မဉ္ဇိးသော့ထွူဟား ငင်းရီပုတ္တားလောင်း
သွ။
- (ဂ) ခါးလားကစေနပ်၊ အစေမဉ္ဇိးစေးလား မဲ့ငါဒို့လောင်း
ကပါဒါး -
၁။ ခွဲမိုင် ၂။ အွိုင် ၃။ ဌားန
၄။ အရန်း ၅။ ဘားသား
စူမီးကွင်းခြင်ကိုယို တမ်းသော့အွဉ်အွဉ်ရီးရီးဟားသွ။
- (ဃ) မဉ္ဇိးစေနပ်၊ နီကဒါးစင်း နီကသေသေးချားဒါး ပုတ္တားနံပါတ်
ဟားယို စေအွဉ်ထွူတင် ကအင်းကိုင်ဒါး တစင်းငါးတမ်း၊
ကလိုစဉ်းစားနေ ပုတ္တားဖုံးနပ်၊ စေဆိုင်ဟားသွ။
- (င) ငင်းရီပုတ္တား နံပါတ်တဟား အမည် (က) (ခ) မီးအင်းနပ်၊
က-အမည်စေတထွောင်း၊ ခ-အမည်စေတထွောင်းနပ်၊
လုတမ်း၊ စေကပ်ကပ်ဟားတဝင်သွ။

- (စ) စေလိတ်နပ်၊ စေတနူတနစ်ဟားတင်းတာ၊ စေယွယွသား သားဟား၊ လိတ်ဖြိုး မဲဉ်းတမဲဉ်းတင်း၊ မဲဉ်ကီ-မဲဉ်လစတင် အမဲဉ်ဖိုး မဲဉ်းတမဲဉ်းတင်း စစ်ဆေးစင်းစင်း၊ တဲမ်းစင်းစင်းဟား သွ။
- (ဆ) ပုစ္ဆားနံပါတ် ၁-၂-၃-စတင် နဲဉ်းနပ်၊ဖိုးနပ်၊ တဲမ်းဟားချား ကဲစ်၊ကီလ (မျဉ်း)တချာ၊ (အစေးဖွဲ)၊ အမဲဉ် (က)(ခ) (ဂ) ဖိုးနပ်၊ တဲမ်းဟားချား ကဲစ်၊ကီလ (မျဉ်း)တငါ (အထွေ ဖွဲ၊ အကိုဖွဲ)သွ။
- (ဇ) စေပုစ္ဆားတဟား မဲဉ်းထွူနပ်၊ အွဉ်းခါးဟားတရဲဉ်း၊ ကအွဉ်းခါး တရဲဉ်းလောင်းနပ်၊ ကဲစ်၊ခါ၊ဟား တွမ်းပေတန် တွမ်းကံ (ဘောပဲန်)သွ။
- (ဈ) စေမဲဉ်းထွူ ခါးလားကအပ် အစေမဲဉ်းနပ်၊ ပုစ္ဆားနံပါတ်၊ အမဲဉ် (က) (ခ)ဖိုး ပါ တပါတင်း၊ မဲဉ်း တမဲဉ်းတင်း ဟော်၊ထွားစစ်ဆေးချာ အလဲဉ်းလဲဉ်းထွူမ၊ အပ်နပ်၊ ဟပ်သွ။
ကစေခါး လိတ်ယားဖိုးယိုလဲ လိုးဟော်၊စစ်ဆေးချာ အပြန် ပြန်သွ။

(ည) အခိန်းမဉ်းအဝ်းနေနဝ်၊ နီတဒါးတဝ်း၊ တသေးချားတဝ်း ပုစ္ဆားဖုံးယိုလဲ သေနိးရာ၊ လောက၊ရာ၊ ခွင်းဉာဏ်းက အဝ်း လိုးစေလို့လို့ လိုးအွဉ်းကိုင်တဝ်းသွ။ မဉ်းအွဉ်းကိုင် နဝ်၊ တန်းလ၊ပိုးအမတ်လဲ လ၊နောင်၊တဝ်းခွမ်တင် ထဲ သွမ်၊ဒါ၊ မဉ်းအောင်းလဲ ကုင်းလဲဉ်းဒါ၊ ဝင်၊ဆ၊လ လ၊ အာဒါ၊ အောင်းစဉ်းသွ။

(ဋ) မီးသွဉ်သွ။လိတ်ပအိုဝ်း သွင်၊ခါ၊သွ။ စားရင်၊နဝ်၊ ငဝ်းရီ ပုစ္ဆားယဖုံးယို ထုမ်းစုထွ။တင် ဝင်၊ရီနိုင်းယိုနဝ်၊ စေဟးနိုင်း မိုင်းကရိုးယို ထွားလိတ်စောင်း စေစံ၊ဟးသွ။ မီးတသေနား တဝ်းပုစ္ဆားလဲ ရီဟးဆရားသွ။ ဒါးတဝ်းလိတ်တွေ့၊ စေဒါးတဝ်းနဝ်၊ ပေါးသွမ်၊တဝ်း၊ အဝ်းဒါးချားလိတ်တွေ့၊ သေနားတဝ်းပုစ္ဆားတင် စေမားထိုးနဝ်၊ သွမ်၊ငါးသွ။

**စေလိတ်သား လိုးသေနားငါး အချက်ပုံး
ထွ။လဲဉ်းသွ။**

x x x x x x x x x x

ငဝ်းလင်္ကာ်းကွီဆု၊

ဓမ္မဘာသား တရာတောယို
 ပူးဇေားတဲမ်း (သွဉ်)ဗား ကုသိုလ်းကျို၊ ၊
 ဗွေမျတ်ဘုရာ သားသနားကို
 ပါးရမီးယို ယံဖြားတို၊ ၊
 ဝဋ်ဆင်၊ရယ်၊ညိမ်၊ နိဗ္ဗာန်ခမ်းသူ၊
 ယံကတိဂ္ဂါး၊ခွိုင်ခွိုင်ယို၊ ၊
 လိုလူချမ်သား ယိုနီဗား ထွာဒျားအတု၊အမျို၊ ၊
 ကွပ်နပ်၊မ၊ နိဗ္ဗာန်ဌားနု ကေန္တယံတိဂ္ဂါး ။

အားကွီ၊ကျမ်၊ဖုံး

- ၁။ ညောင်လေးပင်မြို့ တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဓမ္မပဒဝတ္ထုတော်ကြီး (ပထမတွဲ)
- ၂။ မလှိုင်မြို့ မြို့သစ်ကျောင်းတိုက်
ဆရာတော် အရှင်တိလောကသာရ၏
ခေတ်မှီမြန်မာဓမ္မပဒဝတ္ထုကြီး
- ၃။ ဦးလှခင် (ဆန်းညွန့်ဦး)၏
ခေတ်မှီ ဓမ္မပဒဝတ္ထုတော်ကြီး (ဒုတိယတွဲ)
- ၄။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် နဝကနိပါတ်
သမ္မောဓိဝဂ် မေဃိယသုတ် မြန်မာပြန် (ဆဋ္ဌမူ)

ငမ်းဂွေးအမျှ ဖကုသိုလ်း

ခိန်းခါးကားလ ယိုခါတွင်၊ (ခွေသွဉ်းယိုရင်၊ တမ်းထန်းဟး၊
တရားဘားသား ကုသိုလ်းကျိုး)၊ လူယိုတွမ်းလို၊ အီးဂွေးဖ၊ ရီးအွဉ်
အစ မွိုးတွမ်းဖ၊ လျှိုထင်းဆ၊ ငါ ဗွေးဆရား၊ ဂွေးဖန်းဖျား၊ ယံလ၊
ညှီ၊ သွေရက်သွီးထီ၊ ဖူးဝေးခွိုး၊ သွေပေးခွမ်းခွိုး၊ သဟားယ၊
ကလျာဏမိတ္တ မိတ်ဆွေးပေါင်၊ သွဉ်းကုသိုလ်းလောင်း၊ ဂွေးတွာ
တွာ၊ လျှိုထင်းခွါန်းခြာ လူဒေးဝါး၊ ကအင်းထိန်းဒါ၊ နမ်းလောင်းကီ၊
ကအင်းတီဒါ၊ လမ်းကိုဖူး၊ ဒုံဆောင်းဝင်၊ ခူး ကအင်းထွား၊ အာ
မျိုးအာစား လူတန်။

သောင်းတန်ဝါးတန် အင်းအုံပွေး၊ လူမျိုးယင်နဲး ဂွေးဖပါ၊
မိုးလောင်းကီခါ ကအင်းထင်း၊ ပထဝီဟံးလောင်း ကအင်းအုံ၊
လူမျိုးတင်၊ လုံ ဂွေးလိုချား၊ ဘုရားသားသနား ကထိန်းစောင်၊
လူတန်အပေါင်၊ ပြဟွားသင်၊ ဂွေးဖန်းလိုစင် ကုသိုလ်းကျိုး၊
ပိတ္တားသီးမျိုး ရန်းဆလ၊ အင်းခံဒုက္ခ ဝဋ်ဆင်၊ ရယ်၊ ငါးရဲင်၊ ဘွိုး
ထယ်၊ အပါယ်းနယ်၊ အသုရကာယ်၊ ယိုယင်ပါ၊ ဂွေးချားတွာ
တွာ သွဉ်းကုသိုလ်း။

ရန်းလဘွိုးဖွိုး ထွာဝင်၊ တန်၊ ခွန်ယမယင် ခွေသွဉ်းဂွေး၊
ဝသုန္ဒရေ၊ နင်၊ လူမျိုး၊ ယံနေးယံထူး ကုသိုလ်းကျိုး၊ သတ္တဝါး
လူလို၊ ဂွေးအမျှ၊ ကိုယ်းစီးကိုယ်းင ယံဟွန်လင်၊ ယံသားဝင်၊
စွမ်းဖြာခြာ ။ ။ (သားဝ - သားဝ - သားဝ)

တောင်သေ

ငဝ်းငွေအမျှယိုနပ်၊ မာကုသိုလ်၊ အမျိုမဲ့လဲ၊ ငွေအီလ၊
ဒျာတဲင် သွဉ်ဒါဒါးထွဲထွဲ၊ ကုသိုလ်အလွောက၊ စူမီးကွင်ကို
နပ်၊ ဖျင်ဖေးသွော့ (ရွှစ်သော့သွော့) နဲင်းဆလယိုဖုံးနော။

- (ခွေသွဉ်းယိုရင်) ကန်းတော့ဟး ၊ သွံပါရတနာ(ကုသိုလ်ကျို)

- ။ လူတန်ဟး ၊ မေးတန်ပဒီးပါး (။)

- ။ ပသာဟး ၊ တရာမေတ္တာ (။)

- ။ ထိန်ကံဟး ၊ သီးလအတာ (။)

- ။ ဟူးမျာဟး ၊ တရာဘာဝနာ (။)

- ။ ကပ်လူဟး ၊ ဒေဉ်သွမ်၊ သြဇာ (။)

- ။ ကပ်လူဟး ၊ ထိခွသီးတာ (။)

- ။ ကပ်လူဟး ၊ တေန်ဟွမ်နံးသာ (။)

- ။ ကပ်လူဟး ၊ ကဝ်းသဉ်ပုပ္ပိ (။)

- ။ ကပ်လူဟး ၊ သေင်းရောင်၊ သေင်းရာ (။)

- ။ သရဇ္ဈာယ်ဟး ၊ တရာဒေသနာ (။)

ငမ်းအွဉ်းသွတ်၊ ၊ တဲက်တွန်၊ ၊ ပသာမေတ္တာ

ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်စွမ်းလီတာ၊ ဗဟိုသံဃားစွို၊ ဖေးတာ၊
ဝွန်းအလ၊ ခွေသွဉ်းမွေးကုဝေရ ကျောင်းဇောတိကာရာမ ဝေင်ဟိုပုံ၊
ကတမ်းဒါ၊ ဓမ္မပဒအမိုင်(၃)နဝ်၊ ထွူလွေလဲဉ်း တချွင်းယိုသွ။

ဓမ္မပဒအမိုင်-၃ ကိုယို ကပါဒါ၊ လွောက၊နားထွိုက်သင်၊
ငမ်းသွဉ်သင်ခွိုမ၊ခန်းဖုံယို ဟော်သွဉ်ထွားမတ်ထွူတင် လွောက၊
နားကျင်၊သွိုလွဉ်၊ချားသွောဝင်၊ အကျောင်၊ တဲက်တွန်၊နီ၊ဆေး
တမာပါဟားသွ။

ကဟော်သွဉ်ထွားမတ်ဒါ၊ သွဉ်လိတ်ထွားလိတ်သား လို၊
ကျောင်၊လိုလမ်း ကျောင်၊သားမူးခိုသီးဖုံ၊ လိုရာ၊ဆန္ဒမန်းသမျှ
ယံကဗွေ ယံကခြွေခြား ယံကချမ်းသားလွသွောဝင်၊အကျောင်၊
ဆု၊တောင်၊ပသာဖေးချား ငမ်းမေတ္တားသွ။

နောင်၊ ၁၃၆၂-ဟား၊ ဒေဉ်ကံလောင်း (၁၄)နီ၊၊ မွူးနီ၊ -
တနင်္လာ၊ တမ်းထွူ၊တြီ၊စီ၊သွ။

ဓမ္မပဒအမိုင်(၃) ထွူလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x x

သာသနာ - ၂၅၄၄

နေ့၊ ၁၃၆၂-ဗာ၊ ဒွိသိလ္လာဗ္ဗေ (၈-၃-၂၀၀၁)

ပအိုဝ်းလိတ်လွင်၊ စွမ်၊ လီတာ၊

ကွန်ပျူတာစီးပွယ်လိတ်တွမ်၊ စက်ချ၊ လိတ်၊

ဝေင်၊ တောင်းကီ၊

ပထမအလွင်၊ ချ၊ ထန်းဖျူ၊ ပေါင်၊ (၂၀၀၀)